

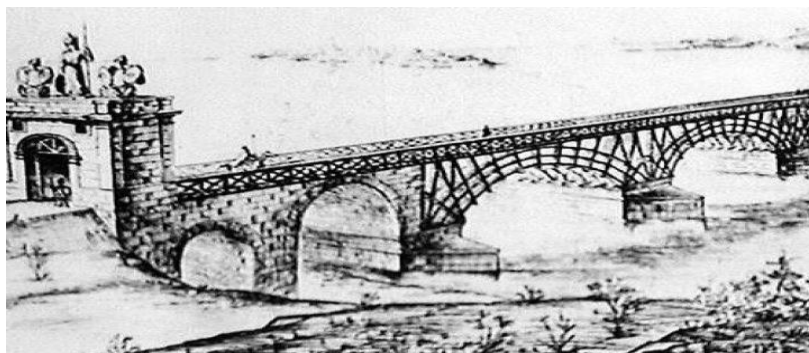
COLOCVIUL INTERNAȚIONAL COMUNICARE ȘI CULTURĂ ÎN ROMANIA EUROPEANĂ

EDIȚIA A XI-A
TIMIȘOARA, 9-10 Iunie 2023

DIVERSITATE CULTURALĂ ȘI PLURILINGVISM ÎN SPAȚIUL ROMANIC

PONTEM ROMANITATIS SERVEMVS!

**SVMMARIA * REZUMATE * RÉSUMÉS *
RESÚMENES * RIASSUNTI * RESUMOS**

Comitetul de organizare

Valy CEIA
(Președintă CICCIRE)

Mirela BONCEA
Emina CĂPĂLNĂȘAN
Ioana Mia IUGA
Ramona MALIȚA
Simona REGEP

Roxana ROGOBETE
Dumitru TUCAN
Bogdan ȚÂRA
Luminița VLEJA
Manuela ZĂNESCU

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	4
CONFERINȚE ÎN PLEN.....	5
LIMBA, LITERATURA ȘI CULTURA LATINĂ.....	8
LIMBA ROMÂNĂ.....	19
LITERATURA ROMÂNĂ.....	38
LANGUE ET LITTERATURES FRANÇAISES ET FRANCOPHONES	51
LIMBA ȘI LITERATURA ITALIANĂ.....	63
LENGUA, LITERATURA Y DIDÁCTICA ESPAÑOLAS	90
ISTORIE ȘI STUDII CULTURALE.....	97
MUZICĂ ȘI TEATRU	118
CARTE ȘI BIBLIOTECĂ.....	128

CUVÂNT-ÎNAINTE

De la constituirea sa până în prezent, spațiul romanic european a cunoscut o permanentă dinamică lingvistică, culturală, istorică, politică, geografică etc. Acest fapt s-a datorat interacțiunii continue cu alte culturi, preluării și integrării acestora într-o matrice profund latină.

În România europeană a ultimilor ani a luat amploare educația bilingvă, aspect deosebit de benefic, care depășește frontierele și atrage, implicit, alături de comunicarea interculturală, aprofundarea unor concepte complexe, interdependente: competență (multi)culturală (interculturală, metaculturală, transculturală), plurilingvism.

Cunoașterea culturii și a spiritului unui popor nu se pot realiza în afara limbii sale. Drept urmare, prin acest demers educativ unificator, cultura își creează nu numai propria arhitectură internă, ci și relațiile noastre cu ceilalți, aflați în același spațiu, concret și ideal totodată, al locuirii noastre spirituale. Atunci când un oraș precum Timișoara este, în anul 2023, capitală culturală a Europei, acest fapt reprezintă o mare șansă și o deschidere – atât în exterior, cât și în interior – pentru conștientizarea participării locuitorilor săi la diversitatea culturală a Europei. Vizitatorii fac, la rândul lor, parte din acest proiect special, cu ajutorul căruia vor da orașului noi dimensiuni ale culturii europene, în general, și ale celei romanice, în special, punând în lumină, ca adevărați ambasadori culturali, legătura dintre acest oraș constitutiv al României și lumea largă.

Diversitatea geografică, istorică, lingvistică și culturală presupune, așadar, atât plurilingvismul (folosirea mai multor limbi de către un individ), cât și multilingvismul (coexistența mai multor limbi în cadrul unui grup social). Diversitatea lingvistică și culturală a României constituie o resursă prețioasă comună, iar eforturile depuse în domeniul educației fac ca această diversitate să devină o sursă de reflecție asupra relației dintre fondul comun și cel specific, dintre adoptarea și adaptarea împrumuturilor, o sursă fecundă de înțelegere și de îmbogățire, prin intermediul unei cunoașteri reciproce mai aprofundate a limbilor neolatine.

În deplin acord cu cele afirmate mai sus și cu principiile stabilite de Consiliul de Cooperare Culturală a Consiliului European și de Cadrul de acțiune privind patrimoniul cultural, ediția a XI-a a Colocviului Internațional *Comunicare și cultură în România europeană* va pune în discuție linii tematice care vor fi abordate din perspectiva diversității culturale și a plurilingvismului în spațiul romanic.

Comitetul de organizare

CONFERINȚE ÎN PLEN

Paul VIDESOTT

Libera Università di Bolzano, Société de Linguistique Romane

La diversità linguistica in Europa. Osservazioni dal punto di vista delle „piccole“ lingue

Una grande diversità culturale e linguistica in uno spazio geografico relativamente piccolo è da sempre una delle caratteristiche dell'Europa. Questa diversità si esprime non solo nelle 36 lingue ufficiali degli stati europei, ma anche e soprattutto in almeno 69 lingue minoritarie (senza stato). In Europa ci sono cinquanta nazioni titolari e almeno 360 minoranze (linguistiche). Questo patrimonio rimane tuttora in parte sconosciuto o misconosciuto, anche perché in gran parte degli stati d'Europa non sono previsti rilevamenti ufficiali sulla consistenza delle minoranze e sulle competenze linguistiche della popolazione. Si è di fronte al paradosso che gran parte degli stati d'Europa riconosce l'esistenza di minoranze nazionali e linguistiche, ma non provvede alla ricognizione di quello che è un elemento cruciale per la definizione di una minoranza: il „numero“.

La nostra conferenza si pone come obiettivo di fornire una panoramica in chiave quantitativa sulle lingue parlate in Europa, sia di maggioranza che di minoranza, per poi tracciarne lo sviluppo negli ultimi decenni, dopo la caduta del muro di Berlino. I dati a disposizione mostrano che la diversità linguistica autoctona in Europa è in declino. Ma non si tratta di una legge naturale, senza eccezioni: ci sono anche comunità di minoranza in crescita. Analizzeremo quali caratteristiche sociolinguistiche permettano a queste comunità di comportarsi in maniera differente, e di contribuire perciò al rafforzamento della diversità linguistica e culturale dell'Europa.

Parole chiave: *diversità culturale, diversità linguistica, lingue nazionali, lingue di minoranza, sviluppi sociolinguistici*

Language diversity in Europe. Observations from the perspective of 'small' languages

The diversity of cultures and languages in the smallest spaces has always been a special feature of Europe. This diversity is expressed not only in the thirty-six official state languages in Europe, but also and in particular in at least 69 minority (stateless) languages. There are fifty titular nations and at least 360 (linguistic) minorities in Europe. This heritage still remains partly unknown or misunderstood, also because in most European states there are no official surveys on the size of minorities and/or the language skills of the population. We are faced with the paradox that most states in Europe recognise the existence of national and linguistic minorities, but fail to survey what is a crucial element in the definition of a minority: the 'number'.

The aim of our conference is to provide a quantitative overview of the languages spoken in Europe, both majority and minority, and then to trace their development in recent

decades since the fall of the Berlin Wall. The sobering result is that autochthonous linguistic diversity in Europe is on the decline. But this is not a 'natural law', without exception: there are also growing minority communities. We will analyse which sociolinguistic characteristics allow these communities to behave differently and thus contribute to the strengthening of Europe's linguistic and cultural diversity.

Keywords: *cultural diversity, linguistic diversity, national languages, minority languages, sociolinguistic developments*

Florencio del BARRIO DE LA ROSA

Università Ca' Foscari Venezia

Departamento de Estudios Lingüísticos y Culturales Comparados

Los “cambios de género (gramatical)” en el español rural del siglo XXI

El español cuenta con un grupo de sustantivos “ambiguos”, “comunes” o “dudosos” en cuanto al género como *arte*, *azúcar*, *calor* o *mar*, entre otros. A diferencia de los sustantivos con “género fijo” (masculino o femenino) o “variable” como *niño / niña*, los sustantivos ambiguos admiten los dos géneros gramaticales. En ocasiones, este género alternante está aceptado en la norma estándar (como es el caso de *mar* o *azúcar*), pero a menudo depende de factores sociales y geográficos. A pesar de ser una cuestión repetida en los estudios sociolingüísticos y en las monografías dialectales, hasta la fecha no se ha realizado una investigación sistemática que delimite las áreas geográficas de estas voces en los dialectos del español actual. El presente estudio tiene como objetivo principal la delimitación de isoglosas de estos sustantivos y se plantea además dos objetivos específicos: en primer lugar, la investigación permitirá arrojar algo de luz a la distinción entre “vulgarismo” y “dialectalismo” y, en segundo lugar, a través de una reflexión sobre la asignación de género en español, valorará cómo la variedad estándar ha optado por un género u otro en los casos en los que la norma general difiere de los sistemas dialectales.

Palabras clave: *asignación de género, rasgos gramaticales, clases flexivas, español rural, español urbano*

Alternating (grammatical) gender in 21st century rural Spanish

Some Spanish nouns, such as *arte* ‘art’, *azúcar* ‘sugar’, *calor* ‘heat’ or *mar* ‘sea’ display alternating gender and so are known as “ambiguous or common nouns” (Nebrija called this sort of nouns as “dudosos”). Ambiguous nouns differ from “fixed gender nouns” (either masculine or feminine) or inflected nouns (such as *niño* ‘child.M’ vs. *niña* ‘child.F’) as they admit both grammatical genders. Standard norm admit this alternating gender (as is the case for *mar* o *azúcar*), but it mostly hinges on social or geographic factors. Although “alternating gender” nouns are often mentioned in sociolinguistic works and dialectal treaties, to the best of our knowledge, this phenomenon has not been systematically studied in previous research. Our goal is to establish dialectal areas regarding these alternating gender nouns. Specifically, we will pay attention to the distinction between “vulgarism” and “dialectalism” and, secondly, we will evaluate how standard language has assigned either masculine or feminine gender to each of these nouns. Finally, we aim at contributing to the studies about gender assignment in Spanish.

Keywords: *gender assignment, grammatical features, inflectional classes, rural Spanish, urban Spanish*

Ioana COSTA

Universitatea din București
ioana.costa@lils.unibuc.ro

De hac spirante Laurea

Epistolary volumes seem to be a perpetual test of our confidence regarding the earnestness of an author. While the letter is, generically, a substitute for direct dialogue, limited most often to two persons, the publication of an epistolary corpus or only one half of it (without the parallel letters) requires a re-evaluation of authenticity. Petrarch opens the *Rerum familiarium* with an epistle addressed to "his Socrates" (*Fam.* 1.1), intended to justify the new reading of his own correspondence, preserved over the decades, as a unitary work that was now to be published. We dwell on the letter *Fam.* 2.9 – an important milestone of Petrarch's confessions, both from the standpoint of personal biography and of his relation to ancient authors, in a Christian context – endeavouring to fill the time gap: composed, probably, in 1336, the epistle bears some signs of the lustra that had passed by the time of its ecdotic review.

Keywords: *Petrarch, poeta laureatus, Laura, Cicero, Augustine*

De hac spirante Laurea

Volumele epistolare par să fie o mereu înnoită punere la încercare a încrederii noastre în sinceritatea unui autor. În vreme ce scrisoarea este, generic, un succedaneu al dialogului direct, limitat cel mai adesea la doi actanți, publicarea unui schimb epistolar sau a unei singure jumătăți a lui (în absența scrisorilor-pendant) impune o reevaluare a autenticității. Petrarca așază la începutul *Rerum familiarium* o epistolă adresată lui „Socrate al său” (*Fam.* 1.1), menită să justifice asumarea corespondenței proprii, conservate de-a lungul deceniilor, ca operă unitară ce urma acum să fie pusă în circulație. Ne oprim asupra scrisorii *Fam.* 2.9 – o importantă articulație a mărturisirilor lui Petrarca, atât la nivelul biografiei personale, umane, cât și la cel al raportării la autorii antici, în context creștin – pentru a urmări decalajul temporal: compusă, probabil, în 1336, epistola poartă (oricât de discret) semnele celor vreo trei lustri scurși până la vremea revizuirii ecdotice.

Cuvinte-cheie: *Petrarca, poeta laureatus, Laura, Cicero, Augustin*

Ilona DUȚĂ

Universitatea din Craiova
ilonaduta@yahoo.com

The Extremes of Otherness: Wisdom (Senecan) and Madness (Neronian)

Master and student, philosopher and emperor, Seneca and Nero bring face to face the extremes of alterity faced by the decadent Roman world, both psychologically and

politically, mirroring the agony of the disintegration of ancient moral rigours in contact with the carnivalesque hybridization specific to imperial expansion . The collision of the Stoic reason represented by the philosopher with the irrationality, histrionics, and with the delirium through which the power of the emperor transvestite in the actor is literally staged reveals the tragic agony (*agon*) of the sacrifice of virtue (*virtus*) on the altar of the palace erected in the temple of the new political rituals (intrigues, manipulations, crimes). The Reason is the center of Roman axiology to which Cicero devotes all his rhetorical force. In the new axiological order, virtue is replaced by the mask, signalling the weakening of the foundation (ontological, ethical, and symbolic) of a world in profound change. Not by chance, this era is the matrix of the creation of tragedy in the authentic Senecan expression, the tragedian operating a vivisection of the *pathos* in his tragedies, as the philosopher builds the walls of morality and of the *logos* by means of the Stoic doctrine. The internal cleavage of Seneca's work, since the philosophical doctrine is the space for the preservation of *logos*, while tragedy becomes the laboratory of *pathos*, is proportional to the dislocation of the Roman mentality between order and disorder. If the mental structures of the imperial world are *persona* (social role) and *dignitas* (good compliance with duty), then, the protagonists of the tragic scene, Seneca and Nero, embody these structures and confront them, the emperor dissolving the idea of role (political, social, civic) in a carnival mask, the philosopher defending the dignity given by reason and logos with his own life.

Keywords: *reason, histrionics, power, mentality, tragic*

Extremele alterității: înțelepciunea (senecană) și nebunia (neroniană)

Profesor și elev, filosof și împărat, Seneca și Nero aduc față în față extremele alterității cu care se confruntă lumea decadentă romană, atât în plan psihic, cât și în plan politic, oglindind agonia dezintegrării străvechilor rigori morale în contact cu hibridarea carnavalescă specifică expansiunii imperiale. Ciocnirea rațiunii stoice reprezentate de filosof cu irraționalitatea, histrionismul, delirul prin care puterea împăratului travestit în actor este pusă în scenă la propriu dezvăluie *agon*-ul tragic al sacrificării vituții (*virtus*) pe altarul palatului erijat în templu al noilor ritualuri politice (intrigi, manipulări, crime); centru al axiologiei romane căruia Cicero îi consacră întreaga sa forță retorică, virtutea este înlocuită cu masca, semnalând slăbirea fundamentului (ontologic, etic, simbolic) al unei lumi în profundă schimbare. Nu întâmplător, epoca aceasta este matricea gestării tragediei în expresia autentică senecană, tragediograful operând o vivisecție a *pathos*-ului în tragediile sale, după cum filosoful construiește zidurile moralei și *logos*-ului prin intermediul doctrinei stoice; clivajul intern al operei lui Seneca (în măsura în care doctrina filosofică este spațiul conservării *logos*-ului, în timp ce tragedia devine laboratorul *pathos*-ului) este proporțional cu dislocarea mentalității romane între ordine și dezordine. Dacă structurile mentale ale lumii imperiale sunt *persona* (rol social) și *dignitas* (buna îndeplinire a sarcinilor), protagoniștii scenei tragice, Seneca și Nero, încarnază aceste structuri și le confruntă, împăratul dizolvând ideea de rol (politic, social, civic) într-o mască de carnaval, filosoful apărând cu propria viață demnitatea conferită de rațiune și logos.

Cuvinte-cheie: *rațiune, histrionism, putere, mentalitate, tragic*

Peregrinis verbis utendo: Problems in translating Suetonius

Language plays an essential role in Suetonius' *De vita Caesarum*, being an integral part of the characterization of the emperors and their era. This fact is extremely significant in the presentation of the personality, politics, and culture of the first emperor. Suetonius quotes numerous times, both in Divus Augustus and in the biographies of other emperors, such as Tiberius or Claudius, words said or written by him, preserving and transmitting the Greek words used by Augustus. The Greek language plays an important role throughout the story, frequently appearing in the authorial voice narrating various episodes related to Octavian Augustus. Difficulties arise, however, in conveying this extremely personal prose style of Suetonius, more precisely, in translating the bilingualism attested by the original text into another language. The paper's purpose is, therefore, to examine how are translated into Romanian the passages concerning Augustus in which Greek words, phrases or verses appear embedded in the Latin text. Two Romanian translations are taken into account: one by David Popescu and C.V. Georoc (published in 1958, reprinted in 2005), the other by Gheorghe Ceaşescu (published in 1998). The analysis reveals how these situations are resolved by the translators and how, in many passages, the wordplay between Latin and Greek is eluded, the richness and the individuality of the original text being lost in translation.

Keywords: *Suetonius, translation, Latin language, Greek language, Romanian language*

Peregrinis verbis utendo: Dificultăţi în traducerea lui Suetonius

Limba joacă un rol esenţial în Suetonius, *De vita Caesarum*, fiind parte integrantă a caracterizării împăraţilor şi a epocii acestora. Acest fapt este extrem de pregnant în prezentarea personalităţii, politicii şi culturii primului împărat. Suetonius citează de numeroase ori, atât în Divus Augustus, cât şi în biografiile altor împăraţi, precum Tiberius sau Claudius, cuvinte spuse sau scrise de acesta, caracteristică fiind păstrarea şi transmiterea cuvintelor greceşti folosite de Augustus. Limba greacă joacă un rol important de-a lungul relatării, regăsindu-se frecvent şi în vocea auctorială narând diferite episoade referitoare la Octavian Augustus. Dificultăţi apar însă la traducerea acestui stil extrem de personal al lui Suetonius, la transpunerea bilingvismului atestat de textul original în altă limbă. Tocmai de aceea comunicarea îşi propune să examineze cum sunt traduse în română pasajele privitoare la Augustus în care apar în textul latin cuvinte, sintagme sau versuri greceşti. Sunt luate în considerare două traduceri româneşti, cea a lui David Popescu, C.V. Georoc (apărută în 1958, republicată în 2005) şi cea a lui Gheorghe Ceaşescu (publicată în 1998), urmărind cum sunt rezolvate de traducători aceste situaţii şi cum, în multe pasaje, jocul dintre limba latină şi cea greacă este eludat, bogăţia şi individualitatea textului original pierzându-se în traducere.

Cuvinte-cheie: *Suetonius, traducere, limba latină, limba greacă, limba română*

Simona GEORGESCU

Universitatea din București
simona.georgescu@lils.unibuc.ro

The 'Sea' in Ancient Indo-European Languages: Cultural Diversity or Unity?

The argument of the 'sea' has represented a starting point in the search for the original homeland of the proto-Indo-Europeans (cf. Wald, 1996): the lack of a common term for 'sea' could only indicate the absence of this geographical reality in the conceptual horizon of the community. At the same time, the dictionaries propose two protoforms for which they reconstruct the meaning of 'sea', namely **mori-* (Pokorny, 748; Vaan, s.v. *mare* [**mor-i-*]) and **saiwi-* (Kroonen, 423), without proposing any relationship with other reconstructed roots. Apart from these, the lexicography identifies a significant number of terms referring to waterholes, or various stretches of water, whose original meaning came from a different source domain. We aim to analyze, from a cognitive onomasiological perspective, the Indo-European terms denoting a 'water surface', in order to observe to what extent the source domains activated in the creation of these names overlap from a conceptual point of view.

Keywords: 'sea', proto-Indo-European, cognitive onomasiology, etymology

'Marea' în limbile vechi indo-europene: diversitate sau unitate culturală?

Argumentul 'mării' a constituit un punct de pornire în căutarea patriei originare a proto-indo-europenilor (cf. Wald, 1996): absența unui termen comun pentru 'mare' nu putea indica decât inexistența acestei realități geografice în orizontul conceptual al comunității. În același timp, dicționarele propun două protoforme pentru care se reconstruiește sensul de 'mare', **mori-* (Pokorny, 748; Vaan, s.v. *mare* [**mor-i-*]) și **saiwi-* (Kroonen, 423), fără să stabilească nicio relație cu alte rădăcini reconstruite. În afara acestora, lexicografia identifică un număr semnificativ de termeni referitori la întinderi de apă, al căror sens original provenea dintr-un alt domeniu sursă. Ne propunem să analizăm, din perspectiva onomasiologiei cognitive, termenii indo-europeni care desemnează o 'suprafață acvatică', pentru a observa în ce măsură domeniile sursă activate în crearea acestor denumiri se suprapun din punct de vedere conceptual.

Cuvinte-cheie: 'mare', proto-indo-europeană, latină, etimologie, onomasiologie cognitivă

Theodor GEORGESCU

Universitatea din București
theodor.georgescu@lils.unibuc.ro

The Diversity in Reception, or Why Cicero and the Modern Age Value Thucydides Differently

In the treatise *Orator*, Cicero argued that the ideal orator should be able to express himself in several styles, by adapting to the needs of each cause he supports. He was thus fighting the Roman orators of his time who called themselves "Atticists" (*Attici*) and who imitated Lysias, Thucydides or Xenophon. Regarding Thucydides, among others, Cicero states: (*Orat.* 30) *nihil ab eo transferri potest ad forensem usum et publicum. ipsae illae contiones ita multas habent obscuras abditasque sententias vix ut intellegantur.* The

Roman orator thought, therefore, that nothing in the work of the Greek historian could be used for the public benefit, and his speeches (*contiones*) contain many passages which can hardly be understood. We aim to verify Cicero's statement starting from some concrete examples of such "obscure" passages in the work of Thucydides, which we have chosen from the first Speech of Pericles (1, 140-144), Pericles' Funeral Oration (2, 34-46), the Mytilenean Debate (3, 37-48), the Speech of Plataeans and the Speech of Thebans (3, 52-68), Thucydides' description of the revolution of Corcyra (3, 81-83) and the Melian Dialogue (5, 85-113). We will try to understand why exactly the speeches given in the *Peloponnesian War*, which are today among the most read and appreciated passages, were rejected by Cicero as "unusable" for the Roman public benefit, while the strictly "historical" passages were appreciated by the Latin author, while today they are read less.

Keywords: *Cicero, Thucydides, reception, speeches, obscurity*

Diversitatea receptării sau de ce Cicero și epoca modernă îl apreciază diferit pe Thucydides

În tratatul *Orator* Cicero susținea că oratorul ideal ar trebui să fie în stare să se exprime în mai multe stiluri, adaptându-se nevoilor fiecărei cauze pe care o susține. Îi combătea astfel pe oratorii romani ai vremii care-și spuneau „attici” (*Attici*) și care îi imitau pe Lysias, Thucydides sau Xenophon. În privința lui Thucydides, printre altele, Cicero afirmă: (*Orat.* 30) *nihil ab eo transferri potest ad forensem usum et publicum. ipsae illae contiones ita multas habent obscuras abditasque sententias vix ut intellegantur*. Oratorul roman socotea, așadar, că nu se poate folosi nimic din opera istoricului grec pentru folosul public, iar discursurile (*contiones*) lui au multe pasaje care abia pot fi înțelese. Ne propunem să verificăm afirmația lui Cicero plecând de la câteva exemple concrete de asemenea pasaje „obscure” din opera lui Thucydides, alese din primul discurs al lui Pericles (1, 140-144), discursul funebru al lui Pericles (2, 34-46), dezbaterea mytilenaică (3, 37-48), discursurile plateenilor și tebanilor (3, 52-68), revolta din Kerkyra (3, 81-83) și din dialogul melian (5, 85-113). Vom încerca să înțelegem de ce tocmai discursurile rediate în *Războiul Peloponesiac*, care astăzi sunt printre cele mai citite și apreciate pasaje, erau respinse de Cicero ca „de neutilizat” pentru folosul public roman, în timp ce pasajele strict „istorice” erau apreciate de autorul latin, iar azi sunt citite mai puțin.

Cuvinte-cheie: *Cicero, Thucydides, receptare, discursuri, obscuritate*

Dana LĂPĂDAT-NICOLA

Liceul Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn”, Arad
daninikola@yahoo.com

Ovid's *Tristia* and *Epistulae ex Ponto*. *Diversitas in Exile*

It is well known that, in the year 8 A.D. Ovidius was exiled to Tomis, on the shores of the Euxine Pontus, the Black Sea today, which caused him much suffering, removing him from his luxurious life in Rome. Thus, he was separated from his beloved wife, making him doubt the fidelity of some friends, fearing both his physical and mental safety, as none of his prayers have ever been taken into consideration by the emperor. The poetry of exile, represented by the 5 books of the *Tristia* and the 4 books of the *Epistulae ex Ponto*, casts a new light on Ovidius, the poet, turning to himself, becoming more aware of his

weaknesses, fears, disappointment, unhappiness, all these caused by finding himself alone and deserted in an unknown country, in the middle of people governed by other traditions, by other mores, speakers of an unknown language. Since the very beginning, Ovidius has decided that the geographical space in which he will be forced to live is a hostile one, and the people of the area represent nothing but a great danger to him. Therefore, in the present paper, without lingering over the much-discussed reasons for his exile, I shall follow, through a thorough analysis of some poems from the *Tristia* and *Epistulae ex Ponto*, both the cultural and linguistic diversity, seen through the eyes of the exiled Ovidius. As far as Ovidius is concerned, diversity has manifested itself, for a long time, in its etymological sense, *diversitas*, *-atis* designating divergence, opposition, contradiction as well as distinction, variety, with reference to language. In this context, I shall also emphasize the documentary value of the poetry of exile, which provides valuable information on the places and inhabitants of the Euxine Pontus.

Keywords: *Tristia*, *Epistulae ex Ponto*, *exile*, *diversitas*, *Euxine Pontus*

Tristele și Ponticele ovidiene. Diversitas în exil

Este bine cunoscut faptul că, în anul 8 p.Ch., Ovidius a fost relegat la Tomis, la țărmul Pontului Euxin, fapt ce i-a produs multe suferințe, rupându-l de viața sa de răsfățat al Romei, îndepărtându-l de mult iubita și în versuri cântata sa soție, făcându-l să se îndoiască de fidelitatea unor prieteni, inspirându-i teamă pentru siguranța sa fizică și mintală, mai ales că nicio rugă de-a sa de a fi iertat de către împărat nu s-a arătat a fi cu succes. Poezia exilului, reprezentată de cele 5 cărți ale *Tristelor* și de cele 4 cărți ale *Epistolelor din Pont*, îl pune pe poetul Ovidius într-o nouă lumină, acesta întorcându-se spre sine însuși, recunoscându-și slăbiciunile, temerile, dezamăgirile, nefericirea pricinuită de singurătatea în mijlocul necunoscutului, în mijlocul unor oameni guvernați de alte tradiții, de alte moravuri, vorbitori ai unei limbi necunoscute. Încă dintru început, Ovidius decide că spațiul geografic în care va fi obligat să trăiască este unul ostil, iar oamenii zonei reprezintă pentru el un pericol. Așadar, în prezenta lucrare, fără a zăbovi asupra mult discutatele motive ale relegării, vom urmări, printr-o analiză minuțioasă a unor poeme din *Tristele și Ponticele*, diversitatea, atât cea culturală, cât și cea lingvistică, prin ochii exilatului Ovidius. În ceea ce-l privește pe Ovidius, diversitatea se manifestă, vreme îndelungată, în sensu-i etimologic, *diversitas*, *-atis* desemnând divergența, opoziția, contradicția, precum și deosebirea, varietatea, cu referire la limbă. În acest context, subliniem și valoarea documentară a poeziei exilului, care oferă informații prețioase asupra locurilor și locuitorilor de la Pontul Euxin.

Cuvinte-cheie: *Tristele*, *Ponticele*, *exil*, *diversitas*, *Pontul Euxin*

Simona NICOLAE

Universitatea din București
simona.nicolae@lts.unibuc.ro

Elements of Latin and Greek Prosody in Late Antiquity. The *Anthologia Latina* and the *Anthologia Graeca*

The 4th and 6th centuries AD established the accentual verse, in Latin and Greek poetry alike, with its various forms, predominantly iambic. Our study follows the revealed

aspects of the transition from isochronic to isosyllabic verse in two poetic corpora: the *Cycle of Agathias* (6th century), included in the *Anthologia Graeca* (also known as the *Anthologia Palatina*), and the *epigrammata* and *carmina* of the *Anthologia latina* (or *Salmasiana*, named after the former owner of the earliest codex in which this corpus has been transmitted to us). The transformation of the quantitative hexameter into "political verse" (Greek or Latin decapentasyllabus) is the main theme of this paper.

Keywords: *prosody, isochronic verse, isosyllabic verse, Anthologia latina, Anthologia Graeca*

Elemente ale prozodiei latine și grecești la sfârșitul Antichității: *Anthologia Latina* și *Anthologia Graeca*

Secolele IV-VI ale primului mileniu creștin consfințesc, în poezia latină și greacă deopotrivă, versul accentual, cu diferitele lui ipostaze, predominant iambice. Studiul nostru urmărește aspectele relevate ale tranziției de la versul isocron la cel isosilabic în două corpusuri poetice: *Ciclul lui Agathias* (secolul al VI-lea), cuprins în *Anthologia Graeca* (cunoscută și cu numele de *Anthologia Palatina*) și *epigrammata* și *carmina* din *Anthologia latina* (*Salmasiana*, după numele celui care a deținut manuscrisul parizian, cel mai vechi în care acest corpus ni s-a transmis). Transformarea hexametruului în „versul politic” (decapentesilabul grecesc sau latinesc) constituie tema principală a acestei comunicări.

Cuvinte-cheie: *prozodie, versuri isocrone, versuri isosilabice, Anthologia latina, Anthologia Graeca*

Gabriela RADU

Universitatea de Vest din Timișoara
gabriela.radu@e-uvv.ro

For the Truth to be Revealed in *Imago Novae Hungariae*

A significant documentary source that appeared in the 18th century is the work written in Latin by the Jesuit priest Samuel Timon, *Imago Novae Hungariae representans regna, provincias, Banatus Et Comitatus Ditionis Hungaricae*. The main purpose of Timon's work is stated at the beginning: "If I would not have had in my hand some letters and some official documents of some of the most important Hungarian prelates and Kings and if I would not have read foreign history books, I would have restrained myself from this endeavor. This book aims to present the most important problems of Hungarian provinces". Even if the approach of history is supposed to be objective it will inevitably record his point of view and personal perception, determined by events, thoughts and experiences that have in one way or another changed the expected or well-known facts. The present paper aims to investigate the text itself, more specifically, those paragraphs and textual passages that present subjectivity and reveal Timon's particular. These specific considerations can be traced back to *Imago Novae Hungariae*... They reveal much about Timon's political and religious beliefs. In addition to the Jesuit priest's account of the events he presented, the work reveals his personal beliefs, they are also valuable testimonies about the society in which Timon lived.

Keywords: *sources, identity, subjectivity, objectivity, clerical*

„Ut veritas magis eluceret” în *Imago Novae Hungariae*

Un document important din secolul al XVIII-lea îl constituie lucrarea scrisă în limba latină de preotul iezuit Samuel Timon, *Imago Novae Hungariae representans regna, provincias, Banatus Et Comitatus Ditionis Hungaricae*. Scopul principal al operei lui Timon este de la început declarat de către autor: „Iar dacă nu mi-ar fi căzut în mână unele scrisori și acte oficiale (documente) ale celor mai de seamă prelați și regi ai Ungariei și nu aș fi citit istoriile străine, m-aș fi abținut de la această întreprindere”. Deși obiectivitatea celor mai multe adevăruri istorice este ferm declarată, este un fapt incontestabil că parțialitatea istoricului, desigur, una neasumată, dar și influențele externe afectează considerabil majoritatea adevărilor din istorie. Factorii subiectivi modifică interpretările presupus obiective ale faptelor istorice. Analizând câteva fragmente textuale din *Imago Novae Hungariae...*, am încercat să subliniem că există o legătură între subiectivitatea istoricului și modul în care interpretează faptele pe care le relatează în textul său. Timon a fost condiționat de două aspecte în abordarea istoriografiei: politica imperială și cea ecleziastică. Ca atare, acești doi factori, adeziunea politică și apartenența religioasă a istoricului, determină natura intervenției sale în scrierea istoriei.

Cuvinte-cheie: *surse, identitate, subiectivitate, obiectivitate, clerical*

Adina-Voichița ROȘU
Universitatea din Oradea
arosu@uoradea.ro

Catullus – Ancient Modern and Modernist Poet

One of the most popular surviving poets of classical antiquity, Gaius Valerius Catullus, seems to speak to modern readers with a modern voice. He was among the so-called *poetae novi* of the 1st century BC, the century in which the gallant life, of luxury and parties, was born in Roman society, but combined with literary concerns. The variety of Catullus' simple, direct, spontaneous, profoundly modern lines made him a forerunner of medieval and Renaissance poetry, and starting with the 19th century, scholarly exegesis has turned passionately to his work. Our study attempts to explore the astonishing depths of the poet reflected in poetry that had a profound effect on later Latin poetry and beyond.

Keywords: *Catullus, poetae novi (neoteri), epyllion, modern, modernism*

Catullus – poet antic modern și modernist

Unul dintre cei mai populari poeți care au supraviețuit din Antichitatea clasică, Gaius Valerius Catullus pare să vorbească cititorilor moderni cu o voce modernă. El s-a numărat printre așa-numiții *poetae novi* ai secolului I î.Hr, secol în care ia ființă în societatea romană viața galantă, de lux și petreceri, însă îmbinată cu preocupări literare. Varietatea versurilor simple ale lui Catullus, directe, spontane, profund moderne l-au transformat într-un precursor al poeziei medievale și renaștentiste, astfel încât începând din secolul al XIX-lea exegeza științifică s-a aplecat cu pasiune asupra operei sale. Studiul nostru încearcă să exploreze adâncurile uimitoare ale poetului oglindite în poezia care a avut un efect profund asupra poeziei, latine ulterioare și nu numai.

Cuvinte-cheie: *Catullus*, *poetae novi* (neoteri), *epyllion*, *modern*, *modernism*

Elena-Tia SANDU

Universitatea de Vest din Timișoara
elena.sandu@e-uvv.ro

A cultu atque humanitate [...] longissime absunt (Caesar, Bellum Gallicum I, 1).

Culture and Humanity in Ancient Rome

Although the terms that constitute the contemporary paradigm of “cultural diversity” are of Latin origin, does its meaning, today a positive and inclusive one, have any overlap with the Ancient Roman reality? This paper sets out to seek answers in Latin texts (and contexts), by examining the occurrences of certain terms from the semantic area allotted to the idea of Roman culture: *cultus*, *cultura*, *Latinitas*, *humanitas*, *Romanitas*, their meanings and their share within the identity-otherness relationship.

Keywords: *cultus*, *cultura*, *Latinitas*, *humanitas*, *Romanitas*

A cultu atque humanitate [...] longissime absunt (Caesar, Bellum Gallicum I, 1).

Cultură și umanitate în Roma antică

Deși termenii ce compun sintagma contemporană „diversitate culturală” sunt de origine latină, sensul acesteia, astăzi pozitiv și inclusiv, are oare vreo acoperire în realitatea romană antică? Comunicarea își propune să caute răspunsuri în textele (și contextele) latinești, cercetând ocurențele unor termeni din aria semantică circumscrisă ideii de cultură romană: *cultus*, *cultura*, *Latinitas*, *humanitas*, *Romanitas*, semnificațiile acestora și ponderea lor în raportul identitate-alteritate.

Cuvinte-cheie: *cultus*, *cultura*, *Latinitas*, *humanitas*, *Romanitas*

Maria SUBI

Universitatea de Vest din Timișoara
maria.subi@e-uvv.ro

The Woman’s “Seed” between the Hebrew Zera and the Greek Sperma

Continuing the study *Hebraica veritas: Semitic identity markers in Matthew’s genealogy* (Subi 2022), the current study examines the Hebrew terms (*zera*: זֶרַע ‘seed’; *choter*: חֹטֶר ‘branch’; *netser*: נֶצֶר ‘sprout’; *tsemach*: תְּמַח ‘offshoot, engraftment’ etc.) or the Greek ones (*sperma*: σπέρμα ‘sperm, virile seed’; *osphús*: ὀσφύς ‘thigh, the location of sperm, of generative power’, etc.), which can be associated with the genealogy of the Redeemer in the prophetic passages of the Hebrew Scriptures (*Genesis* 3:15; *Isaiah* 11:1; *Jeremiah* 23:5; *Jeremiah* 33:15), as well as in various verses of the *New Testament* (*John* 7:42; *Acts* 2:29-31; *Acts* 13:23; *Romans* 1:3). Beyond mere legal descent, easy to contest within Judeo-Christian polemics, the presence of such terms invokes, per se, the idea of natural filiation. The biological, genetic aspect harmonizes itself with *Hebraica veritas*, the Hebrew truth present in two of the oldest Hebrew manuscripts of the *Gospel of Matthew*, where we

come across the sequence *Yoseph avi Miriam* (“Yoseph father of Miriam”). This phrase from *Matthew* 1:16 is also confirmed by the reading *gavra / gowra* = ‘father’ from the Aramaic *Peshitta*, and proves without a shadow of a doubt the biological, genetic affiliation of Yeshua to David’s people: only thus is He the prophetically promised Messiah (*Genesis* 49:10; *Isaiah* 11:1; *Jeremiah* 23:5), the woman’s “seed” (*Genesis* 3:15) and the inheritor of the Davidic throne, in the royal lineage of Solomon and his “seed” (see 2 *Samuel* 7:12-15; *Chronicles* 17:11-14).

Keywords: *spérma, σπέρμα, osphús, óσφύς, zera, זרע, natural filiation, the Son of David*

„Sămânța” femeii între ebr. *zera* și gr. *sperma*

Plasându-se în continuarea lucrării *Hebraica veritas: repere identitare semite în genealogia mateiană* (Subi 2022), lucrarea de față examinează termenii ebraici (*zera*: זרע ‘sămânță’; *choter*: חֹתֶר ‘ramură’; *netser*: נֶצֶר ‘lăstar’; *tsemach*: תְּמָח ‘ramură, vlăstar’ etc.) sau grecești (*sperma*: σπέρμα ‘sperma, sămânța virilă’; *osphús*: óσφύς ‘coapsă, sediul spermei, al puterii generative’ etc.), ce pot fi asociați cu genealogia Mântuitorului atât în pasajele profetice ale *Scripturilor* ebraice (*Geneza* 3:15; *Isaia* 11:1; *Ieremia* 23:5; *Ieremia* 33:15), cât și în felurite versete novotestamentare (*Ioan* 7:42; *Faptele apostolilor* 2:29-31; *Faptele apostolilor* 13:23; *Romani* 1:3). Prezența unor asemenea termeni evocă *per se*, dincolo de simpla filiație legală, lesne de atacat în cadrul polemicilor iudeo-creștine, ideea de filiație naturală. Aspectul acesta biologic, genetic, se armonizează cu *Hebraica veritas*, adevărul ebraic inclus în două dintre cele mai vechi manuscrise ebraice ale *Evangeliei după Matei*, unde ne întâmpină secvența *Yoseph avi Miriam* („Yoseph, tatăl lui Miriam”). Această formulă din *Matei* 1:16 este confirmată și de lectura *gavra / gowra* = ‘tată’ din *Peshitta* aramaică și demonstrează, fără putință de tăgadă, apartenența biologică, genetică, a lui Yeshua la spița lui David: doar astfel, El este Mesia cel făgăduit profetic (*Geneza* 49:10; *Isaia* 11:1; *Ieremia* 23:5), „sămânța” femeii (*Geneza* 3:15) și moștenitorul tronului davidic, pe linia regală, reprezentată de Solomon și „sămânța” acestuia (vezi 2 *Samuel* 7:12-15; 1 *Cronici* 17:11-14).

Cuvinte-cheie: *spérma, σπέρμα, osphús, óσφύς, zera, זרע, filiație naturală, Fiul lui David*

Edith-Adriana UNCU

Universitatea de Vest din Timișoara

edith.uncu@e-uvv.ro

***Mirum me desiderium tenet urbis...* Rhetoric of Exile and Literature of Migration in the Multicultural Landscape of Rome**

The present paper aims to analyze the multicultural landscape of Rome through its power of attraction not only for the people living in distanced regions of the empire, but also for the *exsulēs*, as Cicero or relegatus Ovid. The *desiderium locorum*, timor et cupido, the desire to return to the beloved homeland irradiate from the letters in prose or the elegiac letters-poems of the two personalities, doubled by the fear of alienation from a city whose multicultural dimensions are constantly expending. On the other hand, Rome attracted writers in Greek from Egypt, Syria or Greece. Dislocation and migration are the defining lines of their profiles and, doubled by nostalgia and sometimes sedition, they project the coat of arms of the multiethnic Rome.

Keywords: *multicultural, Rome, exile, migration, Ovid, Cicero*

***Mirum me desiderium tenet urbis...* Retorica exilului și literatura migrației în peisajul multicultural al Romei**

Lucrarea de față își propune să analizeze peisajul multicultural din Roma prin prisma atracției exercitate de Roma nu numai pentru locuitorii nevoiți să trăiască la distanță în imperiu, ci și pentru *exsulēs*, cei care erau siliți să o abandoneze din diverse motive. *Desiderium locorum*, dorința de a reveni în patrie, se resimte în scrisorile în proză ale lui Cicero sau în cele în versuri ale regeatului Ovidius, dublată de o teamă de a nu se înstrăina de orașul ale cărui dimensiuni multiculturale sunt într-o continuă extindere. Pe de altă parte Roma a atras numeroși scriitori din Egipt, Siria sau Grecia, care scriau în greacă. Dislocarea și migrarea sunt tușele definitorii ale profilului acestora care, însoțite de nostalgie și uneori de răzvrătire, construiesc blazonul Romei multi-etnice.

Cuvinte-cheie: *multicultural, Roma, exil, migrație, Ovidius, Cicero*

Maria ALDEA

Universitatea Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca
maria.aldea@ubbcluj.ro

The Importance of the Dictionary in the Language Learning

In this paper I discuss the role of the dictionaries both in the native language learning, and in the foreign language one. In this respect, my attention focuses on some bilingual lexicographical works of the 19th century. The analysis of the lexical units highlights the importance of the linguistic information in the process of language learning.

Keywords: *language learning, native language learning, foreign language learning, dictionary, the XIXth century*

Importanța dicționarului în învățarea limbii

În expunerea de față ne propunem să subliniem rolul dicționarelor în învățarea atât a limbii materne, cât și a limbii străine. În acest sens, atenția noastră se va opri asupra câtorva lucrări lexicografice bilingve din secolul al XIX-lea. Analiza materialului lexical va evidenția importanța informației lingvistice în învățarea limbii.

Cuvinte-cheie: *învățarea limbii, însușirea limbii materne, însușirea limbii străine, dicționar, secolul XIX*

Florina-Maria BĂCILĂ

Universitatea de Vest din Timișoara
florina.bacila@e-uvv.ro

Phrases with the verb *a tăcea* in Traian Dorz's poetry

Our paper aims to analyse some aspects regarding phrases with the verb A TĂCEA in Traian Dorz's poetry – a Romanian contemporary writer whose work illustrates, overall, the meanings of some spiritual experiences that fundamentally marked his existential path. We will consider the fact that, in several verbal phrases, A TĂCEA changes its common characteristics, occasionally meeting transitive use, and it associates with direct objects expressed by nominals in the accusative case. Other times, various pronominal clitics appear next to it, used even with ethical dative value. More than once, the lyrical sequences also integrate antonyms of this verb, in symmetries with an essential role in obtaining some obvious stylistic effects and, implicitly, in building the message of that specific poem, which relies on highlighting the relation between man and God – in a Christian vision –, on the direct dialogue of the soul with the Divine, a fact often manifested, paradoxically, through the absence of communication (commonly seen). Overall, we discuss a special type of “verbalising”, as a special manner of interior “speaking”, which offers the opportunity to live in an authentic spiritual discipline: it suppresses any other form of confessing with words, these being substituted, thus, by an

entire universe of unique experiences, situated under the sign of the unspoken.

Keywords: *to be quiet, Grammar, Stylistics, Semantics, mystical-religious poetry*

Construcții cu verbul *a tăcea* în poezia lui Traian Dorz

Lucrarea noastră își propune să analizeze câteva aspecte privind anumite construcții cu verbul A TĂCEA în poezia lui Traian Dorz – un autor român contemporan a cărui operă ilustrează, în ansamblul ei, semnificațiile unor experiențe spirituale ce i-au marcat în mod fundamental traseul existențial. Vom avea în vedere faptul că, într-o serie de sintagme verbale, A TĂCEA își modifică regimul obișnuit și cunoaște, contextual, utilizări tranzitive, asociindu-se cu complemente directe exprimate prin nominale în acuzativ. Alteori, în vecinătatea lui apar diverse clitice pronominale, întrebuițate inclusiv cu valoare de dativ etc. Nu o dată, secvențele lirice integrează și antonime ale acestui verb, în simetrii cu rol esențial pentru obținerea unor efecte stilistice evidente și, implicit, pentru constituirea mesajului poeziilor respective, care mizează pe evidențierea relației dintre om și Dumnezeu – în viziune creștină –, pe dialogul direct al sufletului cu Divinitatea, fapt ce se manifestă adesea, paradoxal, tocmai prin absența comunicării privite în sensul comun al termenului. În definitiv, este vorba despre un gen aparte de „verbalizare”, ca manieră specială de „vorbire” interioară, care oferă oportunitatea de a ființa într-o veritabilă disciplină spirituală: ea suprimă orice altă formă a mărturisirii propriu-zise prin cuvinte, acestea fiind substituite, așadar, printr-un întreg univers al trăirilor unice, situate sub auspiciile indicibilului.

Cuvinte-cheie: *a tăcea, gramatică, stilistică, semantică, poezie mistico-religioasă*

Oana BOC

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
o_boc@yahoo.com

Metaphors of linguistic diversity in Humboldt's theory

Humboldt's theory on language diversity remains highly relevant and important in today's world. Many recent studies in the field of linguistics conclude that a rediscovery and reassessment of Humboldtian concepts and theory are necessary for the understanding of certain contemporary cultural aspects, such as the relationship between language and national identity, and the importance of plurilingualism and multilingualism in an era of globalization. Humboldt's theory emphasises that language is not a tool for communication, but a reflection of unique cultural worldviews. Each language is unique, representing a creation of the linguistic community, manifested and crystallised over time, during the process of historical development. Such language uniqueness is revealed not only on a phonetic, morphological and syntactical level, but also on a semantic level; at the level of internal configuration of meanings ("inner form"). Thus, each language embodies a specific set of values, beliefs and traditions. Each language is, above all, a creative interpretation of the world and, thereby, it provides the speaker with a specific "worldview". This theory highlights the invaluable contributions that diverse cultures and languages bring to our collective human experience. Thus, this paper aims to present and analyse metaphors used by Humboldt (language as a lens, as a circle, as a network etc.) to describe linguistic diversity and its significance within his

broader theory of language. The role of these metaphors is to reveal, through expressive analogies, the importance of linguistic diversity.

Keywords: *linguistic diversity, metaphor, worldview, multilingualism, language uniqueness*

Metafore ale diversității lingvistice în teoria lui Humboldt

Teoria lui Humboldt referitoare la diversitatea lingvistică rămâne una dintre cele mai relevante și importante teorii în contextul actual. Mai multe studii recente din domeniul lingvisticii relevă necesitatea redescoperirii și a reevaluării teoriei și conceptelor humboldtiane, pentru înțelegerea unor aspecte culturale actuale, precum relația dintre limbă și identitatea națională și, în consecință, importanța plurilingvismului și multilingvismului în epoca globalizării. Teoria lui Humboldt evidențiază faptul că limba nu este un instrument de comunicare, ci o reflectare a viziunii culturale despre lume. Fiecare limbă este unică, reprezentând o creație a comunității lingvistice, manifestată și cristalizată în timp, de-a lungul procesului devenirii istorice. Unicitatea limbii nu se relevă doar la nivel fonetic, morfologic și sintactic, ci și la nivel semantic, mai exact la nivelul configurării interne a conținuturilor semnificative („formă internă”). Fiecare limbă încorporează valori, credințe și tradiții specifice și, astfel, fiecare limbă este, mai ales, o interpretare creatoare a lumii, oferindu-le vorbitorilor o „viziune despre lume” specifică. Din această perspectivă, teoria humboldtiană evidențiază contribuțiile valoroase prin care diferitele limbi și culturi contribuie la îmbogățirea patrimoniului experiențial și spiritual al umanității. Astfel, ne propunem în această comunicare să prezentăm și să analizăm câteva dintre metaforele utilizate de Humboldt (limba ca prismă, cerc, rețea etc.) pentru a descrie diversitatea lingvistică și semnificația acesteia în cadrul mai larg al teoriei limbajului. Rolul acestor metafore este de a releva, prin analogii expresive, tocmai importanța diversității lingvistice.

Cuvinte-cheie: *diversitate lingvistică, metaforă, viziune despre lume, multilingvism, unicitatea limbii*

Eugenia BOJOGA

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
eugenia.bojoga@gmail.com

The image of the Romanian language from the Republic of Moldova in the Russian online space

In the context of the linguistic victory in Chisinau on March 2 and 16 this year, when the Parliament of the Republic of Moldova voted to replace the phrase “Moldovan language” with “Romanian language” in all legislation and in art. 13 of the Constitution of the Republic of Moldova, Moscow's reactions are quite contradictory. From the denial of any identity between “Moldovan” and Romanian to a great similarity between the two languages – here are the extremes between the opinions of some Russian politicians, analysts and philologists (who hardly admit that the official language in Chisinau would be Romanian). In our presentation, we will aim to provide an overview of the echoes that the decision of the Chisinau parliament had in the mass media, as well as among Russian politicians.

Keywords: *language policy, "Moldovan language", linguistic conflict, art. 13 of the Constitution of the Republic Moldavia, The Russian Federation*

Imaginea limbii române din Republica Moldova în spațiul online rusesc

În contextul victoriei lingvistice de la Chișinău din 2 și 16 martie a.c., când Parlamentul Republicii Moldova a votat substituirea sintagmei „limba moldovenească” prin „limba română” în toată legislația și în art. 13 din Constituția Republicii Moldova, reacțiile Moscovei sunt destul de contradictorii. De la negarea oricărei identități între „moldovenească” și română până la o asemănare mare între cele două limbi – iată extremele între care se situează opiniile unor politicieni, analiști și filologi ruși (care recunosc cu greu că limba oficială de la Chișinău ar fi româna). În prezentarea noastră vom urmări să oferim o imagine de ansamblu a ecourilor pe care le-a avut decizia parlamentului de la Chișinău în mijloacele de informare în masă, precum și în rândul politicienilor ruși.

Cuvinte-cheie: *politică lingvistică, „limba moldovenească”, conflict lingvistic, art. 13 din Constituția Republicii Moldova, Federația Rusă*

Mirela-Ioana BORCHIN

Universitatea de Vest din Timișoara
mirela.borchin@e-uvv.ro

The anthropocosmic symbol in the Romanian poetry

The present work focuses on the complexity of the expressive and referential structure of a symbol of synthesis, anthropocosmic, indication of the communion, beyond the natural limits, of man with the cosmos. This symbol is the result of an imaginary fusion between two incompatible, distant entities. Without a referent in the real world, but perfectly motivated by the logical and stylistic development of the central idea, the image corresponding to such a symbol does not materialize in a specific sign, present in the text, but is inferred from the development of the discourse. Both the symbolizer (the expression) and the symbolized (the content) are the conclusion of the interpret, who discovers the poet's intention. Romanian poetry presents enough examples of such symbols: the man-tree (T. Arghezi), the man-fire (R. Stanca, E. Dorcescu), the horse-man (E. Jebeleanu, N. Turtureanu), the dog-man (T. Arghezi), the wolf-man (E. Dorcescu), the wind-man (Al. Macedonski), the sea-woman (D. Anghel), the star-man (M. Eminescu), the man-slit (N. Stănescu) etc. Referential ambiguity accentuates their mystery, immateriality, spiritual character, raising numerous problems of interpretation. Such mixed symbols speak of freedom of thought, of imagining, of the vastness of a poetic universe, of the art of discourse, etc. In a word, they emphasize the axiological specific of poetic communication. The question is whether their reference, impossible to establish in the extra-linguistic reality, does not settle into the very world of poetic discourse, belonging, therefore, only to literature.

Keywords: *anthropocosmic symbol, unlimited semiosis, reference, discourse analysis, poetry*

Simbolul antropocosmic în poezia românească

Prezenta lucrare urmărește complexitatea structurii expresive și referențiale a unui simbol de sinteză, antropocosmic, indiciu al comuniunii, dincolo de limitele firești, a omului cu cosmosul. Acest simbol este rezultatul unei fuziuni imaginare dintre două entități incompatibile, de natură diferită și distante. Fără referent în lumea reală, dar perfect motivată de dezvoltarea logică și stilistică a ideii centrale, imaginea corespunzătoare unui asemenea simbol nu se concretizează într-un semn anume, prezent în text, ci se deduce din desfășurarea discursului. Atât simbolizantul (latura de expresie), cât și simbolizatul (latura de conținut) sunt concluzia interpretului, care descoperă intenția de comunicare a poetului. Poezia românească prezintă suficient de multe asemenea plăsmuiri: omul-copac (T. Arghezi), omul-foc (R. Stanca, E. Dorcescu), omul-cal (E. Jebeleanu, N. Turtureanu), omul-câine (T. Arghezi), omul-lup (E. Dorcescu), omul-vânt (Al. Macedonski), femeia-mare (D. Anghel), omul-astu (M. Eminescu), omul-fantă (N. Stănescu) etc. Ambiguitatea referențială le accentuează misterul, imaterialitatea, caracterul spiritual, ridicând numeroase probleme de interpretare. Asemenea simboluri mixte vorbesc despre libertatea de gândire, de imaginare, despre vastitatea unui univers poetic, despre arta compoziției discursului etc. Într-un cuvânt, subliniază specificul axiologic al comunicării poetice. Întrebarea este dacă nu cumva referința lor, imposibil de stabilit în realitatea extralingvistică, nu se cantonează în chiar lumea discursului poetic, aparținând, deci, numai literaturii.

Cuvinte-cheie: *simbol antropocosmic, semioză nelimitată, referință, analiza discursului, poezie*

Eliana-Alina COMAN

Universitatea de Vest din Timișoara
eliana.coman@e-uvv.ro

Elaboration of texts by foreign students studying the Romanian language. Challenges and strategies

The Romanian language as a foreign language has attracted special interest from specialists in recent years. The emergence of innovative research and learning materials impose a dynamic in this part of the language. The study *Elaboration of texts by foreign students studying the Romanian language. Challenges and strategies* is the result of experiences observed in the teaching of the Romanian language as a foreign language. The preparation of texts by foreign students is a part that tests the knowledge of the Romanian language and often the students' creative skills. The situations noted in recent years show the impediments encountered by students in writing texts in Romanian. The first part of the study presents the situation of the elaboration of the texts in the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). Here are also presented the text elaboration exercises suggested by the Romanian language learning materials. The second part of the study proposes some strategies to solve the difficulties encountered by students, through exercises to stimulate students' interest in writing texts in Romanian. The exercises are proposed for each level of study in the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and are intended to answer the difficulties of foreign students in writing texts in Romanian.

Keywords: *text, Romanian, student, strategy, language*

Elaborarea textelor de către studenții străini care studiază limba română. Provocări și strategii

Limba română ca limbă străină a cunoscut un interes special din partea specialiștilor în ultimii ani. Apariția unor cercetări și materiale inovatoare de învățare impun o dinamică în această parte a limbii. Studiul *Elaborarea textelor de către studenții străini care studiază limba română. Provocări și strategii* este rezultatul unor experiențe observate în predarea limbii române ca limbă străină. Elaborarea textelor de către studenții străini este o parte care probează nu numai cunoașterea limbii române, dar și aptitudinile creative ale studenților. Situațiile remarcate în ultimii ani au scos la iveală impedimentele întâmpinate de către studenți în scrierea textelor în limba română. Prima parte a studiului prezintă situația elaborării textelor în Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL). Aici sunt prezentate și exercițiile de elaborare a textelor propuse de materialele de învățare a limbii române. Partea a doua a studiului aduce niște strategii de rezolvare dificultăților întâmpinate de studenți. Acestea sunt camuflate în cadrul unor exerciții care să stimuleze interesul studenților în scrierea textelor în limba română. Exercițiile sunt propuse pentru fiecare nivel de studiu din Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL) și sunt menite să răspundă dificultăților studenților străini în scrierea textelor în limba română.

Cuvinte-cheie: *text, română, student, strategie, limbă*

Simona CONSTANTINOVICI

Universitatea de Vest din Timișoara
simonadiana@hotmail.com

The sounding box of words

In this work, we will focus on some lexical and semantic details that convert language units into complex, unique universes to explore. *Bărăgănist*, for example, with the plural *bărăgăniști*, a term not recorded in the lexicographic works, is, in Romanian, a noun formed from the toponym *Bărăgan*. It sends, transparently, for those who know the history of the Romanian people, to events that took place on Pentecost, on June 17-18, 1951, when thousands of people were deported to the Bărăgan plains. Therefore, *bărăgănist*, connected to a painful reality, from a Stalinist Romania, contains a historical "burden". The *bărăgănist* gets confused with and is, at the same time, different from the inhabitant of that space, from the native. The suffix *-ist*, therefore, is not just an indication of belonging to that territory. Productive in current Romanian, it is attached to different themes and allows the creation of words that will later be integrated into literary or non-literary stylistic registers. In this sense, we can exemplify various lexical formations, such as: *collectivist, heirupist, integralist, minciunist, navetist, stahanovist, trombonist* etc. Many of these are recent creations. Tudor Arghezi transforms the toponym *Bărăgan*, in one of his tablets, published in the journal „Bilete de papagal”, into a common name, using it in an original syntagm, *bărăgane de valuri*, a possible contextual synonym for *depărțări* or *spațiu deschis*.

Keywords: *Bărăgan, lexis, derivation, suffix, semantics*

Cutia de rezonanță a cuvintelor

În această lucrare, ne vom fixa atenția asupra unor detalii de ordin lexical și semantic, care fac din unitățile de limbă universuri de explorat, complexe, unice. *Bărăgănist*, spre exemplu, cu pluralul *bărăgăniști*, termen neconsemnat în lucrările lexicografice, este, în limba română, un substantiv format de la toponimul *Bărăgan*. Trimite, în mod transparent, pentru cine cunoaște istoria poporului român, la evenimentele petrecute de Rusalii, în 17-18 iunie 1951, când mii de persoane au fost deportate în câmpiile Bărăganului. Așadar, *bărăgănist*, conectat la o realitate dureroasă, dintr-o Românie stalinistă, conține o „povară” istorică. Bărăgănistul se confundă cu și e, în același timp, diferit de locuitorul aceluși spațiu, de băștinaș. Sufixul *-ist*, prin urmare, nu este doar un indice al apartenenței la acel ținut. Productiv în româna actuală, se atașează la teme diferite și permite crearea de cuvinte care vor fi integrate ulterior în registre stilistice literare sau nonliterare. În acest sens, stau mărturie formații lexicale variate, de tipul: *colectivist*, *heirupist*, *integralist*, *minciunist*, *navetist*, *stahanovist*, *trombonist* etc. Multe dintre acestea sunt creații recente. Tudor Arghezi transformă toponimul *Bărăgan*, într-una din tabletele sale, publicate în revista „Bilete de papagal”, în nume comun, utilizându-l într-o sintagmă nominală inedită, *bărăgane de valuri*, un posibil sinonim contextual pentru *depărtări ori spațiu deschis*.

Cuvinte-cheie: *Bărăgan, lexic, derivare, sufix, semantică*

Irina DINCĂ

Universitatea de Vest din Timișoara
irina.dinca@e-uvt.ro

The Integration of Culturally Loaded Words in Teaching Romanian as a Second Language

This approach proposes an analysis of the challenges encountered in the integration of culturally loaded words in the process of teaching Romanian as a second language to multicultural classrooms, with students from the African, American or Asian cultural spaces. The methodological premises of this research are provided by the theoretical approaches regarding words with cultural load, such as realia or culturemes, understood as units of cultural information that synthesize almost untranslatable meanings, involving values, attitudes and mentalities specific to a certain culture. In addition, this theoretical frame is enriched by the suggestions offered by the Complementary Volume with New Descriptors from 2020, which develop the descriptors from the Common European Framework of Reference for Languages from 2001 and assign mediation an integrative role, synthesizing the other communicative activities, reception, production and interaction. A first step in this process of integrating culturally loaded words into the teaching and learning process is rising awareness regarding the existence of a repertoire of difficult to translate or even untranslatable words from various semantic fields. Once this plurilingual and pluricultural repertoire takes shape, the approach will focus on the possibilities of exploring it, through various methods of integrating these words with cultural content, through transliteration, approximate translation, definition, description, exemplification, the search for words with corresponding meaning from other cultures. These strategies of approaching these culturally loaded words can be integrated into a series of mediation exercises aimed at enriching plurilingual and pluricultural repertoire

of the students, from the perspective of integrating these linguistic and cultural resources in the process of teaching Romanian as a second language.

Keywords: *plurilingual repertoire, pluricultural repertoire, Romanian as a second language, mediation, culturally loaded words*

Integrarea cuvintelor cu încărcătură culturală în predarea românei ca L2

Acest demers își propune o analiză a provocărilor întâmpinate în integrarea cuvintelor cu încărcătură culturală în procesul de predare a românei ca L2 la grupe multiculturale, formate din studenți proveniți din spațiul cultural african, american sau asiatic. Premisele metodologice ale acestei cercetări sunt oferite de abordările teoretice privind cuvintele cu încărcătură culturală, precum realia sau culturemele, înțelese ca unități de informație culturală care sintetizează semnificații aproape intraductibile, implicând valori, atitudini și mentalități specifice unei anumite culturi. În plus, am avut în vedere și sugestiile oferite de Volumul complementar cu noi descriptori din 2020, care vin în completarea descriptorilor din Cadrul european comun de referință pentru limbi din 2001 și îi atribuie medierii un rol integrator, de sinteză a celorlalte activități comunicative, receptarea, producerea și interacțiunea. O primă etapă în acest proces de integrare a cuvintelor cu încărcătură culturală în procesul de predare și de învățare este reprezentată de conștientizarea existenței unui repertoriu de cuvinte greu de tradus sau chiar intraductibile din diverse câmpuri semantice. Odată ce acest repertoriu plurilingv și pluricultural prinde contur, se întrevăd posibilitățile de valorificare a acestuia, prin metode variate de explicitare a cuvintelor cu încărcătură culturală, prin transliterare, traducere aproximativă, definiție, descriere, exemplificare, căutarea unor cuvinte cu sens corespondent din alte culturi. Aceste strategii de abordare a termenilor cu încărcătură culturală pot fi integrate într-o serie de exerciții de mediere menite să îmbogățească repertoriul plurilingv și pluricultural al studenților, din perspectiva integrării acestor resurse deopotrivă lingvistice și culturale în procesul de predare a românei ca L2.

Cuvinte-cheie: *repertoriu plurilingv, repertoriu pluricultural, româna ca L2, mediere, cuvinte cu încărcătură culturală*

Maria GROSU

Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca
mariacandale2005@yahoo.com

Project Pedagogy in the Teaching of Culture-Languages

The study defines two syntagmatically related concepts within the field of culture-language didactics: project pedagogy and postmodern education. The opposition between education in the modern period and education in the postmodern period, and that between objective pedagogy and project pedagogy, highlight the fact that project pedagogy is aligned, in the teaching of culture-languages, to the learners' needs in today's world, in which the search for identity is a central problem. The study also describes and analyses a teaching approach in the field of RFL (Romanian as a Foreign Language) that relies on project pedagogy and an action-based approach. The analysis emphasises the beneficial impact of project pedagogy on learning experiences – the development of the learners' general, and not just the linguistic, competences, the redefinition of identity

through the learning experience, the possibility of mediation and the valorisation of each and every learner, by exploring the affective, social, and ideological dimension, rather than just the cognitive one.

Keywords: *project pedagogy, action-based approach, modernity, postmodernity, identity.*

Pedagogia proiectului în didactica limbilor-culturi

Studiul definește două concepte legate sintagmatic: *pedagogia proiectului și educație postmodernă*, în domeniul didacticii limbilor-culturi. Opozițiile dintre educația în perioada modernității și educația în perioada postmodernă, precum și opozițiile dintre pedagogia obiectivelor și pedagogia proiectului evidențiază alinierea pedagogiei proiectului, în didactica limbilor-culturi, la nevoile cursanților din lumea actuală, în care căutarea identității este o problemă centrală. De asemenea, studiul descrie și analizează un demers didactic din domeniul RLS (româna ca limbă străină) construit din perspectiva pedagogiei proiectului și al abordării acționale. Analiza evidențiază beneficiile pe care le aduce pedagogia proiectului în experiențele de învățare – dezvoltarea competențelor generale, nu doar a celor lingvistice a cursanților, redefinirea identității prin experiența de învățare, posibilitatea de mediere și valorificarea fiecărui cursant, prin explorarea dimensiunii afective, sociale, ideologice, nu doar a celei cognitive.

Cuvinte-cheie: *pedagogia proiectului, abordare acțională, modernitate, postmodernitate, identitate*

Adriana IEREMCIUC

Universitatea de Vest din Timișoara
ieremciuc.adriana@yahoo.com

Between *Chéri* and *Curtezana*. Reflections on the Act of Translation

Of the 48 texts written by Sidonie-Gabrielle Colette, only six have been translated into Romanian: *The Vagabond*, *Duo*, *Chéri*, *The End of Chéri*, *Sido* and *The Tendrils of the Vine*. Despite this, the novel *Chéri* was translated into two editions. The first one, from 1973, made by Mona Rădulescu and Corneliu Rădulescu, includes the translation of both texts, the novel *Chéri* and its sequel, *The End of Chéri*. The second translation, made by Nicoleta Neagoe, opts only for the *Chéri* novel. Furthermore, this edition appears after the 2009 screen adaptation of the novel, being, in fact, a revival of the text that was the basis of the film. Right from the beginning, a relevant detail is noted. The translators opted for different versions of the title. The 1973 version, *Chéri*, keeps the name of the original text, while the 2009 version, *Curtezana*, chooses a denomination that characterizes the female character.

Starting from the two variants, having the basic French text at our disposal, we will consider the main differences that appear from one edition to another, we will exemplify them and we will see how, opting for other translation procedures, the text acquires nuances divergent, departing more or less from the original novel.

Keywords: *translation, Chéri, Curtezana, Colette, translation procedures*

Între *Chéri* și *Curtezana*. Reflecții asupra actului traductiv

Dintre cele 48 de texte scrise de Sidonie-Gabrielle Colette, doar șase au fost traduse în limba română: *Hoinara*, *Duo*, *Chéri*, *Sfârșitul lui Chéri*, *Sido* și *Cârceii de viță*. În ciuda acestui fapt, romanul *Chéri* a fost tradus în două ediții. Prima, cea din 1973, realizată de Mona Rădulescu și Corneliu Rădulescu, cuprinde traducerea ambelor texte, atât a romanului *Chéri*, cât și a continuării acestuia, *Sfârșitul lui Chéri*. Cea de-a doua traducere, cea a Nicoletei Neagoe, optează doar pentru romanul *Chéri*. În plus, această ediție apare după ecranizarea romanului din 2009, fiind, de fapt, o readucere în atenție a textului care a stat la baza filmului. Încă de la început, se remarcă un detaliu relevant. Traducătorii au optat pentru variante diferite ale titlului. Versiunea din 1973, *Chéri*, nu se îndepărtează de titlul textului-sursă, pe când cea din 2009, *Curtezana*, alege o denotație ce caracterizează personajul feminin. Pornind de la cele două variante, având la dispoziție textul de bază din limba franceză, vom avea în vedere principalele diferențe care apar de la o ediție la alta, le vom exemplifica și vom urmări cum, optând pentru alte procedee de traducere, textul dobândește nuanțe divergente, îndepărtându-se mai mult sau mai puțin de romanul original.

Cuvinte-cheie: *traducere, Chéri, Curtezana, Colette, procedee traductive*

Alexandra ILIE

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
ilie.alexandra@uaic.ro

The impact of machine translation tools and natural language processing on learning Romanian as a second language

The process of learning Romanian as a second language requires commitment and hard work. In order to strengthen their communication abilities and linguistic competences, Romanian language learners may want to give regular practice and interaction with native speakers. This research examines the acquisition of Romanian as a second language in the digital age and the efficacy of conventional language learning techniques is also evaluated in

light of recent technological developments. As more individuals use Romanian for digital communication, its representation in online becomes a decisional factor in the language energieia. Social media platforms, apps, and websites such as Google Translate, DeepL, Reverso, Duolingo and Babbel provide resources to facilitate the language acquisition process. Moreover, TikTok has recently become a popular platform for individuals to deliver short videos for learning Romanian, further indicating the significance of the language's online representation. A promising tool is ChatGPT, which will not be left out of the debate. The development of social media, language learning apps, and technology has given students access to a variety of materials and tools that make it easier to communicate in Romania. How can teachers of Romanian as a second language effectively include possibilities for such connection into their instructional techniques in the digital age, given the significance of consistent practice and interaction with native speakers? This essay will discuss how to strike a balance between providing students with plenty of opportunities to practice their language and communicative skills and merging conventional language teaching methods with contemporary technological breakthroughs.

Keywords: *Automatic Translation, Natural Language Processing, Romanian as Second Language, Social Media, Online Apps*

Impactul instrumentelor de traducere automată și de prelucrare a limbajului natural asupra învățării limbii române ca limbă străină

Achiziția limbii române ca limbă străină este un proces ce presupune efort și muncă asiduă. Pentru însușirea și dezvoltarea abilităților de comunicare și lingvistice, studenții care învață limba română ca limbă străină afirmă că învățarea lor se produce mai ușor dacă au o interacțiune cu vorbitorii nativi, umani. În această lucrare ne propunem să examinăm achiziția limbii române ca limbă străină în era digitală și să evaluăm unele metode convenționale de învățare a limbii române ca limbă străină în lumina dezvoltării tehnologice recente. Tot mai multe persoane folosesc limba română în comunicarea lor digitală, ceea ce

face ca reprezentarea sa în mediul virtual să fie un factor decizional în energiea limbii. Platformele, aplicațiile și rețelele sociale din mediul online precum Google Translate, DeepL, Reverso, Duolingo și Babbel oferă resurse pentru facilitarea procesului de achiziție a unei limbi străine. Mai mult, TikTok este o nouă platformă care a luat amploare imediat după pandemia de Covid cu un real impact în reprezentarea limbii române în mediul online. ChatGPT va fi, de asemenea, adus în discuție. Dezvoltarea rețelelor de socializare, aplicațiilor de învățare a unei limbi străine și a tehnologiei au oferit studenților accesul la o varietate de instrumente care să le faciliteze comunicarea în spațiul românesc. Cum pot profesorii de limba română ca limbă străină să creeze eficient o punte între metodele de predare convenționale și cele pe care era digitală le pune la dispoziție, ținând cont de importanța interacțiunii cu vorbitorii nativi? Căutăm echilibru între crearea unui mediu propice pentru practicarea abilităților lingvistice și de comunicare dobândite și împletirea metodelor convenționale cu avalanșa progreselor tehnologice majore.

Cuvinte-cheie: *Traducere Automată, Prelucrarea Limbajului Natural, Româna ca limbă străină, Rețele Sociale, Aplicații Online*

Nadia OBROCEA

Universitatea de Vest din Timișoara
nadia.obrocea@e-uvt.ro

The endophoric phenomenon in the teaching-learning process of Romanian language as a foreign language. Some aspects

It is a commonplace that Romanian language is a profoundly "endophoric" language, the obligation to use endophores (anaphores and cataphores), in certain situations, obviously representing a specificity of the language. In this context, the endophoric phenomenon refers, among other things, to the issue of the "double expressed direct object", i.e. rendered by two components, "related to the same verb", one of which is "referential" and the other is "anaphoric" or "cataphoric" (cf. GALR II 2005, 380). In the process of learning Romanian as a foreign language, the endophoric phenomenon (anaphoric and cataphoric) represents one of the difficulties of the language acquisition and, as a consequence, an impediment in the linguistic performance of non-native speakers. In this sense, teaching this aspect of Romanian language as a foreign language

becomes a challenge for teachers as well. The present paper aims to address this fundamental problem of the teaching-learning of Romanian language as a foreign language (i.e. *endophora*), with a special focus on the situations in which the double expression of the direct object is mandatory.

Keywords: *anaphora, cataphora, endophora, teaching-learning, Romanian as a foreign language*

Fenomenul endoforic în didactica limbii române ca limbă străină. Unele aspecte

Este un loc comun faptul că limba română este o limbă profund „endoforică”, obligativitatea utilizării endoforelor (anafore și catafore), în anumite situații, reprezentând, în mod evident, o specificitate a limbii. În acest context, fenomenul endoforic vizează, printre altele, și problematica „complementului direct dublu exprimat”, adică redat prin două componente, „raportate la același verb”, dintre care unul este „referențial”, iar celălalt este „anaforic” sau „cataforic” (cf. GALR II 2005, 380). În procesul de învățare a limbii române ca limbă străină, fenomenul endoforic (anaforic și cataforic) reprezintă una dintre dificultățile achiziționării limbii române și, pe calea consecinței, un impediment în performanța lingvistică a vorbitorilor nenativi. În acest sens, predarea acestui aspect al limbii române ca limbă străină devine o provocare și pentru profesori. Lucrarea de față își propune să abordeze această problemă fundamentală a didacticii limbii române ca limbă străină (endofora), cu privire specială asupra situațiilor în care dubla exprimare a complementului direct este obligatorie.

Cuvinte-cheie: *anafora, cataforă, endofora, didactică, limba română ca limbă străină*

Costinel-Iulian PARTENIE

Universitatea de Vest din Timișoara
parteniecostinel@yahoo.com

Thematic Diversity in the Volume *Privești* of Benjamin Fundoianu

The volume *Privești* brings together texts that reflect the spiritual depth of Benjamin Fundoianu, who transposed in his works, in different ways, his birthplaces and the emotions they conveyed to him, thus creating a poetic universe rich in meanings. As simple at first glance, as complex when analyzed in detail, *Privești* reproduces symbolic, mythical spaces that allowed a symbiosis between spirituality and materiality, between present, past and future, between man and nature. The thematic diversity of the works included in this volume supports the depth of the states that the lyrical self felt in relation to the original space, one preserved in an unaltered form at an imaginary level, since the subjective reality no longer corresponds to the external one. Through the analysis of the texts of this volume, we will reproduce the main themes that govern Benjamin Fundoianu's lyrical universe, highlighting the complexity and diversity of the poetic images that configure themes such as: nature, childhood, love, family, time, etc. We will inventory the lexemes specific to these thematic cores in order to illustrate some predominant isotopes. At the stylistic level, the mentioned themes are reproduced through a rich, varied lexicon, surprising through the associations of apparently opposite terms, but which allow the transposition, at the textual level, of the inner states of the self.

Keywords: *thematic diversity, Benjamin Fundoianu, Privești, lexicon, significations*

Diversitatea tematică în *Privești* lui Benjamin Fundoianu

Volumul *Privești* reunește texte în care este redată profunzimea spirituală a lui Benjamin Fundoianu care a transpus în operele sale, în felurile variate, locurile natale și emoțiile pe care acestea i le-au transmis, creând, astfel, un univers poetic bogat în semnificații. Pe cât de simple la prima vedere, pe atât de complexe atunci când sunt analizate în detaliu, *Priveștile* redau spații simbolice, mitice, care au permis o simbioză între spiritualitate și materialitate, între prezent, trecut și viitor, între om și natură. Diversitatea tematică a operelor incluse în acest volum susține profunzimea stărilor pe care le-a resimțit eul liric în raport cu spațiul original, unul păstrat într-o formă nealterată la nivel imaginar, întrucât realitatea subiectivă nu mai corespunde cu cea exterioară. Prin analiza textelor acestui volum, vom reda principalele teme ce guvernează universul liric al lui Benjamin Fundoianu, punând în lumină complexitatea și diversitatea imaginilor poetice prin care se configurează teme precum: natura, copilăria, iubirea, familia, timpul etc. Vom inventaria lexemele specifice acestor nuclee tematice în vederea ilustrării unor izotopii predominante. La nivel stilistic, temele amintite sunt redată printr-un lexic bogat, variat, surprinzător prin asocierile unor termeni aparent opuși, dar care permit transpunerea, la nivel textual, a stărilor interioare ale eului.

Cuvinte-cheie: *diversitatea tematică, Benjamin Fundoianu, Privești, lexic, semnificații*

Roxana ROGOBETE*, Valentina MUREȘAN**, Mădălina CHITEZ***

Universitatea de Vest din Timișoara

*roxana.rogobete@e-uvv.ro, **valentina.muresan@e-uvv.ro,

***madalina.chitez@e-uvv.ro

“Between use and abuse”? Anglicisms in Academic Writing in Romania. Case Study: the EXPRES Corpus

The major influence of the English language as an idiom of visibility and internationalisation is already recognised in the Romanian language (from the presence of foreign words in everyday vocabulary to specialised languages). Without claiming to provide an overview of Anglicisms in current communicative contexts, the present study will focus on the Romanian subset of the EXPRES corpus, compiled within the DACRE project (Discipline-specific expert academic writing in Romanian and English: corpus-based contrastive analysis models). Comprising 200 research articles recently published in journals in fields such as Linguistics, Political Sciences, Economics, Information Technology, the EXPRES-RO subset is the only expert, multidisciplinary corpus available for statistical linguistic analysis on an open-source platform (<https://expres-corpus>). The paper will compare the presence of collocations or discursive clichés from the English language in the discipline-specific academic writing, analysing the causes of such loanwords: from the Romanian research’s tendency of internationalisation to possible gaps in the creation of a Romanian terminology.

Keywords: *Academic Word Lists, EXPRES corpus, academic writing in Romanian, academic writing in English, corpus linguistics*

„Între uz și abuz”? Anglicismele în scrierea academică din România. Studiu de caz: corpusul EXPRES

Influența majoră a limbii engleze ca idiom al vizibilității și al internaționalizării este deja recunoscută în spațiul românesc (de la prezența unor cuvinte străine în vocabularul cotidian, la limbajele de specialitate). Fără a avea pretenția de a oferi o panoramă a anglicismelor în comunicarea actuală, studiul de față se va concentra pe subșetul din limba română al corpusului EXPRES, compilat în cadrul proiectului DACRE (Scriere academică specifică disciplinei în limbile română și engleză: modele de analiză contrastivă bazate pe corpusuri lingvistice). Conținând câte 200 de articole de cercetare publicate recent în reviste de specialitate din domenii precum Lingvistică, Științe Politice, Științe Economice, Tehnologia Informației, subșetul EXPRES-RO reprezintă singurul corpus de tip expert, multidisciplinar, disponibil pe o platformă accesibilă cercetărilor în vederea unor analize lingvistice statistice (<https://expres-corpus.org/>). Studiul de față va urmări comparativ prezența, în scrierea academică specifică disciplinelor menționate, a unor colocații ori clișee discursive din limba engleză, analizând cauzele unor astfel de împrumuturi: de la tendința de internaționalizare a cercetării românești, la posibile deficiențe în crearea unei terminologii românești.

Cuvinte-cheie: *liste de cuvinte academice, corpusul EXPRES, scrierea academică în limba română, scrierea academică în limba engleză, lingvistică de corpus*

Mihaela SECRIERU

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
msecrieru@yahoo.com

The 21st Century and the cultural-scientific paradigm shift in teaching linguistics (with a special focus on syntax)

We are currently anchored in a trenchant process of changing the cultural-scientific paradigm. As a result, university professors are required to possess the necessary procedural knowledge to envision a new methodological design of academic courses that is based on computer technologies. Specifically, university professors, as exponents of advanced knowledge, are required to address the question of how to teach in the digital era, which we currently find ourselves in. Furthermore, they must also consider how to completely digitize university linguistics such that the contents are not lost and the didactic methods and tools have a high educational value. Discussing this topic with other members of the scientific community, it became quite clear that the concerns of digitization that have been explored so far, fall under the extremely well-known phrase Digital Humanities (DH) and Natural Language Processing (NLP), which have become a very clearly defined field over the past 20 years, with valuable reference works, specializations at the Master’s level throughout Europe, research collectives, including in Romania, so this topic is officially legitimate, the process being already anchored in the present. It is noteworthy, however, that the domain attributes of DH and NLP are predominantly applied in lexicography, online communication programs, computational linguistics, annotations of computer program architectures, and other applicative domains, rather than being theoretical and targeting the core science. Despite the advancements made in these areas, little has been achieved in terms of the digital transformation of university textbooks in Romanian syntax, and other areas as well.

Delivering a textbook in the form of a PDF or scanning some documents is minimal digitization, while true educational digitization requires the production of living, highly interactive textbooks, similar to intelligent apps on mobile phones. Nonetheless, such a revolutionary theoretical and applicative approach must be previewed before it can be realized. Each member of the university community, as mentioned above, must provide minimal answers in this regard, and I will also attempt to do so. I will briefly outline the curriculum contents that I traditionally teach to students in the discipline of contemporary Romanian language syntax and evaluate their longevity in relation to the massive digitization of all human knowledge domains by reviewing provisions from other university programs published on institutional websites.

Keywords: *Artificial Intelligence, Teaching through AI, Romanian Syntax, Linguistics through AI, Digitalization of Syntax*

Secolul al XXI-lea și schimbarea paradigmei cultural-științifice în predarea lingvisticii (cu privire specială asupra sintaxei)

Suntem ancorați în prezent într-un tranșant proces de schimbare a paradigmei cultural-științifice, care atrage după sine nevoia unor cunoștințe procedurale necesare profesorilor universitari pentru a imagina ei înșiși un nou design metodologic al cursurilor academice, bazat pe tehnologiile informatizate adică profesorul universitar ca exponent al cunoașterii avansate trebuie acum să răspundă la întrebarea „Cum voi preda în era digitală la debutul căreia încă ne aflăm, respectiv cum voi putea digitaliza complet lingvistica universitară, încât să nu se piardă conținuturile, iar metodele și instrumentele didactizării lor să aibă o valoare educativă foarte înaltă?”. Discutând această temă cu alți membri ai comunității științifice, a rezultat destul de clar că preocupările de informatizare care au fost explorate până acum se înscriu sub sintagma extrem de cunoscută Digital Humanities, care a devenit în ultimii 20 de ani un domeniu foarte clar conturat, cu lucrări de referință valoroase, cu specializări la Master în toată Europa, cu colective de cercetare, inclusiv în România, astfel încât această temă este legitimă, procesul fiind deja ancorat în prezent. Să observăm totuși că toate atributele de domeniu ale DH sunt aplicate în lexicografie, în programele de comunicare online, în lingvistica computațională, în adnotările unor arhitecturi ale programelor de computer, toate extrauniversitare, dar foarte puțin s-a realizat în privința transformării digitale a manualelor universitare de sintaxă românească, de exemplu, dar nu numai. Livrarea unui manual sub forma unui pdf, ori scanarea unor documente sunt o minimă digitalizare, adevărata informatizare educațională este producerea de manuale vii, înalt interactive, precum app-urile inteligente de pe telefoanele mobile. Acest demers teoretic și aplicativ cu adevărat revoluționar trebuie mai întâi explorat pentru a fi și realizat.

Cuvinte-cheie: *lingvistică românească, didactizarea informatizată, sintaxa limbii române, predarea sintaxei universitare, digital humanities*

Didactic strategies for developing transversal skills of students during the course of Romanian as a foreign language

From the perspective of modern didactics, the phrase transversal skills or soft skills has not been a novelty for a long time. Also called 21st century competencies, they refer to a wide set of knowledge, skills, work habits and character traits considered indispensable to be successful in the contemporary world. In general, these skills are applicable in all professional fields and in all educational, civic and career contexts throughout a student's life. Both at the European level and in the Romanian education system there are clear strategies aimed at developing this type of skills. Foreign students who learn Romanian during the preparatory year represent, in terms of these skills, a special category of learners, because most of them come from outside the EU, therefore having an educational and cultural background different from the European one and, implicitly, from the Romanian one. In this context, the Romanian language teacher must follow, beyond the aspects of Romanian language, culture and civilization inherent in such a program, the degree/measure in which they possess the transversal skills necessary to continue their studies and then enter the labour market in Romania or from the European space and find, where appropriate, various activities and strategies to develop or strengthen these skills. In our communication, we will present part of the observations and conclusions formulated following the analysis, during the period 2017-2022, of the groups of foreign students within the Romanian language preparatory year for foreign citizens of the Western University of Timișoara, from the perspective of their mastery of certain transversal skills, as well as some of the teaching strategies identified as effective for the acquisition and consolidation of these skills by the category of learners in question.

Keywords: *transversal skills, preparatory year, didactic strategies, foreign citizens, Romanian as a foreign language.*

Strategii didactice de dezvoltare a competențelor transversale ale studenților în timpul cursului de limba română ca limbă străină

Din perspectiva didacticilor moderne, sintagma *competențe transversale* sau *soft skills* nu mai este de mult timp o noutate. Denumite și competențe ale secolului XXI, acestea fac referire la un set amplu de cunoștințe, abilități, obiceiuri de lucru și trăsături de caracter considerate ca fiind indispensabile pentru a avea succes în lumea contemporană. În general, aceste competențe sunt aplicabile în toate domeniile profesionale și în toate contextele educaționale, civice și de carieră de pe parcursul vieții unui student. Atât la nivel european, cât și în sistemul de învățământ românesc există strategii clare care urmăresc dezvoltarea acestui tip de competențe. Studenții străini care învață limba română în cadrul anului pregătitor reprezintă, în ceea ce privește aceste competențe, o categorie aparte de cursanți, deoarece majoritatea provin din spațiul extracomunitar, având, prin urmare, un background educațional și cultural diferit de cel european și, implicit, de cel românesc. În acest context, profesorul de limba română trebuie să urmărească, dincolo de aspectele de limbă, cultură și civilizație românească inerente unui astfel de program, și gradul/măsura în care aceștia dețin competențele transversale necesare continuării studiilor și apoi încadrării pe piața muncii din România sau din

spațiul european și să găsească, acolo unde este cazul, diverse activități și strategii prin care să dezvolte sau să consolideze aceste competențe. În comunicarea noastră vom prezenta o parte din observațiile și concluziile formulate în urma analizării, în perioada 2017-2022, a grupelor de studenți străini din cadrul Programului pregătitor de limba română pentru cetățenii străini al Universității de Vest din Timișoara, din perspectiva stăpânirii de către aceștia a anumitor competențe transversale, precum și câteva dintre strategiile didactice identificate ca fiind eficiente pentru însușirea și consolidarea acestor competențe de către categoria de cursanți în discuție.

Cuvinte-cheie: *competențe transversale, anul pregătitor, strategii didactice, cetățeni străini, limba română ca limbă străină*

Iulia-Maria TICĂRĂU

Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu
iulia.deaconu@ulbsibiu.ro

Embedding “Lived” Culture into Language Courses in the Field of RLS – An Integrative Perspective

The Romanian Language Preparatory Program is a clear example of the meeting of different cultures, a context in which the teaching and learning process is not only about the acquisition of language concepts, but also about understanding the cultural variety, but, at the same time, about the integration of the foreign students in Romanian society. Although the tendency is to separate language from culture in the teaching of Romanian as a foreign language, this fact is not possible, because these two phenomena cannot be separated. In this article we aim to highlight and exemplify teaching methods that could help teachers to integrate the elements of culture in language subjects, not only in courses that are specifically dedicated to this field. We will highlight how culture can be integrated into language courses using the didactic experience from the practical course "Writing and composition" that I teach at the Faculty of Letters and Arts (LBUS). In the field of RLS, the culture is taught from a scientific point of view, but there is also a great need to present and highlight the lived culture that emerges from the conduct of Romanians, an aspect pointed out and detailed by Elena Platon in the article "Culture – dessert or ingredient in the field of the Romanian language as foreign language".

Keywords: *cultural variety, culture, Romanian as a foreign language, foreign students, integration*

Înglobarea culturii „trăite” la cursurile de limbă din domeniul RLS – o perspectivă integratoare

Programul Pregătitor de Limba Română reprezintă un exemplu clar de întâlnire a diferitelor culturi, un context în care procesul de predare și de învățare nu ține doar de însușirea noțiunilor de limbă, ci și de înțelegerea varietății culturale, dar, în același timp, și de integrarea studenților străini în societatea românească. Deși tendința este de a separa limba de cultură în predarea limbii române ca limbă străină, acest fapt nu este posibil, deoarece aceste două fenomene nu pot fi scindate. În acest articol ne propunem să evidențiem și să exemplificăm metode de predare care ar putea ajuta profesorii să integreze elementele de cultură și la disciplinele ce țin de limbă, nu doar la cursurile

dedicate special acestui domeniu. Vom evidenția modul în care cultura poate fi integrată la cursurile de limbă folosind ca suport experiența didactică din cadrul cursului practic „Redactări și compoziție” pe care îl predau în cadrul Facultății de Litere și Arte (ULBS). În domeniul RLS, cultura predată este științifică, dar este foarte mare nevoie și de prezentarea și scoaterea în evidență a culturii „trăite” care reiese din conduita românilor, aspect punctat și detaliat de Elena Platon în articolul „Cultura – desert sau ingredient în câmpul limbii române ca limbă străină”.

Cuvinte-cheie: *varietate culturală, cultură, româna ca limbă străină, studenți străini, integrare*

Luciana Cosmina (VELȚĂNESCU) IANU
Universitatea de Vest din Timișoara
luciana_veltanescu@yahoo.com

Theories regarding the number of diatheses

In the present paper, entitled Theories regarding the number of diatheses, we will analyze comparatively the old, traditional position, according to which there are three diatheses in the Romanian language: active, passive and reflexive, and the new interpretations of grammar, which brought into discussion the existence, in apart from the three diatheses mentioned above, the reciprocal diathesis, the dynamic one and the impersonal one. The starting point of the various contradictory discussions regarding the concept of diathesis, in general, and that of reflexivity, in particular, which we will deal with in detail in what follows, is the Academy's Grammar. The divergences concern the definition of the notion of reflexivity, going as far as denying its existence. Regarding the number of diatheses, it cannot be precisely specified. If, in the first two editions of the Grammar of the Academy, the number of diatheses coincides, namely the existence of three diatheses in the Romanian language is mentioned: active, passive and reflexive, in the more recent editions of the same work, the points of view are somewhat different. The Academy's Grammar, 2005 edition, states that the opposite terms that are subordinate to the diathesis are active – passive, personal – impersonal. However, the passive and the impersonal also subordinate some types of reflexive: the passive reflexive and the impersonal reflexive. In the Basic Grammar of the Romanian language, the reflexive diathesis is eliminated, being replaced by the impersonal one. Therefore, the opposing terms of the diathesis are: active, passive and impersonal.

Keywords: *voice, issues, active, passive, reflexive*

Teorii privitoare la numărul diatezelor

În lucrarea de față vom analiza comparativ poziția veche, tradițională, potrivit căreia în limba română ar exista trei diateze: activă, pasivă și reflexivă, și noile interpretări ale gramaticii, care au adus în discuție existența, în afara celor trei diateze menționate mai sus, a diatezei reciproce, a celei dinamice și a celei impersonale. Punctul de plecare al diverselor discuții contradictorii privind conceptul de diateză, în general, și cel de reflexivitate, în special, de care ne vom ocupa pe larg în cele ce urmează, îl constituie *Gramatica Academiei*. Divergențele privesc definirea noțiunii de *reflexivitate*, mergându-se până la negarea existenței acesteia. În ceea ce privește numărul diatezelor, acesta nu

poate fi precizat cu exactitate. Dacă, în primele două ediții ale *Gramaticii Academiei*, numărul diatezelor coincide, și anume se menționează existența a trei diateze în limba română: activă, pasivă și reflexivă, în edițiile mai recente ale aceleiași lucrări, punctele de vedere sunt oarecum diferite. *Gramatica Academiei*, ediția 2005, precizează faptul că termenii opozabili care se subordonează diatezei sunt *activ – pasiv, personal – impersonal*. Însă, pasivul și impersonalul subordonează și unele tipuri de reflexiv: reflexivul pasiv și reflexivul impersonal. În *Gramatica de bază a limbii române* este eliminată diateza reflexivă, fiind înlocuită cu cea impersonală. Așadar, termenii opozabili ai diatezei sunt: *activ, pasiv și impersonal*.

Cuvinte-cheie: *diateză, problematică, activ, pasiv, reflexiv*

Mihaela-Andra ANDREI

Universitatea de Vest din Timișoara
mihaela.andrei91@e-uvv.ro

Identity dichotomies in Bessarabia in the context of the crystallization of national consciousness: 1918-1940

The paper aims to investigate the identity paradoxes that Bessarabia faced in the period 1918-1940, in the context of the creation of the national consciousness in the Greater Romania. In an interstitial zone, of political and cultural interference, the identity of the inhabitants of the territory of Moldova was (re)shaped, over time, by several major historical paradigms that articulated the national-state construction.

The premises of an identity dissolution were born with the annexation in 1812 of the territory named Bessarabia. This is when Bessarabia knows for the first time a different and difficult direction of development, becoming a community separated from all the other Romanian territories.

The situation changes during the period of unified Romania when the link with the Romanian Centre is restored. The inhabitants of the Bessarabian territory are faced with a process of "Romanization", which crystallizes the landmarks of a Romanian national consciousness. The nationalist sentiments of young intellectuals, existing since the beginning of the 20th century, intensified in the following decades, being expressed in various publications, political groups and organizations that urged national reawakening. However, a complete "identity synchronization" with the Greater Romania was only partially successful, given the multi-ethnic imperial legacies, the deep rural character (complete with the high degree of illiteracy), the obstacles faced by the Romanian administration, the reluctance of some Bessarabians to believe in the pan-Romanian ideal, the uncertainty regarding the international status of the "recovered" territory.

During this period, the identity of Bessarabia was shaped and understood through different perspectives related to the ambivalent cultural legacies. Just like in the European space, the revalidation of an identity by the Bessarabian political elites was done through the reinterpretation of historical events.

Keywords: *national identity, Bessarabia, cultural interference, ethnicity, marginal space*

Dihotomii identitare în Basarabia în contextul cristalizării conștiinței naționale: 1918-1940

Lucrarea de față își propune să radiografeze paradoxurile identitare cu care s-a confruntat Basarabia în perioada 1918-1940, în contextul coagulării conștiinței naționale din România întregită. Într-o zonă interstițială, a interferențelor politice și culturale, identitatea locuitorilor de pe teritoriul Moldovei a fost (re)modelată, de-a lungul timpului, de câteva paradigme istorice majore care au articulat construcția național-statală.

Premisele unei disoluții identitare se creează odată cu anexarea în 1812 a teritoriului botezat Basarabia. În aceste condiții, Basarabia cunoaște pentru prima dată, o direcție

diferită și anevoioasă de dezvoltare, devenind o comunitate separată de toate celelalte teritorii românești.

Situația se schimbă în perioada României întregite când are loc o restabilire a legăturii cu Centrul românesc. Locuitorii teritoriului basarabean sunt puși în fața unui proces de „românizare”, care cristalizează reperele unei conștiințe naționale românești. Sentimentele naționaliste ale tinerilor intelectuali, existente încă de la începutul secolului XX, s-au accentuat în următoarele decenii, fiind concretizate prin diverse publicații, grupări politice și organizații care îndemneau la redeşeptarea națională.

Cu toate acestea, o „sincronizare identitară” completă cu România Mare a fost doar parțial reușită, date fiind moștenirile imperiale multietnice, caracterul profund rural (completat de gradul ridicat de analfabetism), obstacolele cu care s-a confruntat administrația românească, reticența unor basarabeni în a crede în idealul panromânismului, incertitudinea cu privire la statutul internațional al teritoriului „recuperat”.

Pe parcursul acestei perioade, identitatea Basarabiei a fost modelată și înțeleasă prin diferite perspective raportate la moștenirile culturale ambivalente. Întocmai ca în spațiul european, revalidarea unei identități de către elitele politice basarabene s-a făcut prin reinterpretarea evenimentelor istorice.

Cuvinte-cheie: *identitate națională, Basarabia, interferențe culturale, etnicitate, spațiu marginal*

Grațîela BENGĂ-ȚUȚUIANU

Institutul „Titu Maiorescu”, Filiala din Timișoara a Academiei Române
gratielabenga@yahoo.com

Natural Born Digitals? Multilingualism and Posthuman Ethics in Contemporary Romanian Poetry

The aim of the present paper is to come to terms with the poetry written by two young Romanian writers, Anastasia Gavrilovici and Daniela Hendea. Basically, it follows a twofold outline: 1. the emergence of plurilingualism and the relation between language and posthuman ethics; 2. the notable poetic features and the force lines that individualize the two poetesses mentioned above. On the one hand, the poems written by Anastasia Gavrilovici explore the hybridization that starts within the body and ends in an integrative conscience, that does not belong to that body anymore. On the other hand, in the poems published by Daniela Hendea, the poetic voice impels the cultural dynamics, questioning not only a literary tradition, but also the profound layers of the individual and social existence.

Keywords: *language, body, conscience, hybridization, posthuman*

Natural Born Digitals? Plurilingvism și etică postumană în poezia contemporană românească

Lucrarea face o incursiune în poeziile a două scriitoare contemporane, Anastasia Gavrilovici și Daniela Hendea. Îmi propun să evidențiez ocurențele plurilingvismului și legăturile lui cu etica postumană, subliniind, totodată, particularitățile de viziune și liniile de forță ale unor poete care se diferențiază între ele, dar și de principalele trasee de explorare decelabile în literatura congenerilor. Poemele Anastasiei Gavrilovici

explorează hibridarea care începe în corp, dar se termină într-o conștiință care nu aparține trupului – plurivalentă și integratoare. În textele Danielei Hendea, subiectul poetic impulsionează exodul cultural în care așezarea într-o tradiție literară, dar și în straturile adânci ale existenței (individuale și sociale) e pusă sub semnul întrebării.

Cuvinte-cheie: *limbaj, corp, conștiință, hibridizare, postuman*

Loredana CUZMICI

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
loricuzmici@gmail.com

Orient and Occident in the Romanian Novel

From the very dawn of Romanian written culture, chroniclers were concerned about defining the rapport between Orient and Occident and this topic can be found in every epoch of our history, with variations depending on the political context. The novel, a literary genre that preserves in suggestive manners the social aspects, illustrates the theme in many ways. In some famous texts written by prose writers like Sadoveanu, Mateiu Caragiale, Petru Cimpoeșu, Ioan Groșan, it is the main subject while in others, and not a few, it is a secondary or collateral theme. Thus, imagology finds in literature a fertile territory of expression, resulting a special subgenre of the historical and social novel, namely the imagological novel.

Keywords: *imagological novel, identity-alterity, Balcanism, migration, East-ethnic*

Orient și Occident în romanul românesc

Încă de la cronicari, preocuparea oamenilor de cultură pentru definirea raportului Orient-Occident în spațiul românesc a fost constantă și a cunoscut variații diverse și chiar contradictorii, condiționate de contextele istorice atât de diferite. Romanul, ca specie literară care prezervă sugestiv socialul, nu a ocolit nici el problematica și, astfel, unele texte celebre dezvoltă prioritar această temă (de exemplu la Sadoveanu, Mateiu Caragiale, Petru Cimpoeșu, Ioan Groșan), în timp ce altele, și nu puține, o conțin colateral. Imagologia își găsește astfel în literatură un teritoriu fertil, rezultând o formulă aparte a romanului istoric și social și anume romanul imagologic.

Cuvinte-cheie: *roman imagologic, identitate-alteritate, migrație balcanism, est-etică*

Gabriela GLĂVAN

Universitatea de Vest din Timișoara
gabriela.glavan@e-uvv.ro

Dialects of trauma: the literature about the covid pandemic

Although the global health crisis triggered by the covid pandemic has ended, the effects of collective trauma can still be perceived in various forms. Today's literature reveals, in diverse manners, the ways in which isolation, fear of illness and death, pathology, suffering and healing were experienced individually and collectively. This paper will

discuss *The happy and sad pandemic* (2020), by Florina Ilis, and the collected volume *Isolation*, published by Nemira, the same year.

Keywords: *Medical Humanities, pathography, trauma, illness, isolation*

Dialectele traumei: literatura despre pandemia covid

Deși criza globală de sănătate publică declanșată de pandemia de covid s-a încheiat, efectele traumei colective pot fi percepute în variate forme. Literatura actuală nu a întârziat să înregistreze, în maniere diverse, modul în care izolarea, teama de boală și moarte, patologia, suferința și vindecarea au fost trăite și percepute individual sau colectiv. Lucrarea va aborda volumul *Pandemia veselă și tristă* (2020), al Florinei Ilis, și volumul colectiv *Izolare*, apărut la editura Nemira, în același an.

Cuvinte-cheie: *științe umaniste medicale, patografie, traumă, boală, izolare*

Emanuela ILIE

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
iliemma@yahoo.com

“She let the words hang like a rope.” The Agony of Communication and Other Hypostases of Death in Aglaja Veteranyi’s *The Shelf of Last Breaths*

To an even greater extent than Aglaja Veteranyi’s previous book, the famous *Why the Child is Cooking in the Polenta*, the special nature of her last fiction, entitled *The Shelf of Last Breaths* (which she entrusted to the DVA Publishing House in early 2002, shortly before drowning into the cold waters of Lake Zürich) determines the researcher to combine conventional critical methods with instruments taken from disciplines such as trauma studies, childhood studies, thanatology etc.

Starting from this premise and continuing previous studies about the literary or confessional imaginary of trauma, my paper will focus on such a multidisciplinary analysis that highlights the essential role of fractured or impossible communication, which the narrative voice in this text with impressive testamentary valences puts in relation to various other themes of torn identity – from the brutal loss of infantile innocence to “daily suicide”, perceived, among other things, as a temporary (yet, ineffective) solution of mental escape or as a possible form of symbolic matricide. Because, more than any other form of evil that undermines, from within itself, the world of Aglaja Veteranyi, it is the dysfunctional relationship with an abusive mother, who forces her child “to take over her sentimental chaos” (Franz Ruppert, 2012: 179), it is the one that fuels the affective disaster, producing even the ontological ruin.

Keywords: *“attachment trauma”, death narrative, language crisis, torn identity, symbolic matricide*

„Lăsa cuvintele să atârne ca o frânghie”. Agonia comunicării și alte ipostaze ale morții în *Raftul cu ultimele suflări* de Aglaja Veteranyi

Într-o măsură încă și mai mare decât faimoasa *De ce fierbe copilul în mămăligă*, cartea precedentă a Aglajei Veteranyi, natura aparte a *Raftului cu ultimele suflări* – ultima operă pe care scriitoarea de origine română a încredințat-o editurii DVA la începutul lui 2002,

cu puțin timp înainte de a se arunca în apele lacului Zürich – obligă cititorul profesionist la îmbinarea metodelor critice convenționale cu instrumente preluate inclusiv din discipline precum *trauma studies*, *childhood studies*, tanatologie ș.a.

Plecând de la această premisă și în continuarea unor studii anterioare despre imaginarul literar sau confesiv al traumei, comunicarea mea se va concentra pe o astfel de analiză pluridisciplinară, care să evidențieze rolul esențial al comunicării fracturate sau imposibile, pe care vocea narativă din acest text cu impresionante valențe testamentare o pune în relație cu diferite alte teme ale identității sfâșiate, de la pierderea brutală a inocenței infantile la sinuciderea zilnică, percepută, între altele, ca soluție temporară (și, desigur, ineficace) de evadare mentală ori ca formă posibilă de matricid simbolic. Pentru că, mai mult decât orice altă formă de rău care subminează, din chiar interiorul ei, lumea Aglajei Veteranyi, relația disfuncțională cu o mamă abuzivă, ce își obligă copilul „să îi preia haosul sentimental” (Franz Ruppert, 2012: 179), este cea care alimentează dezastrul afectiv, producând chiar falimentul ontologic: „Mă sinucideam zilnic, mă spânzuram de instalația termică sau mă aruncam de la balcon, zăceam terciuită pe șinele de cale ferată, mă sufocam într-o pungă de plastic sau mă trăgeam de limbă până ieșea totul din mine. Muream de întuneric, de vară, de tristețe sau de piele prea lungă. Dar, în primul rând, muream din cauza mamei, care îmi ieșise pe nas.”.

Cuvinte-cheie: *„traumă de atașament”, confesiune a morții, criza limbajului, identitate sfâșiată, matricid simbolic*

Carina JOSAN

Universitatea de Vest din Timișoara
carina.josan@e-uvt.ro

Expressions of authenticity in Interwar Romanian Literature

The Romanian interwar poetics of authenticity is characterized by the establishment of an aesthetic and ideological program that involves, on the one hand, the reconfiguration of literature through new forms of writing and, on the other hand, the revitalization of Romanian culture as such. At the same time, interwar Romanian authenticity is characterised by the inclusion and reconfiguration of a series of literary, philosophical and aesthetic influences from Europe (but not only) which will be translated into works of fiction or non-fiction (diaries, studies or treatises) whose aim is to strengthen the sense of identity, both individual and collective. In this work, a series of prominent examples of Romanian literature (Mircea Eliade, Emil Cioran, Mihail Sebastian, Eugen Ionescu, etc.) will be analysed through the lenses of European ideas that have permeated literary and philosophical discourse. Thus, this paper will analyse the way in which interwar Romanian discourse (in its variety of forms) was influenced by the circuit of European ideas, which were (re)adapted to the Romanian reality and ethos of the time.

Keywords: *authenticity, identity, subjectivity, interwar literature, Romanian space*

Expresii ale autenticismului în literatura română interbelică

Autenticismul interbelic românesc este caracterizat prin instituirea unui program estetic și ideologic care presupune, pe de-o parte, reconfigurarea literaturii prin noi forme de scriere, iar, pe de altă parte, presupune revitalizarea culturii românești ca atare. Totodată,

autenticismul românesc interbelic este caracterizat prin preluarea și reconfigurarea unei serii de influențe de natură literară, filosofică și estetică din spațiul european (dar nu numai) care vor fi transpuse în lucrări de ficțiune sau non-ficțiune (jurnale, studii sau tratate) a căror miză este consolidarea simțului identitar, atât individual, cât și colectiv. În această lucrare urmează să fie analizate o serie de exemple proeminente ale literaturii române (Mircea Eliade, Emil Cioran, Mihail Sebastian, Eugen Ionescu etc.) prin prisma ideilor europene care au înțesat discursul literar și filosofic. Astfel, în această lucrare se va analiza maniera în care discursul românesc interbelic (în varietatea formelor sale) a fost influențat de circuitul ideilor europene, acestea fiind (re)adaptate realității românești și etosului epocii.

Cuvinte-cheie: *autenticitate, identitate, subiectivitate, literatură interbelică, spațiul românesc*

Giovanni MAGLIOCCO

Università degli Studi di Bari Aldo Moro
giovanni.magliocco@uniba.it

Multicultural hybridizations: the use of Romanian folkloric motifs in Pasolini's rewriting of the Oedipus myth

In this contribution, through a comparative and interdisciplinary grid (which will involve literature, folklore, music and film), I will outline the contacts and interferences between Pier Paolo Pasolini's cinematography and Romanian popular literature, analyzing in particular the use of Romanian folkloric materials in the diegesis of *Oedipus Rex* (1967). The enigmatic presence of Romanian folklore in the filmic rewriting of the Oedipal myth proposed by Pasolini, far from being configured as a useless intellectual operation, seems to converge deeply with the abyssal, visionary and mythical substratum on which Pasolini's work is based. The popular Romanian motifs, setting themselves in an archaic and immemorial horizon, primarily enhance the mythical and timeless character of the film. The circular and obsessive rhythms of these motifs, which in the diegetic plot of the film acquire a magical-enchanting and "hypnagogic" function, signaling the transition from the real plane to the mythical and oneiric plane, become the mirror (and mirage) of a more barbaric and ancestral Greece, in full resonance with the arid and primitive space of Morocco, where the film was set. Beyond the nostalgia for an archaic world of origins, the bold and almost avant-garde use of Romanian music (and language) in Pasolini's film must be considered as a (post-modern) form of diversity and multicultural hybridization, being strongly linked to some identity issues. The interest in the peripheral cultures of the Romance linguistic space, constantly shown by the author, is specific to an ex-centric and decentralized identity. At the same time, the magnetic attraction for Romanian popular music, for the literary folklore of the Romanians and for the Romanian language, connecting deeply with the rejection of paternal authority and the heartbreaking dialectic of masculinity/femininity, seems to share the same reasons that underlie the option for Friulan, the Romance idiom peripheral, "ex-centric" and maternal.

Keywords: *Pasolini, Romanian folklore, multiculturalism, diversity, identity*

Hibridizări multiculturale: folosirea motivelor folclorice românești în rescrierea pasoliniană a mitului oedipian

În această contribuție, printr-o grilă comparativă și interdisciplinară (care va implica literatură, folclor, muzică și film), voi contura contactele și interferențele dintre cinematografia lui Pier Paolo Pasolini și literatura populară românească, analizând în special folosirea materialelor folclorice românești în diegeza filmului *Oedip Rege* (1967). Prezența enigmatică a vechilor cântece populare în rescrierea filmică a mitului oedipian propusă de Pasolini, departe de a se configura ca o operație intelectuală gratuită, pare să conveargă în profunzime cu substratul vizionar și mitic abisal pe care se întemeiază opera pasoliniană. Motivele populare românești, fixându-se într-un orizont arhaic și imemorial, sporesc în primul rând caracterul mitic și atemporal al filmului. Ritmurile circulare și obsesive ale acestor motive, care în trama diegetică a filmului dobândesc o funcție magic-incantatorie și „hipnagogică”, semnalând trecerea de la planul real la planul mitic și oniric, devin oglinda (și mirajul) a unei Grecii mai barbare și ancestrale, în deplină rezonanță cu spațiul arid și primitiv al Marocului, unde a fost jucat filmul. Dincolo de nostalgia pentru o lume arhaică a originilor, folosirea îndrăzneță și cvasi-avangardistă a muzicii românești (dar și a limbii) în filmul lui Pasolini trebuie considerată ca o formă (post-modernă) de diversitate și de hibridizare multiculturală, fiind puternic legată și de teme identitare. Interesul pentru culturile periferice din spațiul romanic, arătat constant de autor, este specific unei identități ex-centrice și descentrate. Totodată, atracția magnetică pentru muzica populară românească, pentru folclorul literar al românilor și pentru limba română, conectându-se profund cu respingerea autorității paterne și cu dialectica sfâșietoare masculinitate/feminitate, pare să împărtășească aceleași motive care stau la baza opțiunii pentru friulană, idiomul romanic periferic, „ex-centric” și matern.

Cuvinte-cheie: *Pasolini, folclorul românesc, multiculturalism, diversitate, identitate*

Gabriela-Emilia MERCE

Universitatea de Vest din Timișoara
emilia_merce@yahoo.com

Identity and memory in Oleg Serebrian's novel *Woldemar*

Oleg Serebrian, a Bessarabian novelist, points out that cultural identity is supported by the language of expression, the past and the interference with the other.

In the second novel, *Woldemar*, cultural and linguistic diversity is highlighted by the identity of the main character. In this context, the authenticity of the world results from the creation of a cultural, linguistic and social code, accepted by each side, since the set of identified values allows for identity knowledge.

Oleg Serebrian creates a historical framework to present individual destinies, marked by what happens in the plane of their reality, a reality that outlines a cultural and linguistic diversity.

In fact, if in the interwar period, Cernăuți was a multicultural center, an image outlined by Oleg Serebrian in his first novel, in his second novel, the city is marked by changes of power, which supports a fear regarding the expression of identity, of the personal past.

Therefore, descending into Woldemar's intimacy, Oleg Serebrian presents the game between the existent and the imagined, by reference to Woldemar's childhood, the one whose identity is defined by the historical, social and political context. Thus, Woldemar,

since childhood, seeks to discover what lies beyond what is seen. He is looking for a world that does not impose limits.

Keywords: *identity, memory, childhood, narrative discourse, linguistic code*

Identitate și memorie în romanul lui Oleg Serebrian *Woldemar*

Oleg Serebrian, prozator basarabean, ilustrează că identitatea culturală este susținută de limba de expresie, de trecut și de interferențele cu celălalt.

În cel de-al doilea roman, *Woldemar*, diversitatea culturală și lingvistică este evidențiată de identitatea personajului principal, context în care autenticitatea lumii rezultă din crearea unui cod cultural, lingvistic și social, acceptat de fiecare parte, întrucât setul de valori identificate permite cunoașterea identitară.

Oleg Serebrian creează un cadru istoric pentru a surprinde destine individuale, marcate de ceea ce se întâmplă în planul realității lor, o realitate care surprinde o diversitate culturală și lingvistică.

De altfel, dacă în perioada interbelică, Cernăuți era un centru multicultural, imagine conturată de Oleg Serebrian în primul său roman, în cel de-al doilea roman, orașul este marcat de schimbările de putere, care susține o teamă în privința exprimării identității, a trecutului personal.

De aceea, coborând în intimitatea lui Woldemar, Oleg Serebrian ilustrează jocul dintre existent și imaginat, prin raportare la copilăria lui Woldemar, cel a cărei identitate este definită de contextul istoric, social și politic. Astfel, Woldemar, încă din copilărie, caută să descopere ce se ascunde dincolo de ce se vede. El caută o lume care să nu impună limite.

Cuvinte-cheie: *identitate, memorie, copilărie, discurs narativ, cod lingvistic*

Florentina NICOLAE

Universitatea Ovidius din Constanța
Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”
florentinanicolae.ovidius@gmail.com

Cultural Geography in Dimitrie Cantemir's Works on the expedition to the Caucasus

In this study we aim to analyze the image of the Eastern Caucasus from the perspective of cultural geography, as it appears in a series of works connected to each other. Some of them include the diary notes recorded by Dimitrie Cantemir during the expedition to the Caucasus of Tsar Peter the Great (1723), first published by the Romanian Academy in 1883, as *Collectanea Orientalia*. These will be corroborated with a version of a part of these notes, processed after Cantemir's death, by T. S. Bayer. His study was published in *Commentarii Academiae Scientiarum Imperialis Petropolitanae, Tomus I. Ad annum 1726*. Cantemir participated in the Caucasus expedition, in a peripheral area of strategic importance for the Russian Empire, as an expert in Islamic civilization and in various Oriental languages (Arabic, Persian, Turkish). His notes go beyond the limited scope of some geographical notes and provide unique data about the history and people of those areas. T. S. Bayer, a German professor at the recently established Imperial Academy of Sciences of St. Petersburg, resumes Cantemir's information about the Caucasian

fortifications in a scholarly material that contributes to the dissemination of Cantemir's research within the European scientific world.

Keywords: *Dimitrie Cantemir, Islamic civilizations, Oriental languages, Caucasian Fortifications*

Geografie culturală în operele lui Dimitrie Cantemir asupra expediției în Caucaz

În acest studiu ne propunem să analizăm imaginea Caucazului de Est din perspectiva geografiei culturale, așa cum apare ea într-o serie de lucrări interconectate. Printre acestea se numără notele de jurnal consemnate de Dimitrie Cantemir în timpul expediției în Caucaz a țarului Petru cel Mare (1723), publicate pentru prima dată de Academia Română în 1883, sub titlul *Collectanea Orientalia*. Acestea vor fi coroborate cu o versiune a unei părți din aceste însemnări, prelucrată după moartea lui Cantemir, de către T. S. Bayer. Studiul său a fost publicat în *Commentarii Academiae Scientiarum Imperialis Petropolitanae, Tomus I. Ad annum 1726*. Cantemir a participat la expediția din Caucaz, într-o zonă periferică de importanță strategică pentru Imperiul Rus, în calitate de expert în civilizația islamică și în diverse limbi orientale (arabă, persană, turcă). Însemnările sale depășesc sfera limitată a unor note geografice și oferă date unice despre istoria și populația din acele zone. T. S. Bayer, profesor german la recent înființata Academie Imperială de Științe din Sankt-Petersburg, reia informațiile lui Cantemir despre fortificațiile caucaziene într-un material științific care contribuie la diseminarea cercetărilor lui Cantemir în lumea științifică europeană.

Cuvinte-cheie: *Dimitrie Cantemir, civilizații islamice, limbi orientale, fortificații caucaziene*

Alexandra OLTEANU

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
olteanualexandra99@yahoo.com

The past as an imaginative resource. Hybridity, pattern and adaptation in Alexandru I. Alexandrescu's historical novel

The emergence and intensification of the historical novel corresponds to the stages of coagulation and crystallization of the modern Romanian state and culture, imbued with the vibrations of national identity. Literature faithfully reflects the tribulations of the formation of the taste for this hybrid species, whose taming of the expressive formula is gradually achieved, from the ornamentation and excesses of romantic rhetoric to the voluptuousness of the affable narrative. The novel, this hybrid species that has consistently established itself in the local cultural environment, is born of a compensatory literary effort and a specific ordering of events that, without programmatically eliminating randomness, expresses the will to impose progressive ideas, legitimising the cultural, social, ideological and political aspirations of the moment. As the favourite readings of 19th-century Romanian novelists were not historiographical works but Walter Scott's novels, the vision of the authors of historical novels was shaped by a successful formula in which fantasy replaced historical accuracy. History became both a pretext and a motive for cultural modernity. In Alexandru I. Alexandrescu's novels, history serves as a resonance field for complex plots, and the hybrid character supports

the effort to integrate several narrative formulas and intertextual strategies, which encompass the features of the crime, mystery and sentimental novel subgenres. The attributes of “original”, “mystery”, “historical” novel are relativised, despite authorial intent, by the thematic diversity of content and the increasingly volatile boundaries between model, adaptation and originality.

Keywords: *novel, history, subgenre, model, hybridity*

Trecutul ca resursă imaginativă. Hibriditate, model și adaptare în romanul istoric al lui Alexandru I. Alexandrescu

Apariția și intensificarea avântului romanului istoric corespunde etapelor de coagulare și cristalizare a statului și culturii române moderne, impregnată de vibrațiile sentimentului identității naționale. Literatura reflectă fidel tribulațiile formării și încetățenirii gustului pentru această specie hibridă, a cărei îmblânzire a formulei expresive se realizează treptat, de la patetismul, ornamentația și excesele retorismului romantic către voluptățile povestirii afabile. Romanul, această specie hibridă care s-a impus cu consecvență în mediul cultural autohton, se naște dintr-o străduință literară compensatoare și printr-o ordonare specifică a întâmplărilor care, fără a elimina programatic hazardul, exprimă voința de a impune idei progresiste, legitimând aspirațiile culturale, sociale, ideologice și politice ale momentului. Cum lecturile predilecte ale romancierilor români din secolul al XIX-lea nu erau reprezentate de opere istoriografice ci de romanele lui Walter Scott, viziunea autorilor de romane istorice era cadentată de rețeta de succes în care aprinderile fanteziei înlocuiau acuratețea istorică. Istoria devine un pretext și totodată un mobil al modernității culturale. În romanele lui Alexandru I. Alexandrescu, istoria servește drept cameră de rezonanță pentru intrigi complexe, iar caracterul hibrid susține efortul de integrare a mai multor formule narative și strategii intertextuale, care înglobează trăsăturile subgenului romanului criminal, de mistere și sentimental. Atributele de roman „original”, „de mistere”, „istoric” sunt relativizate, în ciuda intenției auctoriale, de diversitatea tematică a conținuturilor și de granițele din ce în ce mai volatile dintre model, adaptare și originalitate.

Cuvinte-cheie: *roman, istorie, subgen, model, hibriditate*

Roxana ROGOBETE

Universitatea de Vest din Timișoara
roxana.rogobete@e-uvt.ro

Using secondary sources in writing literary text analyses: corpora and clichés

This paper aims to analyse how first-year students (with major or minor in Romanian Language and Literature at the Faculty of Letters, History and Theology of WUT) use additional critical resources in writing literary text analyses, and how they relate to the aspects proposed for examination (figurative language, narrative perspective, etc.). The study contains observations on a survey distributed to students about the relevant textual elements needed to be addressed in an essay, as well as the analysis of two types of corpora: a novice one, containing texts written by students from the academic years 2021-2022 and 2022-2023, and one containing “models of analysis or essays” (from the most “accessible” – in fact, easy and clichéd, available online, to excerpts from DAOLR).

Keywords: *literary text analysis, academic writing, corpus analysis, "literary commentary", clichés*

Utilizarea resurselor în redactarea analizelor de text literar: corpus și clișee

Lucrarea își propune să analizeze modul în care studenții anului I (cu specializarea Limba și literatura Română – A sau A', din cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie a UVT) se folosesc de resurse critice suplimentare în redactarea unor analize de text literar, dar și cum se raportează aceștia la aspectele propuse spre examinare (limbaj figurat, perspectivă etc.). Studiul conține observații pe marginea unui chestionar distribuit studenților cu privire la elementele textuale relevante, necesare a fi abordate într-o analiză, dar și analiza a două tipuri de corpusuri: unul studentesc, conținând textele redactate de educabili din anii universitari 2021-2022 și 2022-2023, respectiv unul conținând „modele de analiză” (de la cele mai „accesibile” – de fapt, facile și clișeice, disponibile online, la fragmente din DAOLR).

Cuvinte-cheie: *analiză de text literar, scriere academică, analiză de corpus, „comentarii literare”, clișee*

Mădălina STOICA

Universitatea Ovidius din Constanța
madalina.stoica@365.univ-ovidius.ro

Identity Dilemmas at the Intersection Between East and West. Matei Vișniec – A Case Study

In the context of the paradigmatic changes that occurred in the field of literary criticism, by reorganizing the interest of researchers around World Literature studies, Matei Vișniec's literature demonstrates an important stake in highlighting the Europeanity of Romanian literature. In his latest novel, *Un secol de ceață*, published by Polirom in 2021, the author captures the tentacular effect of disastrous ideologies. Reflecting with irony and lucidity on identity complexes and dilemmas, the author manages to feature the ideological chimaeras as they are metabolized by a cultural commuter between two extremely different worlds. Appreciating the fact that Matei Vișniec's literature is a cultural export asset in the global literary network, with this article I aim to bring to the fore the structural elements of the novel (social, cultural, ideological) that launch the text in a transnational literary circuit.

Keywords: *identity, Europeanization, transnational, ideology, East-West relationship*

Dileme identitare la intersecția dintre Est și Vest. Cazul Matei Vișniec

În contextul schimbărilor paradigmatică survenite în critica literară actuală, prin reorganizarea interesului în jurul studiilor de tip World Literature, miza unei literaturi precum aceea elaborată de Matei Vișniec își găsește aderența în evidențierea europeanității literaturii române. În cel mai recent roman al său, *Un secol de ceață*, apărut la editura Polirom, în 2021, autorul surprinde efectul meduzant al ideologiilor falimentare. Reflectând cu spirit ironic asupra complexelor și dilemelor identitare, fără să-i lipsească luciditatea, autorul reușește să transpună himerele ideologice așa cum sunt surprinse de un navetist cultural între două lumi extrem de diferite. Apreciind faptul că

literatura lui Matei Vișniec este un bun de export cultural în rețeaua literară globală, cu articolul de față îmi propun să aduc în prim plan elementele structurale ale romanului (sociale, culturale, ideologice) care lansează textul într-un circuit literar transnațional.

Cuvinte-cheie: *identitate, europenizare, transnațional, ideologie, relația Est-Vest*

Dumitru TUCAN

Universitatea de Vest din Timișoara
dumitru.tucan@e-uvt.ro

The Holocaust in Romania and Its Artistic Representations: A Typological and Historical Framework

The Holocaust in Romania (i.e. the involvement of Romanian authorities in the crimes against the Jewish population during World War II) was a marginalized and distorted historical event in the Romanian public discourse. Immediately after the end of the war and in the years that followed, some survivors wrote about the sufferings endured, texts of a vivid traumatic memory. Some were published, others remained in manuscript. There were also timid attempts to recover the memory of the Holocaust tragedy through artistic representations (fiction, film), which remained marginal. These texts and representations did not penetrate the public consciousness and Romanian cultural memory, the reasons being mostly ideological. Subsequently, especially after 1990, a good part of these texts were (re)published in an effort of memorial recovery whose project continues today. Also, other artistic representations have been produced which have begun to have an increasingly visible impact on Romanian cultural memory. This presentation starts from an analysis of the relationship between living memory, ideology and cultural memory (Assmann, 2013) in order to sketch a typological and historical outline of the "literature" and cultural representations of the Holocaust in Romania. I will be interested in both a textual and artistic "typology" of the phenomenon, as well as a discussion of its evolution.

Keywords: *Holocaust in Romania, cultural memory, Holocaust literature*

Holocaustul din România și reprezentările sale artistice. O încercare de schiță tipologică și istorică

Holocaustul din România (i. e. participarea autorităților române la crimele îndreptate împotriva populației evreiești în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial) a fost un eveniment istoric marginalizat și distorsionat în cadrul discursului public românesc. Imediat după încheierea războiului și în anii care au urmat, o parte dintre supraviețuitori au scris texte despre suferințele îndurate, texte ale unei memorii traumatice vii și imediat legate de evenimente. Unele au fost publicate, altele au rămas în manuscris. S-au făcut și încercări timide de recuperare memorială a tragediei Holocaustului prin intermediul reprezentărilor artistice (literatură ficțională, film), care au rămas marginale. Cert este faptul că aceste texte și reprezentări n-au penetrat conștiința publică și memoria culturală românească, motivele fiind în cea mai mare parte ideologice. Ulterior, mai ales după 1990, o bună parte dintre aceste texte au fost (re)date publicității într-un efort de recuperare memorială al cărei proiect continuă și azi. De asemenea, au fost produse și alte reprezentări culturale care au început să aibă un impact din ce în ce mai vizibil asupra memoriei culturale românești. Lucrarea de față pornește de la o analiză a relației dintre

memoria vie, ideologie și memorie culturală (Assmann, 2013) pentru a creiona o schiță tipologică și istorică a „literaturii” și a reprezentărilor culturale ale Holocaustului din România. Mă va interesa atât o „tipologie” textuală și artistică a fenomenului, cât și o discuție despre evoluția fenomenului.

Cuvinte cheie : *Holocaustul din România, memorie culturală, Literatura Holocaustului*

Felicia CONSTANTIN
Université d'Oradea
fconstantin@uoradea.ro

Métamorphoser et optimiser l'enseignement de l'intercompréhension avec l'intelligence artificielle / ChatGPT : un avenir prometteur pour le plurilinguisme

Dans un monde d'incompréhensions et d'individualismes choisis ou imposés, l'intérêt pour le plurilinguisme ou le multilinguisme – et à travers eux, pour l'intercompréhension – n'a pas disparu. Traditionnellement, l'éducation pour l'intercompréhension est un processus lent et assez coûteux en termes d'investissement d'efforts et de temps. L'émergence d'outils remarquables d'Intelligence Artificielle changera de manière irréversible, dans un avenir proche, la manière dont les élèves apprendront et dont les enseignants enseigneront et apprendront eux-mêmes. Inévitablement, la force et la rapidité avec lesquelles un outil comme ChatGPT s'imposera dans le domaine du savoir influenceront la manière d'enseigner et d'apprendre l'intercompréhension. ChatGPT peut représenter une source pertinente d'information, un outil pour le développement du plurilinguisme et un assistant compétent pour les analyses scientifiques. Avec un bon guidage, il peut créer des tâches didactiques spécifiques pour les philologues et les non-philologues et leur proposer des solutions. Dans cet article, nous montrerons comment ChatGPT, richissime en informations de qualité, pourrait à la fois susciter l'angoisse et l'exaltation des enseignants-moniteurs, et encourager l'engouement et l'autosuffisance des apprenants. Les résultats de notre analyse sont encourageants pour soutenir l'idée que ChatGPT est un outil extraordinaire pour soutenir le plurilinguisme et l'intercompréhension. Cependant, la mise en évidence de certaines limites ou erreurs survenues lors des tests permet d'affirmer que l'utilisation de l'Intelligence Artificielle ne peut être bénéfique que pour les personnes qui font preuve d'esprit critique, qui ont un certain niveau de compétence ou acceptent les conseils d'un spécialiste en intercompréhension.

Mots-clés : *Intercompréhension, ChatGPT, Intelligence Artificielle, apprentissage-enseignement, plurilinguisme*

Transforming and optimizing the teaching of intercomprehension with artificial intelligence / ChatGPT: a promising future for plurilingualism

In a world of misunderstandings and chosen or imposed individualisms, interest in plurilingualism or multilingualism – and through them, intercomprehension - has not disappeared. Traditionally, education for intercomprehension is a slow and fairly expensive process in terms of investment of effort and time. The emergence of remarkable Artificial Intelligence tools will irreversibly change the way students learn and teachers teach and learn themselves in the near future. Inevitably, the strength and speed with which a tool like ChatGPT will establish itself in the field of knowledge will influence the way intercomprehension is taught and learned. ChatGPT can represent a relevant source of information, a tool for the development of plurilingualism, and a competent assistant for scientific analyses. With proper guidance, it can create specific

didactic tasks for philologists and non-philologists and offer them solutions. In this article, we will show how ChatGPT, rich in quality information, could both arouse the anxiety and exaltation of teacher-monitors and encourage the enthusiasm and self-sufficiency of learners. The results of our analysis are encouraging to support the idea that ChatGPT is an extraordinary tool to support plurilingualism and intercomprehension. However, highlighting certain limitations or errors that occurred during tests allows us to assert that the use of Artificial Intelligence can only be beneficial for people who are critical thinkers, have a certain level of competence, or accept the advice of an intercomprehension specialist.

Keywords: *Intercomprehension, ChatGPT, Artificial Intelligence, learning-teaching, plurilingualism*

Andreea DOBRESCU

Université de l'Ouest de Timișoara
andreea.dobrescu98@e-uvt.ro

**La relation dialogique entre l'Ici et l'Ailleurs : la stratification culturelle de l'espace.
Étude de cas : *Le dernier roi d'Angkor* de Jean-Luc Coatalem**

Dépassant les limitations imposées par la distance territoriale entre l'espace natal (Ici) et un espace-destination inconnu (Ailleurs), le voyage réussit à rapprocher les deux points géographiques qui se rencontrent, symboliquement, par les interférences culturelles issues de cette expérience immersive. Qu'il soit voulu, programmé, organisé ou bien imposé, exigé par un contexte historico-politique néfaste pour le voyageur (exil, expatriation), le voyageur s'engage sur la route de l'Ailleurs qu'il va découvrir par son infiltration dans l'espace. À la collision avec l'Autre et son espace répond l'activation d'un mécanisme d'appropriation culturelle. C'est ainsi que la conscience perceptive de l'individu va analyser et intérioriser cette expérience par la création d'une relation dialogique entre le nouvel espace et sa terre d'origine. De cette polarisation du discours entre un *Ici* et un *Ailleurs*, apparemment sans aucune connexion, va résulter une interférence culturelle qui enrichit le voyageur. Notre analyse se propose une décortication de l'espace en tant qu'organisme vivant qui englobe une stratification socio-culturelle, preuve incontestable de multiples échanges qui se produisent par le contact culturel et civilisationnel entre différentes nations. Pour certifier la légitimité de nos assertions, nous allons appliquer ces considérations critiques dans le roman *Le dernier roi d'Angkor* (de Jean-Luc Coatalem) où la France devient la représentation matérielle de la diversité culturelle et du contact civilisationnel par son ouverture aux immigrants venus des anciennes colonies françaises. Le personnage central, Bouk, va substituer son pays natal avec la France où il va s'enraciner définitivement, contribuant ainsi à la diversité culturelle de cet espace.

Mots-clés : *dialogue culturel, France, colonies françaises, immigration, acculturation*

The dialogical relation between the Here and the Elsewhere: the cultural stratification of the space. A case study: *Le dernier roi d'Angkor* by Jean-Luc Coatalem

Overcoming the limitations imposed by the territorial distance between a homeland (the Here) and an unknown destination (the Elsewhere), the journey succeeds in bringing together the two geographical points that meet, symbolically, through the cultural interferences resulting from this immersive experience. Whether it is wanted, planned, organized, or imposed, required by a historico-political context harmful to the traveler (exile, expatriation), the traveler engages on the road of the Elsewhere that he is going to discover by his infiltration in the space. To the collision with the Other and his space answers, on an individual level, the activation of the mechanism of cultural appropriation. Thus, the perceptive conscience of the individual will analyze and internalize this experience by the creation of a dialogical relation between the new space and his homeland. This polarization of the discourse between the Here and the Elsewhere, apparently without any connection, is a result of a cultural interference which enriches the traveler. Our analysis proposes an unraveling of the space as a living organism that encompasses a socio-cultural stratification, indisputable proof of multiple exchanges that occur through the cultural and civilizational contact between different nations. To certify the legitimacy of our assertions, we will apply these critical considerations to the novel *Le dernier roi d'Angkor* (by Jean-Luc Coatalem) where France becomes the material representation of cultural diversity and civilizational contact through its openness to immigrants from former French colonies. The central character Bouk is going to substitute his native country with France where he is going to take root definitively, thus contributing to the cultural diversity of this space.

Keywords: *cultural dialogue, France, French colonies, immigration, acculturation*

Ileana Neli EIBEN

Université de l'Ouest de Timișoara
ileana.eiben@e-uvt.ro

Écrire étranger ou décloisonnement des frontières linguistiques entre le français et le roumain dans *Heureux qui comme mon aspirateur, a fait un beau voyage...* de Florentina Postaru

Tout processus d'émigration et, en l'occurrence, d'intégration dans un nouveau pays, dans une nouvelle culture, dans une nouvelle langue, suppose un abandon, au moins temporaire, de la langue-culture d'origine. Toutefois, celle-ci refait surface en différents contextes. Dans les créations littéraires des écrivains de langue française d'origine roumaine, la langue d'écriture porte l'empreinte de la langue-culture roumaine. Pour le transfert d'un ailleurs méconnu par le lecteur de leur pays d'accueil (la France, le Canada ou autre), ils usent des mêmes procédés que les traducteurs (report, calques, etc.), ce qui apparente leur écriture à la traduction et crée un effet d'« écriture-de-traduction » ou « écriture d'étranger ». Comme dans un palimpseste, la langue roumaine refait ainsi surface dans les écrits en français soit pour exprimer des réalités et des aspects culturels qui manquent d'équivalents dans la langue-culture cible, soit pour souligner l'appartenance de l'auteur à espace géographique différent, donc son étrangeté. Le français des écrivains francophones d'origine roumaine, quoique semblable au français

des Français de France, en reste pourtant séparé par un abîme¹ car c'est une langue française teintée de nuances roumaines et se caractérisant par un « écart face à la norme, sorte d'exotisme qui fait que l'usage du code se modifie sans pour autant faire table rase d'une certaine forme d'héritage »². Dans cette communication, j'analyserai, à la lumière des repères théoriques tracées par Rainier Grutman, le recueil de Florentina Postaru, *Heureux qui comme mon aspirateur, a fait un beau voyage...* (Bayard, 2019), pour illustrer la co-présence des deux langues (française et roumaine) dans un texte littéraire issu de la plume des écrivains plurilingues d'origine roumaine.

Mots-clés : *palimpseste littéraire, Florentina Postaru, co-présence de langues, langue-culture roumaine, « écriture de traduction »*

“Foreign Writing” or Breaking Through the Language Barriers between French and Romanian in *Heureux qui comme mon aspirateur, a fait un beau voyage...* by Florentina Postaru

The process of emigration and, as such, of integration into a new country, a new culture, a new language, involves abandoning, at least temporarily, the language-culture of the country of origin. At the same time, the latter re-emerges in different contexts. In the literary works of French writers of Romanian origin, the language of writing bears the mark of the Romanian language-culture. To convey a reality otherwise unknown to the readers of their host country (France, Canada, other countries), they resort to the same strategies as translators (report, calque, etc.), which makes their writing similar to translation, creating an effect of “writing-in-translation” or “foreign writing”. Like in a palimpsest, the Romanian language resurfaces in works written in French, either to render realities and cultural aspects that lack equivalents in the target culture, or to highlight the authors' belonging to a different geographical space, or, in other words, their foreignness. However much it may resemble the French spoken in France, the French of Francophone writers of Romanian origin is separated from the former by a veritable abyss, as it is a French language permeated by Romanian undertones, characterized by “a deviation from the norm, a kind of exoticism that causes the use of the code to change without, nonetheless, completely erasing a certain form of heritage”. The current presentation proposed to analyse, through the lens theoretical insights developed by Rainier Grutman, Florentina Postaru's collection, *Heureux qui comme mon aspirateur, a fait un beau voyage...* (Bayard, 2019), in order to illustrate the co-presence of two languages (French and Romanian) in a literary text authored by plurilinguist writers of Romanian origin.

Keywords: *literary palimpsest, Florentina Postaru, co-presence of languages, Romanian language-culture, “writing-in-translation”*

---

¹ Berman Antoine, *L'Épreuve de l'étranger, Culture et traduction dans l'Allemagne romantique*, Paris, Éditions Gallimard, 1984, p. 19.

² Harel Simon, *Les passages obligés de l'écriture migrante*, Montréal, YZY Éditeur, 2005, p. 17.

Monica GAROIU

Université de Tennessee-Chattanooga, États-Unis
monica-garoiu@utc.edu

Diversité culturelle et multilinguisme dans *Une vie de boy* de Ferdinand Oyono

Cette étude se propose d'examiner la mise en œuvre de la diversité culturelle et du multilinguisme dans le roman *Une vie de boy* (1956) de l'écrivain camerounais, Ferdinand Oyono. Dans un premier temps, l'on analysera l'imaginaire linguistique pluriel de l'écriture oyonienne, voire la coexistence de plusieurs langues et registres de langue – le français, l'espagnol, l'ewondo, le ndjem et le petit-nègre, parmi d'autres –, afin de démontrer comment cette co-présence permet de déconstruire le discours colonial. Dans un second temps, nous mettrons en lumière l'évolution du protagoniste-narrateur, Toundi, dont la capacité de naviguer entre les différentes langues et cultures le situe dans un espace hybride, le « tiers espace » de Bhabha : un lieu ambivalent et de compromis, source de conflit et de souffrance. Finalement, nous nous attarderons sur la hiérarchisation des cultures, langues et races dans ce roman anticolonial, ce qui affiche la détermination de l'auteur à défendre sa culture et à caricaturer celle des colonisateurs.

Mots-clés : *Ferdinand Oyono, Une vie de boy, multilinguisme, diversité culturelle, anticolonialisme*

Cultural diversity and multilingualism in Ferdinand Oyono's *Houseboy*

The present paper aims to examine the issues of cultural diversity and multilingualism in Ferdinand Oyono's novel, "Houseboy" (1956). First, I will analyze the plural linguistic imagination of the Cameroonian author's writing, the coexistence of several languages and registers – French, Spanish, Ewondo, Ndjem and "Petit-nègre", among others – in order to show how this co-presence can deconstruct the colonial discourse. Secondly, I will shed light on the evolution of the protagonist-narrator, Toundi, whose ability to navigate between different languages and cultures places him in a hybrid space, Bhabha's "third space": an ambivalent place of compromise, source of conflict and suffering. Finally, I will dwell on the hierarchy of cultures, languages, and races in this anti-colonial novel displaying the author's determination to defend his own culture and caricature that of the colonizers.

Keywords: *Ferdinand Oyono, Houseboy, multilingualism, cultural diversity, anticolonialism*

Claudiu GHERASIM

Universite de l'Ouest de Timișoara
claudiu.gherasim99@e-uvt.ro

Les (dé)routes de Télémaque à Paris : l'odyssée migratoire dans *Les Pieds sales* d'Edem Awumey

La littérature francophone contemporaine reflète le mouvement migratoire des écrivains africains dont les productions littéraires, qui témoignent de la transculturalité, sont souvent désignées sous l'appellation de « littérature migrante », en explorant fréquemment les relations de pouvoir, la situation des minorités ou encore l'intégration

dans une société hégémonique à l'époque postcoloniale. Cependant, ce concept ne se limite pas aux aspects linguistiques, thématiques ou géoculturels spécifiques à l'Afrique, mais s'inscrit dans la littérature mondiale. Au XXIe siècle, de nouvelles voix francophones se sont fait entendre. Elles ne cherchent plus à définir leur identité dans le contexte (post)colonial, mais explorent plutôt les parcours migratoires complexes pour rejoindre d'autres migrants dans le « village global ». Edem Awumey, auteur togolais faisant partie de la diaspora africaine – l'Afrique, l'Europe et l'Amérique du Nord –, est un exemple d'auteur engagé qui se préoccupe de cette question contemporaine. Inspiré par les jeunes Africains rencontrés au port de Tanger, il nourrit le projet d'écrire un roman, *Les Pieds sales* (2009), qui confronte le protagoniste, Askia, à un parcours identitaire à travers plusieurs univers géographiques et culturels, en reflétant, d'une certaine façon, son propre vécu. Notre contribution propose une étude de la série de déplacements d'un Télémaque « obscur et préoccupé » dans le labyrinthe parisien où de multiples fils culturels s'entrecroisent, en analysant le pouvoir d'irradiation du mythe qui inspire le processus créatif et qui se manifeste dans l'écriture de la migration.

Mots-clés: *migration, diversité culturelle, Edem Awumey, roman Les pieds sales, mythe*

Telemachus' routs and routes in Paris: the migratory odyssey in Edem Awumey's *Dirty Feet*

Contemporary Francophone literature reflects the migratory movement of African writers whose literary productions, which reflect transculturality, are often referred to as "migrant literature", frequently exploring power relations, the situation of minorities, or integration into a hegemonic society in the postcolonial era. However, this concept is not limited to linguistic, thematic, or geocultural aspects specific to Africa, but is part of global literature. In the twenty-first century, new Francophone voices have made themselves heard. They no longer seek to define their identity in the (post)colonial context, but rather explore complex migration routes to join other migrants in the "global village". Edem Awumey, a Togolese author who is part of the African diaspora – Africa, Europe, and North America – is an example of an engaged author who is concerned with this contemporary subject. Inspired by the young Africans he met in the port of Tangier, he set out to write a novel, *Dirty feet* (2009), which confronts the protagonist, Askia, with a journey of identity through several geographical and cultural universes, reflecting in some way his own experience. Our contribution proposes a study of the series of displacements of an "obscure and preoccupied" Telemachus in the Parisian labyrinth where multiple cultural threads intertwine, while analysing the power of irradiation of the myth that inspires the creative process and that manifests itself in the writing of migration.

Keywords: *migration, cultural diversity, Edem Awumey, novel Dirty Feet, myth*

Le professeur de FLE – médiateur linguistique et interculturel dans le contexte de l'enseignement roumain

En ces temps divisés et conflictuels, un rôle important dans la construction des liens à travers les valeurs appartient au professeur de langue, en tant que médiateur linguistique et culturel. La médiation de la communication en langue étrangère vise à faciliter la compréhension et à assurer une communication réussie entre des utilisateurs/apprenants qui peuvent avoir des opinions individuelles, socioculturelles, sociolinguistiques ou intellectuelles, mais complètement différentes entre elles. Le médiateur essaie d'avoir une influence positive sur la relation dynamique entre tous les participants qui s'engagent dans des activités langagières réceptives, productives, interactives. Dans notre article, nous visons à mettre en évidence le rôle de l'enseignant de français langue étrangère dans la médiation de la communication entre les apprenants, sous les aspects suivants : faciliter l'espace pluriculturel, servir d'intermédiaire, faciliter la communication dans des situations délicates et contradictoires. Les enseignants visent à faciliter un environnement interactif positif pour une communication réussie entre les étudiants de différents horizons culturels, y compris (dans) des contextes multiculturels. Plutôt que de simplement s'appuyer sur leur répertoire pluriculturel pour se faire accepter et valoriser leur propre mission ou message, ils s'engagent en tant que médiateurs culturels : créer un « espace » neutre, de confiance et partagé afin d'améliorer la communication entre les autres. Ils visent à élargir et approfondir la compréhension interculturelle entre les participants, afin d'éviter et/ou de surmonter les éventuelles difficultés de communication qui peuvent résulter des points de vue culturels contrastés. De même, nous proposerons une série de stratégies de médiation, au sens de techniques employées pour clarifier le sens et faciliter la compréhension, et des exemples de fiches d'activités de médiation linguistique, utilisables en classe de FLE en contexte roumain.

Mots-clés : *médiateur, communication, interculturel, stratégies de médiation*

The Teacher of French as a Foreign Language – Linguistic and Intercultural Mediator in the Context of Romanian Education

In these divided times, an important role in building connections through values belongs to the language teacher, as a linguistic and cultural mediator."Mediating communication aims to facilitate understanding and shape successful communication between users/learners who may have individual, sociocultural, sociolinguistic or intellectual differences in standpoint. The mediator tries to have a positive influence on aspects of the dynamic relationship between all the participants, including the relationship with themselves." (Common European Framework of Reference for Languages Learning Teaching: In our paper, we aim at emphasizing on the role of the teacher of French as a foreign language in intercessions in communication among learners, in the following respects: facilitating pluricultural space, acting as an intermediary, facilitating communication in delicate situations and disagreements. The teachers aim to facilitate a positive interactive environment for successful communication between students of different cultural backgrounds, including (in) multicultural contexts. Rather than simply building on their pluri-cultural repertoire to gain acceptance and to enhance their own mission or message, they are engaged as a cultural mediator: creating a neutral, trusted,

shared “space” in order to enhance communication between others. They aim to expand and deepen intercultural understanding between participants in order to avoid and/or overcome any potential communication difficulties arising from contrasting cultural viewpoints. Similarly, we shall identify the core values of citizenship education, making use of authentic communication through a foreign language, also proposing a series of mediation strategies, in the sense of techniques employed to clarify meaning and facilitate understanding, and providing examples of linguistic mediation activity sheets.

Keywords: *mediator, communication, intercultural, mediation strategies*

Ramona MALITA

Université de l’Ouest de Timișoara
ramona.malita@e-uvt.ro

***Alter locus* chez Anna de Noailles : l’Orient**

La prémisse : *Alter locus* – notion qui renvoie à la diversité culturelle repérable dans l’œuvre poétique d’Anna de Noailles. Partie de l’arbre généalogique dont les branches maternelles sont grecques (les Vogoride, les Moussourus), et les paternelles, roumaines (les Brancoveanu, les Bibescu, les Vacarescu), cette écrivaine est porteuse de la culture orientale qu’elle superpose à la culture occidentale où elle est formée. Connaître les racines culturelles et ethniques de ses ancêtres et les illustrer dans son œuvre furent deux buts que cette Princesse Brancoveanu a suivis depuis sa jeunesse, dès le premier recueil de vers, *Le Cœur innombrable* (1901). L’espace ancestral de ces aïeux, l’Orient, revient comme thème littéraire dans les poèmes d’Anna de Noailles et comporte quelques traits que l’imagination de l’écrivaine fait coïncider avec le mental collectif sur l’Orient balkanique. Les objectifs de notre étude : illustrer le chronotope affectif dans les poèmes d’inspiration orientale d’Anna de Noailles ; crayonner les attributs de la géographie littéraire de l’Orient dans quelques poèmes noaillens. Notre étude s’attardera sur ces caractéristiques qui décrivent le chronotope affectif et dessinent la géographie littéraire et culturelle de sa famille. ‘Enquêter’ l’Orient est, pour Anna de Noailles, définir ses racines à sève levantine.

Mots-clés : *Anna de Noailles, Orient, diversité culturelle, Le Cœur innombrable, chronotope affectif*

The notion of *Alter locus* in Anna de Noailles’ poems: the Orient

The starting point for this analysis: *Alter locus* - a notion that refers to cultural diversity, which can be found in the poetic work of Anna de Noailles. The family tree of this writer has Greek maternal (Vogoride and Moussourus families), and Romanian paternal branches (Brancoveanu, Bibescu, Vacarescu families). This writer is a representative of the Eastern culture which she mixes with the Western culture where she is formed intellectually. Knowing the cultural and ethnic origins of her ancestors and illustrating them in her literary work were two goals that Princess Brancoveanu set herself from her youth, starting with her first book of verses, *The Countless Heart* (1901). The ancestral space of her grandparents, the Orient, is appearing as a literary theme in the poems of Anna de Noailles. It includes some features that the writer’s imagination makes coincide with the collective idea about the Balkan Orient. The objectives of our study: to illustrate

the affective chronotope in Anna de Noailles' oriental-inspired poems; to trace the characteristics of the literary geography of the Orient in a few of her poems. Our study will focus on these characteristics which describe the affective chronotope and sketch the literary and cultural geography of her family. For Anna de Noailles, 'investigating' the Orient means defining her origins with a 'Levantine background'.

Keyword: *Anna de Noailles, Orient, cultural diversity, The Countless Heart, affective chronotope*

Ioana-Maria MARCU

Université de l'Ouest de Timișoara
ioana.marcu@e-uvvt.ro

L'entre-deux espaces et l'acceptation/le refus de la diversité culturelle et linguistique dans la littérature issue de l'immigration maghrébine

Au XXe siècle, la France est devenue terre d'accueil pour un nombre important d'immigrés d'origine maghrébine. Lorsqu'ils ont quitté leur bled, ils ont « dissimulé » dans leurs bagages des « ingrédients » culturels dont ils ne peuvent pas se défaire et qu'ils espèrent léguer à leurs enfants malgré la distance géographique interposée entre eux et la terre des ancêtres – des croyances, des savoir-faire, des savoir-être, etc. ; ils ont emmené aussi avec eux une langue toujours dans l'espoir d'en faire un trésor vénéré par leurs descendants. Arrivés en terre d'exil, ils se trouvent confronter à la question : « Rester ou ne pas rester fidèles au passé, à la culture et à la langue-sources ? ». Certains décident de continuer leur train-train quotidien comme si le déplacement ne s'était pas produit, comme si partir n'avait pas impliqué une perte, un déracinement. D'autres, en revanche, s'entêtent à s'intégrer, à annuler le passé et ses constituants (religion, langue, famille, etc.). Quant à la transmission aux enfants des éléments culturels et linguistiques emportés du bled, elle est synonyme souvent d'un échec consenti ou involontaire ; les personnages-descendants préfèrent vivre « ici » et « maintenant », en rupture avec les lois non-écrites d'un monde inconnu et incompris. En fondant nos propos sur les romans *Beur's story* de Ferrudja Kessas (1993), *Nuit d'encre pour Farah* de Malika Madi (2002), *Mon père, ce harki* de Dalila Kerchouche (2003) et *L'Art de perdre* d'Alice Zeniter (2017), nous nous proposons de voir à la fois comment les personnages-parents expérimentent le transfert culturel et linguistique et comment les protagonistes-enfants (ne) parviennent (pas) à gérer l'héritage tellement vénéré par leurs parents.

Mots-clés : *entre-deux espaces, diversité culturelle, diversité linguistique, monolinguisme, mythation*

The in-between spaces and the acceptance/refusal of cultural and linguistic diversity in North African immigration literature

In the 20th century, France became a land of refuge for a large number of immigrants of Maghreb origin. When they left their hometowns, they "hid" in their luggage cultural "ingredients" that they cannot get rid of and that they hope to leave to their children despite the geographical distance between them and the land of their ancestors – beliefs, know-how, etc.; they also took with them a language always in the hope of making it a treasure revered by their descendants. When they arrived in the land of exile, they found

themselves confronted with the question, "whether to remain faithful to the past, to culture and to the source language?". Some decide to continue their daily routine as if the displacement had not occurred, as if leaving had not involved a loss, a displacement. Others, on the other hand, persist in integrating, in cancelling the past and its constituents (religion, language, family, etc.). As for the transmission to children of the cultural and linguistic elements carried away from the village, it is often synonymous with a consensual or involuntary failure; the descendants prefer to live «here» and «now», in breach of the laws not-written from an unknown and misunderstood world. Based on the novels *Beur's story* by Ferrudja Kessas (1993), *Nuit d'encre pour Farah* by Malika Madi (2002), *Mon père, ce harki* by Dalila Kerchouche (2003) and *L'Art de perdre* by Alice Zeniter (2017), we propose to see at once how the characters-parents experience cultural and linguistic transfer and how protagonists-children (don't) manage the heritage so revered by their parents.

Keywords: *in-between spaces, cultural diversity, linguistic diversity, monolingualism, myth-making*

Laura PĂTRU

Școala *Vintilă Brătianu*, Ștefănești, Argeș
laurapatru@yahoo.fr

Un défi à la traduction : le poème « Claire de lune » de Paul Verlaine

La traduction poétique représente une aventure spirituelle dont les fruits symbolisent la soif de communication entre les gens et entre les cultures. Traduire la poésie – notamment Paul Verlaine – en roumain est un grand défi. Pour restituer la voix du poète, le traducteur doit faire attention non seulement aux structures profondes sémantiques, mais aussi à la syntaxe, au rythme, aux mots à choisir parmi d'autres, garder l'objectif initial du texte, le contenu informatif et tenir compte de l'harmonie extralinguistique. De plus, il doit avoir de l'intuition en sachant où se termine le rôle du traducteur et commence celui du créateur, il doit garder aussi le sens que la forme, parce qu'ils sont indissociables. Pour mieux saisir tous ces aspects et ces nuances de l'acte de traduction, l'analyse contrastive peut être considérée une opération inspirée pour identifier les difficultés, les erreurs, les substitutions, les adjonctions et les suppressions aussi que les stratégies et les procédés choisis et permet d'aborder une étude aussi synchronique que diachronique (l'analyse de chaque version par rapport à l'original, l'analyse des deux ou plusieurs traductions en présence). Notre but est d'analyser la manière dont on a réalisé la traduction en roumain des particularités lexico-sémantiques du poème « Claire de lune » de Paul Verlaine.

Mots-clés : *traduction, poésie, Paul Verlaine, signes poétiques, mots-thèmes*

A challenge of translation: the poem "Claire de lune" by Paul Verlaine

The translation of poetry is a spiritual adventure, whose fruits are the symbol of the thirst for communication between people and cultures. Translating poetry – particularly Paul Verlaine's – in Romanian is a challenge. To accurately transpose the voice of the poet, the translator needs to pay attention not only to the profound semantic structures, but also to the syntax, the rhythm, the right words, among other things, preserving the initial

objective of the text, the informative content, as well as the extralinguistic harmony. Moreover, he/she needs to have a particularly strong gut feeling, being aware of exactly where the role of the translator ends and the role of the creator begins, preserving both the form and the meaning, as they are indissociable. To better understand these nuances of the translation act, the contrastive analysis can be considered a proper endeavor to identify difficulties, errors, substitutions, additions and deletions, as well as the chosen strategies and processes and allows to approach a study both synchronically and diachronically (the analysis of each version compared to the original, the analysis of the two or more translations at the same time). Our goal is to analyze the way in which we carried out the translation into Romanian of the lexical and semantic particularities of the poem "Claire de lune" by Paul Verlaine.

Keywords: *translation, poetry, Paul Verlaine, poetic sign, theme-words*

Mirela-Cristina POP

Université *Politehnica* Timișoara
pop_mirela_cristina@yahoo.com

Sur le transfert en français des culturèmes roumains désignant des noms de fêtes

Les culturèmes sont définis comme des unités porteuses d'information culturelle dont la compréhension dépend du contexte extralinguistique ou situationnel. Les culturèmes renvoient à des éléments culturels présents dans la culture matérielle (vêtements, monnaies, unités de mesure et de temps, etc.) et dans la culture spirituelle (fêtes, traditions, coutumes, croyances, etc.) et témoignent de la richesse culturelle d'un peuple. Dans la littérature, le concept est étudié en relation avec la notion de *culture* comprise comme un ensemble de pratiques significatives partagées par les membres d'une communauté linguistique et culturelle. Notre communication met en évidence les procédés de transfert culturel opérés lors de la restitution en français des culturèmes roumains désignant des noms de fêtes. Le corpus est constitué de noms de fêtes extraits des sites roumains et français qui évoquent les traditions qui ont lieu à l'occasion des principales fêtes roumaines. Les résultats de la recherche présentent plusieurs situations de transfert culturel : adaptation aux réalités culturelles de la langue-culture cible tout en ayant recours à des équivalences de situation (équivalences culturelles obligées), assimilation du genre et du nombre français (équivalences de transcodage). La plupart des exemples indiquent la présence des éléments étrangers dans la culture cible dans le but de faciliter la compréhension des culturèmes roumains par les touristes francophones qui visitent notre pays à l'occasion des fêtes.

Mots-clés : *culture, culturèmes roumains, noms de fêtes, transfert culturel, procédés de traduction*

On the transfer into French of Romanian culture-specific items designating names of holidays

Culture-specific items are defined as units carrying cultural information whose understanding depends on the extralinguistic or situational context. Culture-specific items refer to cultural elements present in material culture (clothes, currencies, units of measurement and time, etc.) and in spiritual culture (holidays, traditions, customs,

beliefs, etc.) and reflect the cultural richness of a people. In the literature, the concept is studied in relation to the notion of culture understood as a set of significant practices shared by the members of a linguistic and cultural community. Our communication highlights the techniques of cultural transfer operated during the restitution in French of Romanian culture-specific items designating names of holidays. The corpus is made up of holiday names extracted from Romanian and French sites that evoke the traditions that take place on the occasion of the main Romanian holidays. The results of the research present several situations of cultural transfer: adaptation to the cultural realities of the target language-culture while having recourse to situational equivalences (obligatory cultural equivalences), assimilation of French gender and number (transcoding equivalences). Most of the examples indicate the presence of foreign elements in the target culture in order to facilitate the understanding of Romanian culture-specific items by French-speaking tourists who visit our country during the holidays.

Keywords: *culture, Romanian culture-specific items, names of holidays, cultural transfer, translation techniques*

Mihaela POPESCU

Université *Politehnica* Timișoara
mihaela.popescu@upt.ro

Enseigner la francophonie aux étudiants des filières scientifiques

La francophonie représente un des piliers de l'enseignement du français qui s'inscrit dans la perspective plurilingue et pluriculturelle théorisée et promue par le Cadre européen commun de référence pour les langues (CECRL). La francophonie est un concept politique, linguistique et culturel qui représente également un objet de la didactique du français. Dans cet article nous proposons quelques repères pour l'enseignement de la francophonie dans les filières scientifiques universitaires. L'objectif est de montrer que la francophonie est un concept en émergence qui se (re)définit comme un vecteur d'opportunités dans le contexte scientifique francophone.

Mots-clés : *francophonie, filières scientifiques, didactique de la francophonie, francophonie scientifique, CECRL*

Teaching Francophonie to students in scientific fields

Francophonie represents one of the pillars of French language education, which is part of the plurilingual and pluricultural perspective theorized and promoted by the Common European Framework of Reference for Languages. Francophonie is a political, linguistic, and cultural concept that also constitutes an object of French language teaching. In this article, we propose some guidelines for teaching Francophonie in scientific fields of academic studies. The objective is to demonstrate that Francophonie is an emerging concept that is (re)defined as a vector of opportunities in the Francophone scientific context.

Keywords: *Francophonie, Scientific fields, teaching of the Francophonie, scientific Francophonie*

Anna ANDREINI

Università di Siena

a.andreini1@studenti.unistrasi.it

Italian L2 teacher training in Hungary: an initial survey

The talk will broadly deal first of all with showing this ongoing study, funded by the University for Foreigners of Siena and in collaboration with the Italian Ministry of Foreign Affairs, on the diffusion of Italian language and culture in Hungary. The research is composed of two types of investigation, one quantitative and one qualitative: starting with the first one, the objective is to monitor the Italian L2 system in Hungary through a mapping of all the structures for the diffusion of Italian, while the second one is to investigate the specific preparation of Hungarian teachers in the linguistic and glottodidactic field of Italian L2, the method or approach they apply in the educational institutions where Italian is taught, and finally any problems related to these two issues. Regarding this second objective currently 41 semi-structured interviews were conducted with Italian teachers in Hungary.

The intervention will focus on giving information regarding the training system of teachers of Italian as L2 in Hungary and after that the first results obtained from the semi-structured interviews carried out with teachers will be shown, in order to have a comparison of what are the studies to become teachers in Hungary and who the teachers really are, thus going to outline what happens in Hungary in the glottodidactic field of Italian as L2.

Keywords: *Hungary, Italian L2, teachers, education, glottodidactics*

La formazione dei docenti di italiano L2 in Ungheria: una prima indagine

L'intervento si occuperà a grandi linee innanzitutto di mostrare questo studio in corso, finanziato dall'Università per Stranieri di Siena e in collaborazione con il Ministero degli Affari Esteri italiano, sulla diffusione dell'italiano in Ungheria. La ricerca è composta da due tipi di indagine, di cui una quantitativa e una qualitativa: partendo dalla prima l'obiettivo è quello di monitorare il sistema di italiano L2 in Ungheria attraverso una mappatura di tutte le strutture per la diffusione della lingua italiana, mentre il secondo è quello di indagare sulla preparazione specifica di insegnanti ungheresi in ambito linguistico e glottodidattico di italiano L2, sul metodo o approccio che applicano nelle istituzioni scolastiche in cui si insegna italiano ed infine sulle eventuali problematiche legate a questi due temi. Per quanto riguarda questo secondo obiettivo attualmente sono state svolte 41 interviste semi-strutturate a docenti di italiano in Ungheria. L'intervento si focalizzerà sul dare informazioni riguardanti il sistema formativo di docenti di italiano come L2 in Ungheria e dopodiché si mostreranno i primi risultati ottenuti dalle interviste semi strutturate svolte a docenti, per avere così un confronto su quelli che sono gli studi per diventare insegnanti in Ungheria e su chi sono realmente gli insegnanti, andando così a delineare quel che succede in Ungheria nell'ambito glottodidattico dell'italiano come L2.

Parole chiave: *Ungheria, italiano L2, docenti, formazione, glottodidattica*

Latin in Matteo Bandello's *Novelle*: Specialized Languages and Comic Uses

Backed by a literary tradition that has its roots in the multilingualism of the *Divine Comedy*, Boccaccio's 14th century novella as well as the subsequent 16th century production of short stories include the use of different languages as a component of a poetics in which a central position is assigned to the variety of matter. Matteo Bandello's short stories that will be examined in the following pages include expressions, syntagms and sentences in Latin, Spanish, French, not to mention the many regional variants of the vernacular. This contribution aims to analyse the use of Latin, a language which is employed more frequently than others, in Bandello's short stories. In the examined corpus, a distinction is to be made between a specialized use of Latin as the language that provides the legal and ecclesiastical terminology of the time and a Latin which is used in comic contexts. In the first case, Latin is employed in short stories in which Bandello introduces questions relating to the fields of law and religion, in which he was particularly interested due to his education. In the second case, erroneous or misunderstood Latin phrases allow a comic situation or a joke to take place. The use of Latin leads therefore to stylistic variations in the direction of a high register as well as in the opposite direction, that of a popular and familiar tone.

Keywords: *Matteo Bandello, short story, Latin, specialized languages, comedy*

Il latino fra linguaggi specialistici e usi comici nelle novelle di Matteo Bandello

Con alle spalle una tradizione letteraria che affonda le sue radici nel plurilinguismo della *Divina commedia*, la novella boccacciana del Trecento nonché la successiva produzione cinquecentesca includono l'uso di diverse lingue quale componente di una poetica in cui la varietà della materia occupa una posizione centrale. Le novelle di Matteo Bandello che verranno esaminate nelle seguenti pagine contengono espressioni, sintagmi e frasi in latino, spagnolo, francese, per non menzionare le tante varianti regionali del volgare. Il presente contributo si propone di analizzare il latino della novellistica bandelliana, vista la frequenza delle sue occorrenze rispetto ad altre lingue. Nel corpus esaminato si distingue tra un uso specialistico del latino quale lingua che fornisce la terminologia giuridica ed ecclesiastica dell'epoca e un latino utilizzato in contesti comici. Nel primo caso, al latino si ricorre in novelle in cui Bandello introduce questioni attinenti al campo del diritto e della religione, a cui peraltro, vista la sua formazione, egli era particolarmente interessato. Nel secondo caso è intorno a frasi latine erronee o fraintese che si produce una situazione comica o si svolge una beffa. L'uso del latino permette quindi variazioni stilistiche sia in direzione di un registro alto, sia nella direzione opposta, di un tono popolareggiante e familiare.

Parole chiave: *Matteo Bandello, novella, latino, linguaggi specialistici, comico*

Multilingualism and multiculturalism in current Italian songs

Music in itself has always represented a universal and engaging language, and this is now the aim of song lyrics (rap and hip hop, especially) designed to reflect the social and cultural reality in which we live. Italy, a country surrounded by sea, has always been a gateway between West and East, and now, thanks to (im)migrations, it is even more so: a dynamic, multilingual and multicultural country. While multilingual albums (in Italian, Spanish, French, English) began to appear as early as the 1960s, not to mention the dialectal plurilingualism in the songs, multilingual songs (enriched with Spanish, Arabic, French, English and more) are now on the rise. The paper analyses a corpus of Italian song lyrics from the last five years with both quantitative and qualitative objectives: to determine the number of languages present in the various lyrics and the percentage of foreign words within them, as well as the functionality and purpose of such choice: to affirm one's ethnolinguistic identity and belonging, to encourage mutual knowledge and inclusion, a matter of fashion or stylistic expedient (for rhyming reasons, for example), etc.

Keywords: *language, songs, code-meshing, identity, inclusion*

Multilinguismo e multiculturalismo nelle canzoni italiane attuali

La musica di per sé rappresenta da sempre un linguaggio universale e coinvolgente, e a ciò ambiscono adesso i testi delle canzoni (rap e hip hop, in particolar modo) pensati a rispecchiare la realtà sociale e culturale in cui viviamo. L'Italia, paese di mare, è da sempre stata una porta tra Occidente e Oriente, e adesso, grazie alle (im)migrazioni lo è ancora di più: un paese dinamico, multilingue e multiculturale. Mentre già dagli anni 60 cominciano ad apparire gli album multilingui (in italiano, spagnolo, francese, inglese), senza parlare del plurilinguismo dialettale nelle canzoni, ora sono in continuo aumento le canzoni multilingui (arricchite di spagnolo, arabo, francese, inglese e altro). La relazione analizza un corpus di testi di canzoni italiane degli ultimi cinque anni con obiettivi sia quantitativi che qualitativi: determinare il numero di lingue presenti nei vari testi e la percentuale di parole straniere al loro interno, nonché la funzionalità e lo scopo di tale scelta: affermare la propria identità e appartenenza etnolinguistica, incoraggiare la conoscenza reciproca e l'inclusione, questione di moda o espediente stilistico (per motivi di rima, ad esempio) ecc.

Parole chiave: *lingua, canzoni, code-meshing, identità, inclusione*

Nordic and Sicilian Gothic in Comparison: from Henry Milner's Etnean Frankenstein to Luigi Capuana's Mad Scientists

In 1826, with the play *Frankenstein; or, the man and the monster*, the English writer Henry Milner transports the story told by Mary Shelley to a dark and stormy Sicily: Victor, in the service of a local nobleman, opposes the horrifying being he invented with greater force than his namesake in the original work; the monster, pursued by the villagers, ends up throwing himself into the crater of the erupting volcano. Of the Milnerian work, considered by critics (Forry, James) to be a reductive and extreme rewriting-the mute creature is both childlike and violent, the inventor a vain alchemist-the Sicilian setting, which undoubtedly responds to a literary fashion of the time but at the same time orients the meanings of the drama, creating an alternative narrative line to the source, has not been taken into account. If the inventor depends on an aristocrat who finances him, his thirst for knowledge is tainted by economic interests and an ambiguous relationship with power. The creature, initially sweet and childlike, then brutalized by the aggressive behavior of men, escapes into the underground tunnels of an Etna that finally welcomes its wounded body, expressing with its sudden eruption the rebellion of Nature violated and debased by sordid human interests. In the preface to the first edition of her *Frankenstein* Mary Shelley states, leaning on authoritative opinions, that her story is fictional but not impossible; later, in Italy Luigi Capuana will introduce the idea of a 'possible fantastic' with his first story, *Il dottor Cymbalus* (1867), in which the scientist, depriving a living body of feelings and passions, actually performs an opposite and specular operation to Victor's experiments. Moreover the author proposes in *The Living Steel* (1913) an unseen man-machine synergy: Dr. Morini transforms nerves and tendons into malleable steel, but the result, a vizzo and destroyed physicist, is unsuccessful. The scenario is not Sicilian, however much the proposal of an extreme and absolutized science, leading to unacceptable consequences, is an indicator of a deep distrust of progress, a hallmark of island literary production (Contarino).

Anglo-Saxon Gothic and Sicilian both offer a critical and distant look at the myths of modernity, particularly the idea of scientific progress, when it crosses the limits allowed to human beings, and is corrupted by sleazy economic interests.

Keywords: *Frankenstein, Henry Milner, Luigi Capuana, Sicilian Gothic, Anglo-Saxon Gothic*

Gotico nordico e siciliano a confronto: dal Frankenstein etneo di Henry Milner ai mad scientists di Luigi Capuana

Nel 1826, con il dramma *Frankenstein; or, the man and the monster*, lo scrittore inglese Henry Milner trasporta la vicenda raccontata da Mary Shelley in una Sicilia cupa e tempestosa: Victor, al servizio di un nobile del luogo, si oppone all'essere orribile da lui inventato con maggior forza rispetto al suo omonimo nell'opera originaria; il mostro, inseguito dai paesani, finisce per gettarsi nel cratere del vulcano in eruzione. Dell'opera milneriana, considerata dalla critica (Forry, James) una riscrittura riduttiva ed estremizzata – la muta creatura è insieme infantile e violenta, l'inventore un vanitoso alchimista –, non è stata presa in considerazione l'ambientazione siciliana, che indubbiamente risponde ad una moda letteraria dell'epoca ma al tempo stesso orienta i significati del dramma, creando una linea narrativa alternativa alla fonte. Se l'inventore

dipende da un aristocratico che lo finanzia, la sua sete di sapienza è sporcata da interessi economici e da una relazione ambigua con il potere. La creatura, inizialmente dolce ed infantile, poi brutalizzata dal comportamento aggressivo degli uomini, fugge nei cunicoli sotterranei di un'Etna che ne accoglie infine il corpo ferito, esprimendo con l'improvvisa eruzione la ribellione della Natura violata e svilita dai sordidi interessi umani.

Nella prefazione alla prima edizione del suo *Frankenstein* Mary Shelley afferma, appoggiandosi a pareri autorevoli, che la sua storia è inventata ma non impossibile; sarà Luigi Capuana ad introdurre in Italia l'idea di un 'fantastico possibile' con il suo primo racconto, *Il dottor Cymbalus* (1867), nel quale lo scienziato, privando di sentimenti e passioni un corpo vivente, compie di fatto un'operazione opposta e speculare rispetto agli esperimenti di Victor. Anni dopo l'autore propone ne *L'acciaio vivente* (1913) un'inedita sinergia uomo-macchina: il dottor Morini trasforma nervi e tendini in acciaio malleabile, ma il risultato, un fisico vizzo e distrutto, è fallimentare. Lo scenario non è siciliano, per quanto la proposta di una scienza estrema ed assolutizzata, che porta a conseguenze inaccettabili, è spia di una profonda sfiducia nel progresso, cifra della produzione letteraria isolana (Contarino). Gotico anglosassone e siciliano offrono entrambi uno sguardo critico e distante sui miti della modernità, in particolare l'idea di progresso scientifico, quando esso valichi i limiti consentiti all'essere umano, e sia corrotto da squallidi interessi economici.

Parole chiave: *Frankenstein, Henry Milner, Luigi Capuana, Gotico Siciliano, Gotico Anglo-Sassone*

Mirela Ileana BONCEA

Universitatea de Vest din Timișoara
mirela.boncea@e-uvv.ro

Călin TIMOC

Muzeul National al Banatului,
Bursier al Școlii Române de la Roma
calintimoc@gmail.com

„The Discovery of Transylvania” by the scholar Luigi Ferdinando Marsigli and his Italian collaborators in the Habsburg army

Count Marsigli is a personality of the Italian academic world (celebrity acquired during his lifetime), of noble Bolognese origins who also served as an officer in the christian-mercenary armies of Emperor Leopold I of Habsburg in the "Great War against the Turks" (1683-1699). With his encyclopedic-enlightenment research skills, the passionate explorer makes a consistent contribution to the knowledge by the Viennese Aulic Council of the new possessions acquired by the war from the Turks in various fields of earth sciences (geography, geology, biology, mineralogy, hydrology) and also (history, demography, theology, political science), thus helping the House of Austria to take the best decisions in the administration of these new possessions: Hungary, Transylvania, Banat of Timisoara, Serbia, Bosnia and Croatia. Being since the end of the 17th century a member of several important academic societies in Rome, Paris and London, Luigi Ferdinando Marsigli publishes his research at a high scientific level in two editions in Latin and French in Hague (in 1726 and 1744), in 6 volumes, the conclusions of his work. For the topic of the colloquium, we believe that Marsigli's linguistic and ethnographic

observations related to these populations deserve special attention, his records being, in our opinion, extremely valuable, capturing the languages spoken in Transylvania at the end of the 17th century, in their authentic and archaic form that allow today's researchers to judge how this multilingual and multicultural environment has been able to preserve itself until now.

Keywords: *research, science, encyclopedic, multilingual, multicultural*

„La scoperta della Transilvania" dello studioso Luigi Ferdinando Marsigli e dei suoi collaboratori italiani dell'esercito asburgico

Il conte Marsigli è una personalità del mondo accademico italiano (celebrità acquisita grazie alle sue ricerche accademiche), di nobili origini bolognesi che prestò servizio anche come ufficiale nelle armate cristiano-mercenarie dell'imperatore Leopoldo I d'Asburgo nella "Grande Guerra contro i Turchi" (1683-1699). Con le sue capacità di ricerca enciclopedico-illuminista, l'appassionato esploratore contribuisce in modo consistente alla conoscenza da parte del Consiglio Aulico viennese dei nuovi possedimenti acquisiti dalla guerra dai Turchi in vari campi delle scienze della terra, geografia, geologia, biologia, mineralogia, idrologia, ma anche storia, demografia, teologia, scienze politiche, aiutando così la Casa d'Austria a prendere le migliori decisioni nell'amministrazione di queste nuove provincie: Ungheria, Transilvania, Banato di Timisoara, Serbia, Bosnia e Croazia. Membro dalla fine del XVII secolo di alcune importanti società accademiche a Roma, Parigi e Londra, Luigi Ferdinando Marsigli pubblica le sue ricerche di alto livello scientifico in due edizioni, in latino e francese all'Aia (nel 1726 e nel 1744), in 6 volumi, le conclusioni del suo lavoro. Per il tema del convegno, riteniamo che meritino un'attenzione particolare le osservazioni linguistiche ed etnografiche del Marsigli relative a queste popolazioni, le cui testimonianze sono, a nostro avviso, estremamente preziose, cogliendo le lingue parlate in Transilvania alla fine del XVII secolo, nella loro forma autentica e arcaica che consente ai ricercatori di oggi di giudicare come questo ambiente multilingue e multiculturale abbia saputo conservarsi fino ad oggi.

Parole chiave: *ricerca, scienza, enciclopedia, multilingue, multiculturale*

Miruna Ioana BULUMETE

Universitatea din București

mirunaioana.bulumete@lts.unibuc.ro

Light and fire in Francesco Pona's fiction: a stylistic-narratological and cultural approach to their symbolic and metaphorical connotations

Around the oil lamp of the homonymous work written by Francesco Pona (whose definitive edition dates back to 1627) there lingers a whole aura of symbolic-metaphorical meanings, which also spread to other writings either belonging to the same author or available in the contemporary paratext of the work under exam. The specific polyphony of many Baroque narratives is replaced by Pona, despite his many different characters and stories, with a solid unity both in style and content, made possible by the single narrative voice, precisely the oil lamp, which strategically makes use of rhetorical-imaginative elements that are congenial to her. The propensity for images in which light and fire are dominant is intertwined with a hyperbolic, inflamed, dynamic style, full of

pathos which corresponds to the burning passions that torment the protagonists. There appears a chiaroscuro universe that favors the staging of voluptuousness and extreme violence and which is characterized by transience, continuous change and uncertainty. It is a universe in which knowledge of reality falters like the lights that are present in it: traps, deceptions, misunderstandings, misrepresentations, agnitions, twists and turns are represented with great literary virtuosity. If on the one hand, in the individual stories, the oil lamp – which with its speech highlights only a part of reality - becomes a symbol of the limitations of human knowledge, on the other hand, in the work as a whole, it rises to a true gnoseological metaphor: the protagonist-narrator ignites in the conscience of her interlocutor a new cognitive light that bears the imprint of a redemptive philosophy, in a heterodox sense of the word.

Keywords: *Baroque, light, chiaroscuro, gnoseological metaphor, heterodoxy*

La luce e il fuoco nella narrativa di Francesco Pona: un approccio stilistico-narratologico e culturale dei loro connotati simbolici e metaforici

Intorno alla lucerna dell'omonima opera di Francesco Pona (la cui edizione definitiva risale al 1627) aleggia un intero alone di significati simbolico-metaforici, i quali si propagano anche ad altri scritti sia appartenenti allo stesso autore sia reperibili nel paratesto contemporaneo dell'opera in esame. Alla polifonia specifica di molte narrazioni del barocco, Pona oppone, nonostante i numerosi personaggi e le variegatissime storie, un'unità stilistica e, per certi versi, anche contenutistica, resa possibile dall'unica voce narrante, dalla lucerna appunto, che strategicamente si avvale di elementi retorico-immaginativi che le sono congeniali. La propensione per le immagini in cui dominanti sono la luce e il fuoco si intreccia con uno stile iperbolico, infiammato, dinamico, pieno di *pathos* che, ideaticamente, corrisponde alle passioni divampanti che struggono i protagonisti. Si delinea un universo chiaroscurale che favorisce la messa in scena di voluttà e violenze estreme e il quale sta all'insegna della caducità, del mutamento continuo e dell'incertezza. È un universo in cui la conoscenza della realtà vacilla come i lumi che vi compaiono: insidie, inganni, equivoci, travisamenti, agnizioni, colpi di scena sono rappresentati con grande virtuosismo letterario. Se da una parte, nelle singole storie, la lucerna – che con il suo favellare mette in luce solo una parte della realtà – si fa simbolo della limitatezza della conoscenza umana, dall'altra parte, nel complesso dell'opera, essa assurge a vera e propria metafora gnoseologica: la protagonista-narratrice accende nella coscienza del suo interlocutore una nuova luce conoscitiva che reca l'impronta di una filosofia redentrice, in un senso eterodosso della parola.

Parole chiave: *Barocco, luce, chiaroscuro, metafora gnoseologica, eterodossia*

Afrodita Carmen CIONCHIN

Universitatea de Vest din Timișoara
afrodita.cionchin@e-uvv.ro

The condition of the Romanian migrant writers in Italy

The communication aims to present and analyze the results of a recent survey of the Romanian migrant writers in Italy, carried out by Afrodita Carmen Cionchin and published on the online bilingual magazine "Orizzonti culturali italo-romeni", registered

in Italy with ISSN 2240-9645 (www.orizzonticulturali.it). Various topics of great interest and actuality are discussed and reflect a complex and varied reality: there are those who write only in Italian (such as Cristina Stănescu, Andreea Simionel, Irina Țurcanu) and those who write and publish in both languages (such as Viorel Boldiș, Ingrid Beatrice Coman-Prodan, Alexandra Firiță, Lăcrămioara Maricica Niță, Lucia Ileana Pop, Lidia Popa, Alina Monica Țurlea). Most of the interviewees also translate Romanian books into Italian and, sometimes, even Italian books into Romanian. Several authors have been living in Italy for more than twenty years, but there are also those who returned to live in Romania after twenty years or are actually living between the two countries. Regarding the favourite literary genre, many write mainly poetry, while others prefer fiction. As for gender distribution, women are in the majority. The objective of the research is to inquire about the current condition of the Romanian migrant writers in Italy, about the deeper meanings of writing in a language different from the native one, the language of the country of adoption, about the main issues and the peculiarities of their literary creation.

Keywords: *italophone, migrant, language, literature, translation*

La condizione degli scrittori romeni italofoeni migranti

La relazione si propone di presentare e analizzare le risultanze di una recente inchiesta tra gli scrittori romeni italofoeni migranti, realizzata da Afrodita Carmen Cionchin e pubblicata sulla rivista bilingue online "Orizzonti culturali italo-romeni", registrata in Italia con l'ISSN 2240-9645 (www.orizzonticulturali.it). Sono trattati diversi temi di grande interesse e attualità che riflettono una realtà complessa e variegata: c'è chi scrive solo in italiano (come Cristina Stănescu, Andreea Simionel, Irina Țurcanu) e chi scrive e pubblica in entrambe le lingue (come Viorel Boldiș, Ingrid Beatrice Coman-Prodan, Alexandra Firiță, Lăcrămioara Maricica Niță, Lucia Ileana Pop, Lidia Popa, Alina Monica Țurlea). Gran parte degli intervistati traduce anche libri romeni in italiano e, a volte, pure libri italiani in romeno. Diversi autori vivono in Italia da più di vent'anni, ma c'è anche chi è tornato a vivere in Romania dopo vent'anni oppure vive attualmente tra i due paesi. Per quello che riguarda il genere letterario preferito, in molti scrivono soprattutto poesia, mentre gli altri prediligono la narrativa. Quanto alla distribuzione di genere, le donne sono in maggioranza. L'obiettivo della ricerca è quello di interrogarsi sulla condizione degli scrittori romeni italofoeni migranti ai nostri giorni, sui significati più profondi della scrittura in una lingua diversa da quella di origine, la lingua del paese di adozione, sulle principali tematiche affrontate e sulle peculiarità della loro creazione letteraria.

Parole chiave: *italofono, migrante, lingua, letteratura, traduzione*

Iulian Cătălin DĂNILĂ

Universitatea „Apollonia” din Iași
iuliancatalind@yahoo.com

Interculturality and Italianistic in the magazine *Însemnări ieșene*

The magazine *Însemnări ieșene* (published between 1 January 1936 and 1 October 1940) represents a cultural document of notable richness that attracted the readers' interest thanks to its editorial policy, the value of the cultural personalities involved, and the intellectual directions promoted, evidently shaping the spiritual life of Iasi and Romania

at the end of the fourth decade of the twentieth century. A particular space within the magazine is devoted to culture and especially to the Italian literature. It includes translations of the Italian poetry of Petrarch, Carducci, D'Annunzio and reviews of important works, such as the autobiographical novel *Cosima* by Grazia Deledda, the book *Novelle Toscane* by Ferdinando Paolieri or the volume *Dante vivo* by Giovanni Papini, all signed by the prominent Italianist Nicanor Rusu. He also contributes to the Romanian-Italian intercultural dialogue with a series of articles on Leopardi and Eminescu. We can also mention the contribution of Ermenegildo Lambertenghi, professor at the Italian department of the University of Iasi, and that of Liberale Netto. The Italian language, literature and culture are also represented thanks to references to numerous Italian magazines, such as: *La Critica. Review of literature, history and philosophy, Review of philology and classical education, La Nuova Italia. Monthly critical review of Italian and foreign culture, Nuova Rivista Storica, Scientia* etc. The present work aims to highlight the dialogue between Romanian and Italian culture that turned the magazine *Însemnări ieșene* into a pole of interculturality and Italian studies in the cultural space of Iasi and Romania.

Keywords: *magazine Însemnări ieșene, translation and reception, cultural personalities, Italian and Romanian culture*

Interculturalità e italianistica nella rivista *Însemnări ieșene*

La rivista *Însemnări ieșene* (uscita tra 1 gennaio 1936 e 1 ottobre 1940) rappresenta un documento culturale di notevole ricchezza che attirò l'interesse dei lettori grazie alla politica editoriale, al valore delle personalità culturali che vi collaborarono, alle direzioni intellettuali promosse, segnando in maniera evidente la vita spirituale di Iasi e della Romania alla fine del quarto decennio del XX secolo. Uno spazio particolare all'interno della rivista è riservato alla cultura e soprattutto alla letteratura italiana. Vi si ritrovano traduzioni della poesia italiana di Petrarca, Carducci, D'Annunzio e recensioni di opere importanti, come il romanzo autobiografico *Cosima* di Grazia Deledda, il libro *Novelle Toscane* di Ferdinando Paolieri o il volume *Dante vivo* di Giovanni Papini, tutte firmate dall'insigne italianista Nicanor Rusu. Egli contribuisce anche al dialogo interculturale rumeno-italiano con una serie di articoli su Leopardi ed Eminescu. Possiamo inoltre menzionare il contributo del professor Ermenegildo Lambertenghi, docente presso la cattedra d'italiano dell'Università di Iasi, e quello di Liberale Netto. La lingua, la letteratura e la cultura italiana sono rappresentate anche grazie a rinvii a numerose riviste italiane, come: *La Critica. Rivista di letteratura, storia e filosofia, Rivista di filologia e di istruzione classica, La Nuova Italia. Rassegna critica mensile della cultura italiana e straniera, Nuova Rivista Storica, Scientia* ecc. Il presente lavoro si propone di rilevare il dialogo tra la cultura rumena e la cultura italiana che rese la rivista *Însemnări ieșene* un polo dell'interculturalità e dell'italianistica nello spazio culturale di Iasi e della Romania.

Parole-chiave: *rivista Însemnări ieșene, traduzione e ricezione, personalità culturali, cultura italiana e rumena*

The Synagogue of the Gypsies by Ben Pastor, a multicultural historical thriller

Italian established in the United States, the author, who goes by the pseudonym Ben Pastor, writes her novels in English, has them translated into Italian by professional translators and, sometimes, the Italian version comes out before the English one, as in the case of the novel we are analyzing here, published by Sellerio in 2021 (transl. by Luigi Sanvito). To the author's bilingualism is also added her interest in the study of the history of various nations. The protagonist of the novel, Martin Bora, is an investigator of the German army secret services during the Second World War, speaks various languages and participates in various military campaigns, coming into contact with allies and enemies from other countries. The action of *The Gypsy Synagogue* takes place during the best known moment of the conflict in Russia, the battle of Stalingrad. The German officer has to solve the mystery of the murder of a couple of Romanian scientists and therefore the investigations bring him into contact with German, Romanian, Russian, Hungarian and Italian soldiers and politicians. This work aims to analyze how Romanians and Italians are presented in the novel, allies on the battlefield but antagonistic in behavior, as well as how they perceive the German officer and the way in which they, in turn, are perceived by this 'last. Although there are some typical stereotypes about the characters' nationalities (Italians, for example, are called "spaghetti eaters" by the Germans), the author uses them to make fun of the simplistic and often wrong perception of other nations, emphasizing both their true particularity is the universality of the human being.

Keywords: *synagogue, gypsies, multicultural, bilingualism, history*

Italiana stabilita negli Stati Uniti, l'autrice, che si firma con lo pseudonimo Ben Pastor, scrive i suoi romanzi in lingua inglese, li fa tradurre in italiano da traduttori professionisti e, a volte, la versione italiana esce prima di quella inglese, come nel caso del romanzo che analizziamo qui, pubblicato da Sellerio nel 2021 (trad. di Luigi Sanvito). Al bilinguismo dell'autrice si aggiunge anche il suo interesse per lo studio della storia di svariate nazioni. Il protagonista del romanzo, Martin Bora, è investigatore dei servizi segreti dell'esercito tedesco durante la Seconda guerra mondiale, parla varie lingue e partecipa a diverse campagne militari, entrando in contatto con alleati e nemici di altri paesi. L'azione di *La sinagoga degli zingari* si svolge durante il momento più noto del conflitto in Russia, la battaglia di Stalingrado. L'ufficiale tedesco deve risolvere il mistero dell'uccisione di una coppia di scienziati romeni e perciò le indagini lo portano a contatto con militari e politici tedeschi, romeni, russi, ungheresi e italiani.

Il presente lavoro si propone di analizzare come sono presentati nel romanzo i romeni e gli italiani, alleati sul campo di battaglia ma antagonisti nei comportamenti, nonché il modo in cui percepiscono l'ufficiale tedesco e il modo in cui a loro volta vengono percepiti da quest'ultimo. Sebbene vi siano presenti alcuni tipici stereotipi sulle nazioni di appartenenza dei personaggi (gli italiani, per esempio, sono chiamati dai tedeschi "mangiaspaghetti"), l'autrice li usa per ironizzare la percezione semplicista e spesso sbagliata delle altre nazioni, sottolineando sia le loro vere particolarità sia l'universalità dell'essere umano.

Parole chiave: *sinagoga, zingari, multilinguismo, bilinguismo, storia*

Monica FEKETE
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
monicfekete@yahoo.it

Examples of ethnic and linguistic diversity in the novels of Andrea Camilleri and Giulio Angioni

This contribution proposes to illustrate the linguistic and ethnic variety reflected in the novels of two contemporary authors, Andrea Camilleri and Giulio Angioni, distinguished representatives of two rich island cultures, Sicily and Sardinia. These are spatial locations traditionally destined to be crossroads, meeting points of languages, peoples and cultures. This mark is also preserved at various levels in the writing of the two authors, so that our choice focuses, on the one hand, on a Camilleri noir novel from the Montalbano series in which the well-known multilingualism and exceptional linguistic invention of the Sicilian writer is reflected, and, on the other, on Angioni's latest novel, defined as a community novel, which reflects a plurality of voices, ergo of characters from various backgrounds who, under the threat of war and destruction, try to save themselves and rebuild their lives in a former leper colony.

Keywords: *island, crossroads, plurilingualism, rewriting, diversity*

Esempi di diversità etnica e linguistica nei romanzi di Andrea Camilleri e Giulio Angioni

Il contributo propone di illustrare la varietà linguistica ed etnica riflessa nei romanzi di due autori contemporanei, Andrea Camilleri e Giulio Angioni, insigni rappresentanti di due ricche culture isolate quali la Sicilia e la Sardegna. Si tratta di collocazioni spaziali destinate per tradizione a essere dei veri e propri crocevia, di punti di incontro di lingue, di popoli e di culture. Tale marchio si conserva a vario livello anche nella scrittura dei due autori, sicché la nostra scelta si incentra, da una parte, su un romanzo noir camilleriano della serie montalbaniana in cui si riflette il noto plurilinguismo e l'eccezionale invenzione linguistica dello scrittore siciliano, e, dall'altra, sull'ultimo romanzo di Angioni, definito romanzo comunitario, che rispecchia una pluralità di voci, ergo di personaggi di varia provenienza i quali, sotto la minaccia della guerra e della distruzione, provano a salvarsi e a rifarsi la vita in un ex lebbrosario.

Parole chiave: *isola, crocevia, plurilinguismo, riscrittura, diversità*

Aurora FIRȚA-MARIN
Universitatea din București
aurora.firta@l1s.unibuc.ro

Giorgio Caproni's verses translated into Romanian. Syntactic figures

The verses written by Giorgio Caproni during the II World War and in the years that followed, published in "Il passaggio d'Enea" are characterized by a complex syntax, not in terms of the distribution of main and subordinate clauses, but in terms of a complex word

order variation. The disrupted order of constituents reflects the pain, the suffering inflicted by war on human beings and on Caproni himself and it represents one of the important elements of this poet's style, which his translators in all languages have had to consider; translators may choose between a communicative translation strategy or a more semantic one, i.e. they may choose to regularize the syntax and facilitate reading or maintain it as close to the original as possible. The present research builds on Christiane Nord's classic volume focusing on text analysis in view of translation: "Text Analysis in Translation" (1993), on Davide Colussi's essay: "Complessità sintattica del medio Caproni" (2014), and on Luca Zuliani's study: "Lettura delle 'Stanze della funicolare'" (2018) and aims to analyze the accumulation of syntactic figures in Caproni's poetry: hyperbatons, anastrophes in nominal syntagmas, anteposition of the epithet to the referent, the use of parentheses, while observing, at the same time, their translation into Romanian, published in the bilingual anthology: Giorgio Caproni, "Poesie/Poezii" (Humanitas, 2014).

Keywords: *Giorgio Caproni, translation, syntax, hyperbaton, anastrophe*

Figure sintattiche nella traduzione in romeno dei versi di Giorgio Caproni

Ai versi della stagione più difficile della poesia di Giorgio Caproni, ovvero quella del *Passaggio d'Enea* e delle *Stanze della funicolare*, è specifica anche una sintassi complicata, non per quanto alla distribuzione delle reggenti e delle subordinate o per il numero delle ultime, quanto per un continuo lavoro sull'ordine delle parole. La topica sconvolta riflette il dolore, la sofferenza, i danni prodotti dalla guerra sull'essere umano ed è una delle pietre miliari del dettato caproniano, che i suoi traduttori in tutte le lingue hanno dovuto considerare, dovendo optare per strategie traduttive comunicative o semantiche, per regolarizzare la sintassi e facilitare la lettura o mantenerla quanto più vicina all'originale con la conseguente *lettura difficile*. La presente ricerca prende avvio dall'ormai classico volume di Christiane Nord incentrato sull'analisi dei testi in vista della traduzione: *Text Analysis in Translation* (1993), dal noto saggio di Davide Colussi, *Complessità sintattica del medio Caproni* (2014) e da quello di Luca Zuliani, *Lettura delle Stanze della funicolare* (2018) ai fini di studiare, nei sopra menzionati volumi di versi, l'accumulo di figure sintattiche: iperbati, anastrofi interne ai sintagmi nominali, anteposizione dell'epiteto al referente, l'uso delle parentesi, osservando, al contempo, la loro traduzione in romeno pubblicata nell'antologia bilingue: Giorgio Caproni, *Poesie/Poezii* (Humanitas, 2014).

Parole chiave: *Giorgio Caproni, traduzione, sintassi, iperbato, anastrofe*

Christoph FLECHL

Universitatea de Vest din Timișoara
cristoph.flechl@e-uvv.ro

On the beat. The literary reception of Jack Kerouac in the work of Pier Vittorio Tondelli

An author not only fulfills the role of a writer, but at the same time he absorbs the literary work of his colleagues. While reading, impressions arise that influence one's own writing and that also serve as - conscious or unconscious - sources of inspiration. Likewise, the work of the Italian Pier Vittorio Tondelli is pervaded by intertextual references. In his

literary legacy, the attentive reader will find countless traces of literary models that can be identified by motifs, figures, and stylistic features. The American writer Jack Kerouac had an enormous influence on Tondelli's literary work. He is one of the most important representatives of the American literary trend of the Beat Generation. The literary confrontation of Kerouac's opus can be excellently demonstrated with Tondelli's *Un weekend postmoderno*. In *Altri libertini*, four short stories can be related to the motif of the 'journey'. Likewise, this motif is found as a central element in *Camere separate*. The influence can also be seen in the conception of characters and the musical interference. In summary, one can state that the reception of Kerouac's *On the Road* can be clearly verified in both works.

Keywords: *intertextuality, Jack Kerouac, Pier Vittorio Tondelli, Altri libertini, Camere separate*

On the beat. La ricezione letteraria di Jack Kerouac nell'opera di Pier Vittorio Tondelli

Un autore non svolge solamente il ruolo di scrittore, ma allo stesso tempo recepisce il lavoro letterario dei suoi colleghi. Nel corso della lettura emergono impressioni che hanno un effetto sulla propria scrittura e che servono anche come fonti di ispirazione – coscientemente o incoscientemente. Allo stesso modo, il lavoro dell'italiano Pier Vittorio Tondelli è attraversato da rimandi intertestuali. Nella sua eredità letteraria il lettore attento troverà innumerevoli tracce di modelli letterari identificabili per motivi, figure e caratteristica di stile. Lo scrittore americano Jack Kerouac ha influenzato molto l'opera letteraria di Tondelli. È uno dei più importanti rappresentanti del filone letterario americano della *Beat Generation*. La discussione letteraria sull'opera di Kerouac può essere ottimamente dimostrata con *Un weekend postmoderno* di Tondelli. In *Altri libertini* i quattro racconti possono essere messi in relazione con il motivo del *viaggio*. Allo stesso modo, questo motivo si ritrova come elemento centrale in *Camere separate*. L'influenza letteraria può essere dimostrata nella concezione dei personaggi e nell'interferenza musicale. In sintesi, si può affermare che la ricezione di *On the Road* di Kerouac è chiaramente riscontrabile in entrambe le opere.

Parole chiave: *intertestualità, Jack Kerouac, Pier Vittorio Tondelli, Altri libertini, Camere separate*

Anamaria GEBĂILĂ
University of Bucharest
anamaria.gebaila@lts.unibuc.ro

The figurative construction of the foreigners' image in Nicolae Ceaușescu's interviews for the foreign press. A stylistic approach

The foreigners' image during totalitarian regimes has been the subject of political instrumentalization: often, the glorification of foreign "friends" and the harsh critique of the antagonistic states was reflected in the ideology of the political parties and in the rhetoric behind it, where the ethos and the pathos vanquished the logos (Plantin 2011), or in which old stereotypes of the Other reappeared under monstrous representations (Burke 2004[2001]). Although it inserted some necessary modernisations in the

discourse, the Romanian Communist Regime was no exception. In this context, of a particular interest is a corpus which was not studied before in an interpretative semantics perspective, namely the interviews given by Nicolae Ceaușescu for the foreign press with political views to the left. In these interviews there is necessarily an approach to foreign policy, a very useful opportunity in describing the Others, the foreigners. We shall analyse the years 1970-1981, when Ceaușescu had his best international standing, with the interviews for Italian and French press, e.g. for *L'Unità* and *Le Monde*. This research aims to find and to analyse in a qualitative perspective the figurative occurrences in the description of the "others" – foreign nations, or political figures. To this purpose will turn useful the conceptual metaphors proposed by cognitivism (Lakoff/Johnson 20124[1980]; Croft/Cruse 2010[2004]). Moreover, we shall see how the figurative language used in Romanian is transposed into Italian or French, conserving or eliminating the metaphors or the metonymies.

Keywords: *totalitarian discourse, image of the Other, translation, metaphor, metonymy*

La costruzione figurata dell'immagine degli stranieri nelle interviste di Nicolae Ceaușescu alla stampa estera. Un approccio stilistico

L'immagine degli stranieri nei regimi totalitaristici è stata argomento di strumentalizzazione politica: spesso la glorificazione degli "amici" stranieri e la critica acerba degli Stati antagonisti si è rispecchiata nell'ideologia dei partiti e nella retorica che la sosteneva, intrisa di momenti in cui l'ethos e il pathos prendevano il sopravvento sul logos (Plantin 2011) o in cui stereotipi antichi dell'Altro riaffioravano sotto la forma di rappresentazioni mostruose (Burke 2004⁴[2001]). Con i dovuti ammodernamenti discorsivi, neanche il regime comunista rumeno ne fa eccezione. In questo contesto, è di grande interesse un corpus non studiato finora nella prospettiva della semantica interpretativa, ossia le interviste di Nicolae Ceaușescu per la stampa estera di orientamento di sinistra. In queste interviste c'è inevitabilmente anche un approccio alla politica estera, ottima occasione per descrivere gli Altri, gli stranieri. Ci concentreremo sul periodo 1970-1981, quando Ceaușescu gode del maggior prestigio internazionale, e prenderemo in analisi le interviste rilasciate alla stampa italiana, che pubblicava le interviste di Ceaușescu su *L'Unità*, e francese, rappresentata soprattutto dal quotidiano di sinistra *Le Monde*. La presente ricerca propone l'individuazione e l'analisi qualitativa delle occorrenze figurate presenti nella descrizione degli "altri", ossia degli stranieri in quanto popolo oppure di qualche rappresentante politico. A questo proposito, sarà utile l'organizzazione in schemi metaforici concettuali proposta dai cognitivisti (Lakoff/Johnson 20124[1980]; Croft/Cruse 2010[2004]). Inoltre, verrà eseguita un'analisi della maniera in cui le espressioni figurate utilizzate in rumeno vengono tradotte nelle varianti pubblicate in italiano o in francese, con il mantenimento o meno dello statuto metaforico o metonimico.

Parole chiave: *discorso totalitaristico, immagine dell'altro, traduzione, metafora, metonimia*

"Bande" and opera repertoires in the 19th century, moving towards the 20th century. Places

In the 19th century Italy, the musical genre that enjoyed the most tuning success with the public was the melodrama. The Opera composers, musicians and librettists, express their creativity to the fullest, forming and following the evolution of the taste of the public which – from the early 1800s to the first two decades of the following century – becomes increasingly prepared, competent and therefore demanding. If theaters are the temples of Opera in large urban centres, in those smaller ones, the so called "Sale all'italiana" are designed and built, which are certainly smaller theatres, but absolutely functional and respectful of all the construction standards of the most impressive Opera houses. The elders of the smaller towns tax themselves to have a theater in the town and to keep it active, as an important social as well as cultural meeting point. However, the opera repertoire is capillary widespread throughout the national territory by the "bande" – also known as "Concerti bandistici" – which are born in every city and in every country, which with skilful reductions and arrangements for wind ensembles, by highly trained masters-conductors, offer the opportunity to all social strata to meet, get to know and deepen what is already a musical tradition throughout the rest of the world, recognized as an exquisitely Italian cultural phenomenon. And also the "banda" seeks its physical location in the "Casse armoniche", so that, like the Opera in the theatres, it can offer itself to an equally vast audience.

Keywords: *opera lirica, bande, theatres, casse armoniche, opera repertoires*

"Bande" e repertori lirici nell'Ottocento, in transito verso il Novecento. I luoghi

Nell'Italia del secolo XIX, il genere musicale che riscuote più successo di pubblico in assoluto è il melodramma. Gli operisti, musicisti e librettisti, esprimono al meglio la loro creatività, formando e seguendo l'evoluzione del gusto del pubblico che – dal primo '800 fino ai primi decenni del secolo successivo – si fa sempre più preparato, competente e quindi esigente. Se i teatri sono i tempi dell'Opera lirica nei grandi centri, nei centri minori si progettano e si costruiscono *Sale all'italiana*, teatri sicuramente più piccoli, ma assolutamente funzionali e rispettosi di tutti i canoni costruttivi dei più imponenti teatri d'Opera. I maggiori dei centri minori si tassano per avere un teatro in paese e per mantenerlo attivo, come importante centro di aggregazione oltre che culturale anche sociale. Il repertorio operistico però viene capillarmente diffuso su tutto il territorio nazionale dalle bande – conosciute anche come "concerti bandistici" – che nascono in ogni città e in ogni paese, le quali con sapienti riduzioni e arrangiamenti per complessi di fiati, ad opera di preparatissimi maestri-direttori, offrono l'opportunità a tutti gli strati sociali di incontrare, di conoscere e di approfondire quella che è ormai già in tutto il resto del mondo una tradizione musicale, riconosciuta come un fenomeno culturale squisitamente italiano. E allora anche la banda cerca una sua collocazione fisica nelle Casse armoniche, per offrirsi, come l'Opera nei teatri, ad un pubblico altrettanto vasto.

Parole-chiave: *opera lirica, bande, teatri, casse armoniche, repertori lirici*

Adriana GUARNIERI
Università Ca' Foscari di Venezia
guarnier@unive.it

Silvio Guarnieri's *Chronicles of War and Peace* [*Cronache di guerra e di pace*]

The paper is intended as a presentation of the recently published volume: Silvio Guarnieri, *Cronache di guerra e di pace*, edited by Adriana Guarnieri Corazzol, in collaboration with Giacomo Corazzol, Introduction by Pietro De Marchi, with an Afterword by Andrea Zanzotto, San Cesario di Lecce 2022. The volume presents an edition of the last of the three books left unpublished by Silvio Guarnieri (1910-1992) at his death. The first three chapters are a memoir of the author's experiences in Rumania in the years 1941-1945, while the last two chapters are a meditation on the orrors of WWII. Guarnieri, who lived in Rumania between 1938 and 1948, was for many years the director of the Institute of Italian culture in Timisoara, where he also held teaching activities. Between 1941 and 1943, he published a book in two volumes titled *Juvenile Autobiography of a Contemporary Anonymous Writer*. After a brief biography of the author, the paper offers a description of the original typescript, a synopsis and an analysis of the contents of the book.

Keywords: *World War II, Rumania, violence, solidarity, memory*

***Cronache di guerra e di pace* di Silvio Guarnieri**

L'intervento si propone di presentare il seguente volume: Silvio Guarnieri, *Cronache di guerra e di pace*, a cura di Adriana Guarnieri Corazzol, con la collaborazione di Giacomo Corazzol, Introduzione di Pietro De Marchi, con uno scritto di Andrea Zanzotto, San Cesario di Lecce, Pietro Manni editore, 2022. Questo volume è l'edizione dell'ultimo dei tre libri di Guarnieri (1910-1992) rimasti inediti al momento della morte. I primi tre capitoli ospitano ricordi dell'esperienza romena dell'autore negli anni 1941-1945; gli ultimi due capitoli consistono in una riflessione sugli orrori della seconda guerra mondiale e sulle conseguenze di altre guerre di conquista. Guarnieri è stato direttore dell'Istituto Italiano di Cultura di Timisoara a partire dal 1938 e ha ricoperto altri incarichi di insegnamento in Romania fino alla sua partenza, avvenuta nel 1948. Nel 1941 e nel 1943 ha pubblicato a Timisoara un'*Autobiografia giovanile di anonimo scrittore contemporaneo* in due tomi. Dopo uno sguardo alla biografia dell'autore, la relazione fornirà una descrizione sommaria del dattiloscritto originale, un'esposizione sintetica e un'analisi del contenuto del libro.

Parole chiave: *Seconda guerra mondiale, Romania, violenza, solidarietà, memoria*

Antonio IURILLI
Università di Palermo
antonio.iurilli@unipa.it

Horace and the national vernaculars of Neo-Latin Europe in the age of the ancient book

Quinto Orazio Flacco is among the most translated Latin *auctores* in European literary cultures, especially in the 16th, 17th and 18th centuries. The repertory and critical reconstruction of the translations that have been the subject of its *corpus* is therefore offered as a significant document of the fortune of the translation of a literary myth, as it attests to the relationship of *imitatio/aemulatio* that many Authors established with the model at the time when they decided to assimilate it, through translations, to the National languages and cultures to which they belong.

Keywords: *Quinto Orazio Flacco, Translations 16th-18th centuries, Publishing*

Orazio e i volgari nazionali dell'Europa neolatina nell'età del libro antico

Quinto Orazio Flacco è fra i più tradotti *auctores* latini nelle culture letterarie d'Europa, soprattutto nei secoli XVI, XVII, XVIII. La ricostruzione repertoriale e critica delle traduzioni che hanno avuto per oggetto il suo *corpus* si offre, quindi, come documento significativo della fortuna traduttoria di un mito letterario, in quanto attesta il rapporto di *imitatio/aemulatio* che numerosi autori hanno stabilito con il modello nel momento in cui hanno deciso di assimilarlo, attraverso le traduzioni, alle lingue e alle culture nazionali cui essi appartengono.

Parole chiave: *Quinto Orazio Flacco, Traduzioni secc. XVI-XVIII, Editoria*

Katarína KLIMOVÁ
Università Comenio di Bratislava
k.klimova@gmail.com

Multilingualism, cultural diversity, Romance languages (the case of Slovakia)

Plurilingualism and cultural diversity are themes that have long resounded in specialist debates relating to national and European linguistic policies and their application in various communication contexts. One of the contexts is also that of tertiary education which includes the sphere of professional, scientific and academic communication. What are the prospects of individual national and foreign languages in this area? The theme of the contribution will concern the status of various Romance languages with particular attention to Italian (and partially to Spanish and French), the effective state of their teaching at Slovak universities. Within this topic the author will focus on the theme of the internationalization of universities, the relationship between national languages and English in the European context and the importance of the concept of multilingualism in the humanities faculties will be highlighted.

Keywords: *multilingualism, internationalization, language policy, university, Italian*

Multilinguismo, diversità culturale, lingue romanze (il caso della Slovacchia)

Il plurilinguismo e la diversità culturale sono temi che da tempo risuonano nei dibattiti specialistici relativi alle politiche linguistiche nazionali ed europee e la loro applicazione nei vari contesti comunicativi. Uno dei contesti è anche quello dell'istruzione terziaria che comprende l'ambito della comunicazione professionale, scientifica e accademica. Quali sono le prospettive di singole lingue nazionali e straniere in questo settore? Il tema del contributo riguarderà lo status di varie lingue romanze con particolare attenzione all'italiano (e parzialmente allo spagnolo e al francese), lo stato effettivo del loro insegnamento alle università slovacche. Nell'ambito di questo argomento l'autore si soffermerà sul tema dell'internazionalizzazione delle università, il rapporto tra le lingue nazionali e l'inglese nell'ambito europeo e sarà evidenziata l'importanza del concetto di multilinguismo alle facoltà umanistiche.

Parole chiave: *plurilinguismo, internazionalizzazione, politica linguistica, università, italiano*

Salvatore Francesco LATTARULO

Università Aldo Moro di Bari
salvatorefrancescolattarulo@gmail.com

Christ stopped in Timisoara: a film by Andrei Ujica about "The gospel" by Pier Paolo Pasolini

The vast echo of the commemorations for the centenary of the birth of Pier Paolo Pasolini has not yet died down. On the long wave of these celebrations, on the occasion of this conference, we intend to propose a communication on the film that the Romanian director Andrei Ujica has dedicated as a tribute to the intellectual of Friulian blood who tragically disappeared. Two cultures, two schools of art and thought, two sensibilities meet at a distance in a film project started in 2000 and completed in 2021. "2 Pasolini" is the title of the film dedicated by Ujica to what is perhaps the most significant work of the Italian master's film library, namely "The Gospel according to Matthew". The filmmaker from Timisoara reconstructs the preparatory phases of Pasolini's feature film, which merged into the well-known "Sopralluoghi", the report made in the Holy Land in the footsteps of the places of life, preaching and passion of the Messiah. Pasolini was looking for a poor, desolate and tormented landscape in which to set the evangelical story. And this is basically the profile of Ujica's nation of origin, where, through the mediation of Pasolini, Christ seems to have ideally and spiritually stopped.

Keywords: *desert, Christianity, spirituality, interculturality, cinema*

Cristo si è fermato a Timisoara: un film di Andrei Ujica sul "Vangelo" di Pier Paolo Pasolini

Non si è ancora spenta la vasta eco delle commemorazioni per il centenario della nascita di Pier Paolo Pasolini. Sull'onda lunga di queste celebrazioni si intende proporre in occasione di questo convegno una comunicazione sul film che il regista rumeno Andrei Ujica ha dedicato come omaggio all'intellettuale di sangue friulano tragicamente scomparso. Due culture, due scuole d'arte e di pensiero, due sensibilità si incontrano a distanza in un progetto cinematografico iniziato nel 2000 e portato a termine nel 2021.

"2 Pasolini" è il titolo della pellicola dedicata da Ujica a quella che è forse l'opera più significativa della cineteca del maestro italiano, ovvero "Il Vangelo secondo Matteo". Il cineasta di Timisoara ricostruisce le fasi preparatorie del lungometraggio pasoliniano, confluite nei noti "Sopralluoghi", il reportage compiuto in Terra Santa sulle orme dei luoghi della vita, predicazione e passione del Messia. Pasolini era alla ricerca di un paesaggio povero, desolato e martoriato in cui ambientare la vicenda evangelica. E tale in fondo è il profilo della nazione di origine di Ujica, dove, attraverso la mediazione di Pasolini, Cristo sembra essersi idealmente e spiritualmente fermato.

Parole chiave: *deserto, cristianesimo, spiritualità, interculturalità, cinema*

Silvia MADINCEA PAȘCU

Universitatea *Tibiscus*, Timișoara
silvia_madincea76@yahoo.com

Nervoso – nervous, sensibile-sensible, morbid – morbid; the Traps of False Friends in Italian and English

If one of the main goals of intercomprehension is to exploit the similarities between languages to increase understanding, false friends can contribute to the enhancement of vocabulary, and therefore of understanding, through the differences between languages. A lack of knowledge of false friends (simply defined as words in one language that look like words in another language but with a completely different meaning) could cause unpleasant communication situations. This intervention intends to highlight the difficulties in learning, teaching and translating false friends, but at the same time to indicate some resources for false friends (dictionaries, glossaries, sites, blogs, etc.), as well as various targeted educational activities to overcome the communication difficulties encountered with false friends.

Keywords: *false friends, difficulties, understanding, resources*

Nervoso – nervous, sensibile-sensible, morbid – morbid; le trappole dei falsi amici in italiano e inglese

Se uno dei principali obiettivi dell'intercomprensione è quello di sfruttare le somiglianze tra le lingue per crescere la comprensione, i *falsi amici* possono contribuire all'arricchimento del vocabolario, e quindi della comprensione, utilizzando le differenze tra le lingue. Una scarsa conoscenza dei *falsi amici* (semplicemente definiti come parole di una lingua che somigliano a parole di un'altra lingua ma con significato completamente diverso) potrebbe causare situazioni spiacevoli di comunicazione.

Il presente intervento intende mettere in evidenza le difficoltà nell'apprendimento, insegnamento e traduzione dei falsi amici, ma allo stesso tempo indicare alcune risorse per i falsi amici (dizionari, glossari, siti, blog, ecc.), così come diverse attività didattiche mirate al superamento delle difficoltà comunicative riscontrate con i falsi amici.

Parole chiave: *falsi amici, difficoltà, comprensione, risorse*

Regional Italian in Alessandro Manzoni

That Manzoni is the forerunner of a modern method is the fact on which this research is based. The concept is not yet sufficiently known, and Francesco Bruni's prognostic seems to have come true: «The Della lingua italiana had remained a book until then 'so neglected' [Trabalza 1912, 99], and the same fate risks, [...], to share the work in the recent complete edition». In the nineteenth-century cultural reality, the first of Manzoni's merits was that of making manifest what the Italian linguistic reality was: a set of excommunicated idioms. Manzoni discovered their function, languages used universally, which not only could not have disappeared hic et nunc, but could not have done so without leaving their traces. The Italians had a dialect as L1, and they had to conquer 'Italian'. Through a diachronic and synchronic perspective, Manzoni ingeniously conjectures the concept of an acquisition resulting from adaptation, the goal of modern linguistics. Indeed, by studying the ideas collected in the first chapter of his unfinished treatise, of which the incipit: "I propose to seek first of all what the Italian language is", we will demonstrate how he even manages to anticipate ante litteram what we today call 'Italian regional'.

Keywords: *Manzoni, language, dialect, use, evolution*

L'italiano regionale in Alessandro Manzoni

Che Manzoni sia l'antesignano di un metodo moderno è il dato sul quale si volge questa ricerca. Il concetto non risulta ancora sufficientemente noto, e sembra si sia avverato il prognostico di Francesco Bruni: «il Della lingua italiana era rimasto un libro fino ad allora 'così trascurato' [Trabalza 1912, 99], e la stessa sorte rischia, [...], di condividere l'opera nella recente edizione completa». Nella realtà culturale ottocentesca il primo dei meriti manzoniani fu quello di rendere manifesto cosa fosse la realtà linguistica italiana: un insieme di idiomi scomunicati. Il Manzoni ne scovò la funzione, lingue usate universalmente, che non solo non sarebbero potute dileguarsi hic et nunc, ma non avrebbero potuto farlo senza lasciare la loro traccia. Gli italiani avevano come L1 un dialetto, e dovevano conquistare 'l'italiano'. Attraverso una prospettiva diacronica e sincronica, Manzoni congettura, in maniera geniale, il concetto di un'acquisizione frutto di adattamento, traguardo della linguistica moderna. Invero studiando le idee raccolte nel I capitolo del suo trattato incompiuto, di cui l'incipit: «Io mi propongo di cercare in primo luogo qual sia la lingua italiana», dimostreremo come riesca persino ad anticipare ante litteram quello che noi oggi chiamiamo 'italiano regionale'.

Parole chiave: *Manzoni, lingua, dialetto, uso, evoluzione*

Lorenzo MARMIROLI

Università degli Studi di Szeged,
Universitatea de Vest din Timișoara
lorenzomarmioli@gmail.com

Pinocchio as a pedagogical read in Hungary (1899-1999)

Carlo Collodi's masterpiece Pinocchio has been translated and published in Hungarian language in 7 different editions, between 1899 and 1999. The aim of the item is to analyze Pinocchio's popularity in Hungary, specifically monitoring the pedagogical and educational intention with which translators and editors for children's literature desired to show Collodi's puppet to the public. Thus, the chronological appearance of the seven translations (in 1899, 1907, 1928, 1940 with two editions, 1967 and 1999) allows a methodological comparison of the translations and the prefaces from a historical and diachronical point of view. By analyzing the texts and the editorial presentations is therefore possible to understand the extra-literary aim beyond Pinocchio's popularity in Central Europe and in Hungary.

Keywords: *Pinocchio, translation, popularity, pedagogy, Italian Children's literature*

Pinocchio come lettura pedagogica in Ungheria (1899-1999)

Il capolavoro per l'infanzia Pinocchio di Carlo Collodi è presente in ben sette traduzioni in lingua ungherese, pubblicate tra il 1899 e il 1999. L'intervento intende analizzare la ricezione di Pinocchio in Ungheria, con particolare attenzione all'intento pedagogico ed educativo con cui i traduttori o gli editori dei volumi per ragazzi hanno voluto presentare al pubblico la marionetta di Collodi. Infatti, la distribuzione cronologica delle traduzioni (apparse, rispettivamente, nel 1899, 1907, 1928, nel 1940 con due edizioni diverse, nel 1967 e, infine, nel 1999) permette una comparazione metodologica delle traduzioni e delle prefazioni con cui è stato accompagnato Pinocchio in Ungheria, in ottica storica e diacronica. L'analisi dei testi e delle scelte editoriali permette così di gettare luce sulle intenzioni extra-letterarie con cui la marionetta Pinocchio ha ottenuto la propria popolarità in Europa Centrale, e in particolare in Ungheria.

Parole chiave: *Pinocchio, traduzione, fortuna, pedagogia, Letteratura italiana per l'infanzia*

Delia-Ioana MORAR

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
delia_morar@yahoo.it

Plurilingualism and disorder of the world in Carlo Emilio Gadda

Starting from the need to convert the disorder of the world into a rational whole and a rigorous vision of reality, Carlo Emilio Gadda, paradoxically, does nothing but reveals the chaotic disorder of his time, the tangle of relationships that hides behind the apparent simplicity of objects and facts. His two unfinished masterpieces, *That Awful Mess in Via Merulana* and *The Cognition of Pain*, offer us a portrait of the infinite multiplicity of relationships of which every manifestation of reality is an expression. To represent all this, he brings together the national language and its various dialects, mixes the sectorial

languages of science, technology, engineering, medicine, psychoanalysis and art history. The result is an original and extremely innovative prose, in which the vulgar and low registers alternate with lyrical and sublime registers in an extraordinary stylistic excursion. His stories convince us that the complexity of reality cannot be traced back to a reassuring, unambiguous and complete description.

Keywords: *plurilingualism, dialects, tangle, disorder of the world, complexity of the real*

Plurilinguismo e disordine del mondo in Carlo Emilio Gadda

Partendo dal bisogno di convertire il disordine del mondo in un insieme razionale e in una visione rigorosa del reale, Carlo Emilio Gadda, in modo paradossale, non fa altro che rivelarci il disordine caotico dei suoi tempi, il groviglio delle relazioni che si nasconde dietro la semplicità apparente degli oggetti e dei fatti. I suoi due capolavori incompiuti, *Quer pasticciaccio brutto di via Merulana* e *La cognizione del dolore*, ci offrono un ritratto della molteplicità infinita delle relazioni di cui ogni manifestazione del reale ne è espressione. Per rappresentare tutto questo, mette insieme la lingua nazionale e i suoi vari dialetti, mescola i linguaggi settoriali della scienza, della tecnica, dell'ingegneria, della medicina, della psicanalisi e della storia dell'arte. Il risultato è una prosa originale ed estremamente innovativa, in cui i registri volgari e bassi si alternano ai registri lirici e sublimi in una straordinaria escursione stilistica. Le sue storie ci convincono che la complessità del reale non può essere riconducibile a una descrizione rassicurante, univoca e compiuta.

Parole chiave: *plurilinguismo, dialetti, groviglio, disordine del mondo, complessità del reale*

Beáta PAPP

Università degli Studi di Pécs
papp.beata33@gmail.com

Hungarian-Italian bilingual education: Graduation – Geography in Italian language

The innovation of the Hungarian educational policy of the eighties was the introduction of bilingual education which until now is the most suitable method for vehicular teaching. Studying a discipline in two languages also means knowing two scientific cultures (Pelles, 2002). In my research I pay attention to the Italian-Hungarian bilingual high schools Kodály Zoltán of Pécs, Szent László and Xántus János of Budapest, and Csokonai Vitéz Mihály of Debrecen. The aim of this study is to examine – through statistical analysis – the results achieved by the geography discipline at the State Examination of medium level. We observed them keeping in mind the following research questions: 1. How is the institutional distribution of students who have chosen geography in Italian at the final exam? 2. On the basis of the results, is it possible to establish a ranking among the institutions? 3. Can the negative effect of the language of instruction on results be verified? We analysed pupil outcomes (N=403) over the period of school years 2011/2012-2020/2021. Consequently, it can be seen that the number of high school graduates was not identical either by year or by institution, however, at the same time a sort of ranking between the different high schools is outlined. The negative effect of the language of instruction on the results obtained has not been verified.

Keywords: *bilingual education, graduation, geography, Italian language, test results*

Insegnamento bilingue italo-ungherese: Esame di Stato – Geografia in lingua italiana

L'innovazione della politica educativa ungherese degli anni ottanta fu l'introduzione della formazione bilingue che finora è il metodo più adatto per l'insegnamento veicolare. Studiare una disciplina in due lingue vuol dire anche conoscere due culture scientifiche (Pelles, 2002). Nella mia ricerca presto attenzione ai licei bilingui italo-ungheresi Kodály Zoltán di Pécs, Szent László e Xántus János di Budapest, e Csokonai Vitéz Mihály di Debrecen. Lo scopo del presente studio è quello di esaminare – mediante l'analisi statistica – i risultati raggiunti della disciplina di geografia all'Esame di Stato di livello medio. Li abbiamo osservati tenendo presente le seguenti domande di ricerca: 1. Com'è la distribuzione istituzionale degli studenti che all'esame di maturità hanno scelto la geografia in lingua italiana? 2. Sulla base dei risultati è possibile stabilire una classifica tra le istituzioni? 3. Può essere verificato l'effetto negativo della lingua d'insegnamento sui risultati? Abbiamo analizzato gli esiti degli alunni (N=403) concernente il periodo degli anni scolastici 2011/2012-2020/2021. Di conseguenza si può constatare che il numero dei maturandi non era identico né per anno né per istituzione, però, allo stesso tempo si delinea una sorta di classifica tra i diversi licei. L'effetto negativo della lingua d'insegnamento sugli esiti ottenuti non è verificato.

Parole chiave: *insegnamento bilingue, maturità, geografia, lingua italiana, risultati delle prove*

Alessandro ROSSELLI

Università degli Studi di Szeged
a_rosselli_szeged@yahoo.it

Diversity and multilingualism in Andrea Camilleri's *The Disappearance of Patò* (2000)

In this novel the disappearance of the accountant Patò, during a representation of Jesus Christ's passion, makes a great confusion in the town of Vigata. Two men search Patò, an attorney of bank: a policeman and a carabinieri. The two men understand quickly that Patò isn't dead but only escaped with his lover a married woman. And, to save too their working places, decide that Patò and his lover are dead. In this way all come back bequiet. Andrea Camilleri writes this novel too in his typical language, into Italian and Sicilian.

Keywords: *Patò, disappearance, llover, policeman, carabinieri*

Diversità e plurilinguismo in *La scomparsa di Patò* (2000) di Andrea Camilleri

In questo romanzo, genera gran confusione nella città di Vigata la scomparsa del ragioniere Patò durante una rappresentazione della Passione di Gesù Cristo. Lo cercano due uomini: un poliziotto e un carabiniere. I due capiscono ben presto che Patò non è morto ma solo fuggito con la sua amante. Anche per salvare il loro posto di lavoro, decidono che Patò e la donna fuggita con lui sono morti. Così, tutto torna tranquillo. Andrea Camilleri scrive anche questo romanzo nel suo tipico stile, fra italiano e siciliano.

Parole chiave: *Patò, sparizione, amante, poliziotto, carabiniere*

Oana SĂLIȘTEANU
Universitatea din București
oana.salisteanu@lils.unibuc.ro

The Excess in Italian Baroque Poetry and Some Translation Techniques

The Humanitas Publishing House is preparing an anthology of Italian poetry of the Seventeenth century, which I am determined to translate by observing the meter and the system of rhymes of the original texts. The present intervention aims to analyze the way in which one could deal with the main stylistic element of the Baroque taste: the excess. The examples chosen are from the epic and lyric poems of Giambattista Marino and from the sonnets written by his followers, such as Pucci, Artale, Fontanella, Narducci, Della Valle, Preti, Gaudiosi, Salomoni etc. One could speak of excess when judging the dimensions of the works (think of the huge flows of octaves that make up L'Adone), but also considering the overabundance of mythological references (which necessarily require philological footnotes), the extravagant concettos, the extreme and even sublimated metaphors, the use of puns, hyperbole, synaesthesia, but above all the stylistic exaggerations (enumerations, adjectival redundancies, pleonastic structures, etc.). The presentation will illustrate copious examples, placing side by side the Italian text and the Romanian variant suggested, which is mostly in search for a faithful equivalence, but also involves inevitable reinterpretations, word order changes, playful or shorter solutions.

Keywords: *Italian Baroque poems, Romanian translation, excess, stylistic exaggerations, enumerations.*

L'eccesso nella poesia italiana barocca e alcune tecniche traduttive

Il presente intervento si propone di analizzare, nel processo traduttivo che sto svolgendo (quello di presentare in rima e metro al pubblico rumeno il fior fiore della poesia italiana del XVII secolo), il modo in cui si potrebbe affrontare lo stilema principale del gusto barocco: l'eccesso. Gli esempi scelti sono dai poemi epici e lirici di Giambattista Marino e dai sonetti firmati dai suoi seguaci, quali Pucci, Artale, Fontanella, Narducci, Della Valle, Preti, Gaudiosi, Salomoni ecc. Di eccesso si potrebbe parlare giudicando le dimensioni delle opere (pensiamo ai fiumi di ottave che compongono L'Adone), ma anche considerando la sovrabbondanza di riferimenti mitologici (che richiedono necessariamente note filologiche), i concetti stravaganti, le metafore troppo spinte o addirittura subimate, i giochi di parole, le iperboli, le sinestesie, ma soprattutto le esagerazioni stilistiche (le enumerazioni, le ridondanze aggettivali, le strutture pleonastiche ecc.). La presentazione ne illustrerà copiosi esempi, mettendo a fianco il testo italiano e la soluzione traduttiva che viene proposta, la quale si impegna di trovare equivalenze massimamente fedeli, ma la quale comporta anche inevitabili reinterpretazioni, interventi, soluzioni ludiche o scarti da parte del traduttore.

Parole chiave: *traduzione rumena, poemi barocchi, eccesso, enumerazioni, esagerazioni stilistiche.*

Serena VINCI

Università di Modena e Reggio Emilia
serena.vinc@iunimore.it

A bridge between Italy and Romania: the case of the Italian-speaking Romanian authors

This paper aims to analyze literary works by female authors from Romania who, having moved to Italy, chose the Italian language as language of literary expression. In particular, this study is focused on Ingrid Beatrice Coman, Valeria Mocanasu, Alina-Monica Turlea, Irina Turcanu. My intervention also aims to highlight how much each author has contributed to the cultural connections between Italy and Romania in recent years, in a silent but widespread way. For example, they have allowed a certain diffusion of Romanian culture in Italy through the translation into Italian of some literary works and fairy tales. The comparative perspective of this contribution focuses on their sources at the junction between the persistence of the original culture and the innovation motivated by touch with the Italian language and culture. Moreover, I identify the points in common and, at the same time, I want to illuminate their individuality. In fact, the representation of the figure of women and the perception of migration, as well as the relationship with the past in Romania and the present in Italy, are declined in a peculiar way in each author, but with some common characteristics. From a linguistic point of view, we can trace the peculiarity of Italian-speaking literature by Romanian authors, which distinguishes itself from many other Italian-speaking literary works for the sisterhood with the Italian language, which generates peculiar short circuits that can not be found in authors whose mother tongues are not Romance.

Keywords: *Italian-speaking, women, translation, culture, migration*

Un ponte tra Italia e Romania: il caso delle autrici rumene italofone

Questo contributo intende offrire una panoramica delle opere letterarie di autrici originarie della Romania che, trasferitesi in Italia, hanno scelto la lingua italiana come lingua di espressione letteraria. In particolare, l'analisi è incentrata su: Ingrid Beatrice Coman, Valeria Mocanasu, Alina-Monica Turlea, Irina Turcanu. Il mio intervento ha anche lo scopo di mettere in luce quanto ogni autrice abbia contribuito alla strutturazione dei rapporti culturali tra l'Italia e la Romania degli ultimi anni, in modo silenzioso ma capillare. Per esempio, hanno permesso una certa diffusione della cultura rumena in Italia attraverso l'attività di traduzione in italiano di alcune opere letterarie e fiabe rumene. Lo studio dei loro testi permette di individuare i punti in comune tra queste autrici e allo stesso tempo sottolinearne le individualità. Infatti, la rappresentazione della figura della donna e la percezione della migrazione, così come il rapporto con il passato in Romania e il presente in Italia sono declinati in modo peculiare in ciascuna autrice, con delle caratteristiche però comuni. La prospettiva comparativa di questa ricerca si concentra sulle loro fonti, al punto di snodo tra la persistenza della cultura di origine e l'innovazione motivata dal contatto con la lingua e la cultura italiane. Inoltre, dal punto di vista linguistico, possiamo rintracciare la peculiarità della letteratura italoфона rumena, per così dire, la quale si distingue dalle molte altre autorialità italofone per la sorellanza con la lingua italiana, che genera cortocircuiti peculiari introvabili in autori e autrici le cui lingue madri non sono romanze.

Parole chiave: *Italoфонia, donne, traduzione, cultura, migrazione*

Paolo DI VICO

Univerzita Konštantína Filozofa,
Filozofická fakulta, Nitra
padivi@yahoo.it

Plurilingualism as a translation resource.

Abstract: Translation as a process of knowledge is configured as a resource from which knowledge of a comparative type arises, necessary and inherent in the very nature of human communication. Traditionally, the criterion of comparison and interaction established between different systems with regard to their historical, cultural and functional meanings consists primarily in the opposition and consequent exchange mediated and represented in the first place by historical national languages. Yet more than anywhere else in this same area there are the deepest connections between linguistic systems of different history and contents which guarantee a motivation for the need to elaborate studies and trace correspondences in the light of a perspective of active multilingual orientation.

Keywords: *Plurilingualism, knowledge, comparison, interaction, system*

Il pluringuismo come risorsa della traduzione

La traduzione come processo di conoscenza si configura come una risorsa da cui scaturiscono appunto conoscenze di tipo comparativo, necessarie e insite nella natura stessa della comunicazione umana. Tradizionalmente il criterio di confronto e interazione che si stabilisce tra sistemi diversi riguardo ai loro significati storici, culturali e funzionali, consiste primariamente nell'opposizione e conseguente scambio mediati e rappresentati in primo luogo dalle lingue nazionali storiche. Eppure più che altrove in questo stesso ambito si verificano le più profonde connessioni tra sistemi linguistici diversi per storia e contenuti che garantiscono una motivazione alla necessità di elaborare studi e rintracciare corrispondenze alla luce di una prospettiva di attivo orientamento multilinguistico.

Parole chiave: *Pluringuismo, conoscenza, confronto, interazione, sistema*

Marinela VRĂMULEȚ

Universitatea "Ovidius" din Constanța
vramulet_marinela@yahoo.com

Metaphors of natural phenomena referring to human beings: from the "storm in the heart" to the "flashes of hate" or "of happiness" (a comparative study between Italian and Romanian)

The comparative study aims to analyze the metaphorical meanings concerning some aspects specific to human beings: characteristics of people, feelings and/or passions,

disputes and vicissitudes. To show how and if these metaphorical meanings are expressed in Italian and Romanian, we followed an onomasiological approach, starting from the conceptual or deep level, where the metaphor is born, based on the analogies between the two conceptual domains: origin domain (NATURAL PHENOMENON) and target domain (HUMAN BEINGS). From the elements of the conceptual structure derive the metaphorical meanings of the metaphorical expressions present in the language: this is the second level of manifestation of the metaphor, where our analysis continues, based on the observation of the meanings, as they are recorded in the consulted dictionaries, and on a corpus of illustrative examples which have the role of validating the existence of these metaphors in the two languages. If the conceptual structure is linguistically illustrated in one or both languages, it means that it is alive and productive and continues to produce new metaphors.

Keywords: *conceptual metaphorical structure, structural element, linguistic metaphor, semantic field, metaphorical field*

Metafore dei fenomeni naturali riferite agli esseri umani: dalla "tempesta nel cuore" ai "lampi d'odio" o "di felicità" (uno studio comparato tra italiano e romeno)

Lo studio comparativo si propone di analizzare i significati metaforici riguardanti alcuni aspetti specifici agli esseri umani: caratteristiche delle persone, sentimenti e/o passioni, dispute e vicissitudini. Per mostrare come e se questi significati metaforici vengono espressi in italiano e romeno, abbiamo seguito un approccio onomasiologico, partendo dal livello concettuale o profondo, dove nasce e si costruisce la metafora, in base alle analogie tra i due domini concettuali: dominio origine (FENOMENI NATURALI) e dominio oggetto (ESSERI UMANI). Dagli elementi di struttura concettuale, derivano i significati metaforici delle espressioni metaforiche presenti nella lingua: questo è il secondo livello di manifestazione della metafora, dove continua la nostra analisi, basata sull'osservazione dei significati, così come sono registrati nei dizionari consultati, e su un corpus di esempi illustrativi che hanno il ruolo di validare l'esistenza di queste metafore nelle due lingue. Se la struttura concettuale è illustrata linguisticamente in una o in entrambe le lingue, vuol dire che essa è viva e produttiva e continua a produrre nuove metafore.

Parole chiave: *struttura metaforica concettuale, elemento di struttura, metafora linguistica, campo semantico, campo metaforico*

Aura Cristina BUNORO
Universidad de Bucarest
aura.bunoro@lils.unibuc.ro

Eroticism, corporeality and deconstruction in *Elogio de la madrastra* by Mario Vargas Llosa

Mario Vargas Llosa plays with deconstruction and reconstruction and in order to recompose his work, *Elogio de la madrastra*, it requires an active reader that pays attention and is capable of remaking the literary puzzle that the author proposes. We are facing a story of life, a couple and a stepchild that is trying to seduce his stepmother, but at the same time, a stepmother that not only is into the games of the childish seduction but she is even feeding it. On the other hand, Don Rigoberto is obsessed with his body and the cleaning of the parts of the body. And everything gets complicated because of the use of ekphrasis, the communion between painting and narrative. In light of this, the reader finds himself in a peculiar position to investigate, understand and see the novel as a whole, as it has been created, because the work is a game where the protagonists are victims of pleasure, victims that are trying to achieve happiness through the worship of the body. For Rigoberto the body is like a god that feeds with rituals and ceremonies. Lucrecia is the one that is capable of offering pleasure, but at the same time she feels it and she is the one that is involved not only in adultery but also in incest. Alfonso is the dual child that is both angel and demon, innocent and guilty, that closes the love triangle. And when these characters identify with characters from the paintings present in the novel, the reader must rebuilt the narrative thread.

Keywords: *corporality, erotism, deconstruction, reconstruction, ekphrasis*

Erotismo, corporalidad y deconstrucción en *Elogio de la madrastra* de Mario Vargas Llosa

Mario Vargas Llosa juega con la deconstrucción y la reconstrucción y para poder recomponer su obra, *Elogio de la madrastra*, se necesita un lector activo que preste atención y sea capaz de rehacer el rompecabezas literario que el autor propone. Estamos ante una historia de vida, una pareja y un hijastro que intenta seducir a la madrastra, pero al mismo tiempo una madrastra que se adentra en los encantos de la seducción infantil e incluso los alimenta. Por otro lado, Don Rigoberto está obsesionado con su cuerpo y con la limpieza de todas las partes corporales. Y todo se complica a través del uso de la écfrasis, de la comunión entre pintura y narrativa. Ante esta realidad, el lector se ve en la peculiar posición de indagar, entender y ver la obra como un todo, tal y como ha sido concebida porque está ante un juego en el que los protagonistas son víctimas del placer, víctimas que buscan alcanzar la felicidad a través del culto hacia el cuerpo. Para Rigoberto el cuerpo es como un dios que se alimenta de ritos y ceremonias. Lucrecia es la que es capaz de ofrecer placer, pero al mismo tiempo lo siente y es la que protagoniza tanto adulterio como incesto. Alfonso es el niño dual que es al mismo tiempo ángel y demonio, inocente y culpable, que cierra el triángulo amoroso. Y cuando estos personajes se

identifican con personajes de los cuadros presentes en la novela, el lector se ve ante la necesidad de rehacer el hilo de la narración.

Palabras clave: *corporalidad, erotismo, deconstrucción, reconstrucción, écfrasis*

Roxana Maria CREȚU

Universidad de Oeste de Timișoara
roxana.cretu@e-uvt.ro

Particularities of the language of fashion and beauty influencers

When referring to new fashion trends or cosmetic products, we must inevitably take into account their English origin (*fashion, haul, make-up challenge, outfit*). In the Spanish language, some anglicisms related to the field of fashion and beauty have been adapted to the spelling rules of the language. However, being an industry that is constantly renewing itself, new names emerge that take time to adapt to the Spanish language. Even both variants of the same anglicism are used: crude and adapted (*highlighter/ iluminador; concealer/ corrector; primer/ primer; glamour/ glamuroso*). In this article we propose to analyse the particularities of the language of Spanish fashion and beauty influencers. Our aim is to see whether they use a large number of Anglicisms in their speeches or whether they use the adapted variants. In addition to Anglicisms, we are also interested in other lexical and grammatical aspects such as the use of colloquialisms, the use of youth slang, the recurrence of the prefix “super-”, the creation of words by suffixation, shortening, intensifying exclamations, an informal style with a high degree of familiarity, the recurrence of interrogative sentences which appeal to the reader, an abundance of interjections and exclamatory sentences, suspended sentences. In order to achieve this, we will select some of the famous Spanish influencers who upload content on various platforms and social networks such as Youtube, Tik-Tok, Facebook and Instagram and we will analyse their speeches.

Keywords: *anglicisms, beauty, language, influencers, fashion*

Particularidades del lenguaje de las influencers de moda y belleza

Para referirnos a las nuevas tendencias de la moda o para hablar de productos cosméticos inevitablemente hay que tener en cuenta su denominación de origen inglesa (*fashion, haul, make-up challenge, outfit*). En la lengua española, algunos anglicismos relacionados con el ámbito de la moda y de la belleza se han adaptado a las normas ortográficas de la lengua. Sin embargo, tratándose de una industria que se renueva continuamente, surgen nuevas denominaciones que tardan en adaptarse al español. Incluso se llega a emplear ambas variantes del mismo anglicismo: crudas y adaptadas (*highlighter/ iluminador; concealer/ corrector; primer/ primer; glamour/ glamuroso*). En este artículo nos proponemos analizar las particularidades del lenguaje de las influencers españolas de moda y belleza. Nuestro objetivo es ver si en sus discursos utilizan una gran cantidad de anglicismos o si emplean las variantes adaptadas. Además de los anglicismos, también nos interesan otros aspectos léxicos y gramaticales como el uso de coloquialismos, empleo de voces pertenecientes al argot juvenil, recurrencia del prefijo “super-”, creación de palabras mediante sufijación, acortamientos, exclamaciones intensificadoras, estilo informal con un alto grado de familiaridad, recurrencia de enunciados interrogativos con

los que se apela al lector, abundancia de interjecciones y enunciados exclamativos, oraciones suspendidas. Para ello, seleccionaremos algunas de las influencers españolas más conocidas que suben contenido a diversas plataformas y redes sociales como Youtube, Tik-Tok, Facebook e Instagram y analizaremos sus discursos.

Palabras clave: *anglicismos, belleza, lenguaje, influencers, moda*

Oana-Adriana DUȚĂ*, Roxana-Maria CREȚU**

*Universidad de Craiova, **Universidad de Oeste de Timișoara
*oana.duta@edu.ucv.ro, **roxana.cretu@e-uvt.ro

Spanish and Romanian Phraseology with Proper Nouns: Cases of Identity and Diversity in the Romance Area

This research aims at retrieving and classifying a range of Spanish and Romanian idioms with proper nouns. By means of both monolingual and bilingual lexicographical sources, we shall present the main mechanisms of motivation and formation of such idioms. We posit that the cases of similarity are due to the existence of a shared motivation in both languages (idioms with religion-based proper nouns, such as Dios me libre/ferescă Dumnezeu or those alluding to antique myths, such as el talón de Aquiles/călcâiul lui Ahile), while the cases of divergence are based on regional mythology (e.g. ser más feo que Picio, de pe vremea lui Pazvante) or on historical reasons (poner una pica en Flandes, țara lui Papură-Vodă).

Keywords: *phraseology, proper nouns, phraseological equivalence, cross-linguistic analysis*

La fraseología española y rumanas con nombres propios: casos de identidad y diversidad en el ámbito románico

La presente investigación se propone recopilar y clasificar un inventario de unidades fraseológicas españolas y rumanas con nombres propios. Recurriendo a fuentes lexicográficas tanto monolingües, como bilingües, presentaremos los principales mecanismos de motivación y formación de tales unidades fraseológicas. Postulamos que los casos de similitud se deben a la existencia de una motivación compartida en ambas lenguas (las expresiones con nombres propios religiosos, p. ej., Dios me libre/ferescă Dumnezeu o las que aluden a hechos mitológicos de la Antigüedad, p. ej., el talón de Aquiles/călcâiul lui Ahile), mientras que los casos de diversidad se respaldan en la mitología regional (p. ej., ser más feo que Picio, de pe vremea lui Pazvante) o bien en causas históricas (poner una pica en Flandes, țara lui Papură-Vodă).

Palabras clave: *fraseología, nombres propios, equivalencia fraseológica, análisis interlingüístico*

Roxana GAIȚĂ
Universidad de Oeste de Timișoara
roxana.gaita95@e-uvt.ro

Gamification in the classroom: what is it and how to apply it?

In the educational context, gamification is the use of “game-based mechanics, aesthetics and game thinking to engage, motivate and promote learning and problem-solving” (Kapp et al. 2014: 4). Gamification uses psychology and education techniques to increase students’ engagement and motivation, capturing their interest in continuing to learn, generating results with a positive impact on their behavior in the classroom. The purpose of this research is to make a theoretical review of the benefits of the use of gamification and to know its application in the educational context.

Keywords: *effective learning, E-learning, feedback, motivation, video games*

La gamificación en el aula: ¿qué es y cómo aplicarla?

En el contexto educativo, la gamificación es el uso de “mecánicas, estéticas y pensamiento basado en juegos para involucrar, motivar y promover el aprendizaje y la resolución de problemas” (Kapp et al. 2014: 4). La gamificación usa técnicas de la psicología y de la educación para aumentar el compromiso y la motivación de los estudiantes, captando su interés por seguir aprendiendo, generando resultados con un impacto positivo en su comportamiento en el aula. El propósito de este trabajo de investigación es hacer una revisión teórica de los beneficios del uso de la gamificación y conocer su aplicación en el contexto educativo.

Palabras clave: *aprendizaje efectivo, E-learning, motivación, retroalimentación, videojuegos*

Lara Isabel SERÉN RAPOSO
Universidad de Oeste de Timișoara
Universidad Nacional de Educación a Distancia UNED
seren.lara@e-uvt.ro

Fictional worlds of contemporary Spanish literature in educational virtual environments

The use of fictional worlds in the teaching of Spanish literature has become a relevant topic in recent years. With the development of virtual reality technologies and the integration of these tools into educational environments, it is possible to create virtual worlds that allow students to interact with literature in new and engaging ways. This approach has several advantages for students, such as fostering the development of imagination and creativity. Additionally, it allows them to explore and understand the cultural contexts that form the basis of literature. By interacting with these worlds, they can develop their language skills and improve their ability to understand and use the language. In this sense, contemporary Spanish literature offers a wealth of material that can be adapted to virtual environments, works that present rich, complex, and culturally significant worlds that can be used to create engaging and meaningful educational experiences. The use of virtual worlds in the teaching of literature can be applied at

various educational levels, from primary education to university. Additionally, these tools can be used to create collaborative learning environments, allowing students to work together and share their experiences. In conclusion, the use of fictional worlds from contemporary Spanish literature in virtual educational environments offers a promising approach to teaching the Spanish language and culture, allowing students to develop their imagination, language skills, and cultural understanding in new and exciting ways.

Keywords: *Spanish literature, fictional worlds, technology, educational virtual environment, virtual reality*

Mundos ficcionales de la literatura española contemporánea en entornos virtuales educativos

El uso de mundos ficcionales en la enseñanza de la literatura española se ha convertido en un tema relevante en los últimos años. Con el desarrollo de las tecnologías de realidad virtual y la integración de estas herramientas en entornos educativos, es posible crear mundos virtuales que permitan a los estudiantes interactuar con la literatura de manera nueva y atractiva. Este enfoque tiene diversas ventajas para los estudiantes, como fomentar el desarrollo de la imaginación y creatividad. Además, les permite explorar y comprender los contextos culturales que forman la base de la literatura. Al interactuar con estos mundos, pueden desarrollar sus habilidades lingüísticas y mejorar su capacidad para entender y utilizar el idioma. En este sentido, la literatura española contemporánea ofrece una gran cantidad de material que se puede adaptar a entornos virtuales, obras que presentan mundos ricos, complejos y culturalmente significativos que se pueden utilizar para crear experiencias educativas atractivas y significativas. El uso de mundos virtuales en la enseñanza de la literatura se puede aplicar a varios niveles educativos, desde la educación primaria hasta la universitaria. Además, estas herramientas se pueden utilizar para crear entornos de aprendizaje colaborativo, lo que permite a los estudiantes trabajar juntos y compartir sus experiencias. En conclusión, el uso de mundos ficcionales de la literatura española contemporánea en entornos educativos virtuales ofrece un enfoque prometedor para la enseñanza del idioma y la cultura española, permitiendo que los estudiantes desarrollen su imaginación, habilidades lingüísticas y comprensión cultural de maneras nuevas y emocionantes.

Palabras clave: *literatura española, mundos ficcionales, tecnología, entorno virtual educativo, realidad virtual*

Lavinia SIMILARU
Universidad de Craiova
lavinia_similaru@yahoo.es

Sayings about birds in Romanian and Spanish

The sayings are a heritage of ancestral wisdom that each generation receives from the previous ones and passes on to future ones. We can almost affirm that for every situation and moment of our lives there is a suitable proverb. Every person knows and uses hundreds of proverbs throughout their life, regardless of their social status. Sayings never lose their prestige, they appear in popular and cultured literature, in politicians' speeches, in modern newspaper articles, in song lyrics... Sometimes a saying is found with

the same or a similar form in two or more languages, but in many other cases there are great cultural deviations, which exclude any possibility of translating the saying. Paremiology is not a very old science, it has only recently emerged, but in its short history it has succeeded in successfully proposing procedures and techniques that allow the translation of proverbs and overcome the difficulties due to their fixed character and the cultural elements they cover. Birds have always been present in cultural creations throughout history. In both Spanish and Romanian there are many proverbs about birds, which contain a moral that humans should take into account and use in their everyday life.

Keywords: *paremiology, sayings, birds, Spanish, Romanian*

Refranes sobre los pájaros en español y en rumano

Los refranes constituyen un patrimonio de sabiduría ancestral que cada generación recibe de las anteriores y transmite a las venideras. Casi podemos afirmar que para cada situación y momento de nuestras vidas hay un refrán adecuado. Cada persona conoce y usa cientos de refranes a lo largo de su vida, independientemente de su condición social. Los refranes nunca pierden su prestigio, aparecen en la literatura popular y en la culta, en los discursos de los políticos, en los artículos de los periódicos modernos, en la letra de las canciones... A veces un refrán se encuentra con la misma forma o con otra parecida en dos o más lenguas, pero en muchos otros casos hay grandes desviaciones culturales, que excluyen cualquier posibilidad de traducir el refrán. La paremiología no es una ciencia muy antigua, ha surgido recientemente, pero en su corta historia ha conseguido proponer acertadamente procedimientos y técnicas que permitan la traducción de los refranes y superar las dificultades debidas a su carácter fijo y a los elementos culturales que abarcan. Las aves han estado siempre presentes en las creaciones culturales a lo largo de la historia. Tanto en español como en rumano hay muchos refranes sobre los pájaros, que encierran una moraleja que los humanos deben tener en cuenta y usar en su vivir cotidiano.

Palabras clave: *paremiología, refranes, pájaros, español, rumano*

Cristina VARGA

Universidad Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca
cristina.varga@gmail.com

The terminology of inequality and discrimination in Romance languages. Linguistic, cultural and intercultural issues

Nowadays, in the European Union, there is a constant concern for equal opportunities issues, equality policies and prevention of discrimination. A critical attitude towards prejudice, stereotypes and intolerance is also encouraged in the society as well as the promotion of inclusion. All these attitudes that threaten human dignity and human rights may have their roots in social attitudes and practices and are influenced by cultural, historical and economic factors, which differ in form from one community to another. For instance, in Europe, prejudices and stereotypes may vary from city to city, from one region to another and from one country to another. Discrimination takes different forms in Western and Eastern Europe. However, these are times in which people attempt to

construct a common language in order to combat inequalities and discrimination, a language rich in new terms that we must all learn. The aim of this paper is to present the wide variety of terminology in the field of discrimination and to observe contrastively how terms have been formed in various Romance languages such as Spanish, French, Catalan, Romanian with English as a contrastive language. In order to carry out this research we will follow the theoretical framework established by works on terminology and neology such as: Cabré (2022; 2021; 2006), Sablayrolles (2015), Humbley&Sablayrolles (2021) etc. aiming to better understand the terminology of discrimination in Romanian and Romance languages as well as to observe in detail the cultural and intercultural aspects of discrimination.

Keywords: *terminology, inequality, discrimination, Romance languages, inclusion*

La terminología de la desigualdad y de la discriminación en las lenguas románicas. Aspectos lingüísticos, culturales e interculturales

En el presente, en la Unión Europea se observa una preocupación constante hacia los problemas de la igualdad de oportunidades, hacia las políticas de igualdad y hacia la prevención de la discriminación. También se fomenta en la sociedad una actitud crítica frente a los prejuicios, a los estereotipos y a la intolerancia y se promueve la inclusión. Todas estas actitudes que debilitan la dignidad y los derechos humanos tienen sus raíces en usos y prácticas sociales y son influenciadas por factores culturales, históricos y económicos y sus formas son diferentes de una comunidad humana a otra. Por ejemplo, en Europa, los prejuicios y los estereotipos pueden variar en función de ciudad, de región y de país. Las discriminaciones toman formas diferentes en la Europa occidental y en la Europa oriental. Sin embargo, estamos en una época en la cual se intenta construir un lenguaje común para combatir las desigualdades y las discriminaciones, un lenguaje muy rico en términos nuevos que todos tenemos que aprender. En la presente ponencia nos proponemos presentar la gran variedad terminológica que caracteriza el campo de la discriminación y de observar de manera contrastiva como se han formado los términos en varios idiomas románicos como el español, el francés, el catalán, el rumano y el inglés como lengua de contraste. Para llevar a cabo esta investigación vamos a seguir el marco teórico establecido por trabajos de terminología y neología como: Cabré (2022; 2021; 2006), Sablayrolles (2015), Humbley&Sablayrolles (2021) etc. con el objetivo de conocer mejor la terminología de la discriminación en rumano y en las lenguas románicas y de observar en detalle los aspectos culturales e interculturales de la discriminación.

Palabras clave: *terminología, desigualdad, discriminación, lenguas románicas, inclusión*

Mariana BALACI

Universitatea de Vest din Timișoara
mariana.balaci@e-uvv.ro

Aspects of diversity of faith expression in *Tibiscum*

In the years 2012-2019 at Tibiscum archaeological site, in the area of the military vicus, archaeological research was carried out at Building XV. During the excavations, a mortar-bonded river stone building was uncovered, which was most probably a temple in Roman times. What caught our attention from the first campaign was the fact that on the north side of the temple we have a deliberate deposition of ceramic fragments, among them fragments of vessel bases, or circular shapes deliberately cut from larger vessels. Fragments of stamped ceramic vessels were also found. The context in which these ceramic fragments were deposited is important, as is the significance of this ritual deposition.

Keywords: *place of worship, ritual deposition, ceramic fragments, stamped pottery*

Aspecte privind diversitatea de exprimare a credinței la *Tibiscum*

În perioada 2012-2019 la Tibiscum, în zona vicus-ului militar s-au desfășurat cercetările arheologice la Clădirea XV. Cu ocazia acestora a ieșit la iveală un edificiu ridicat din piatră de râu legată cu mortar care foarte probabil a fost un lăcaș de cult. Ceea ce ne-a tras atenția încă din prima campanie o reprezintă faptul că pe latura de nord a templului avem o depunere intenționată de fragmente ceramice, printre acestea fiind și fragmente de baze de vas, ori forme circulare decupate intenționat din vase de mai mari dimensiuni. De asemenea, au fost găsite și fragmente de vase ceramice șampilate. Important este contextul în care au fost depuse aceste fragmente ceramice, dar și semnificația pe care o are această depunere ritualică, considerăm noi.

Cuvinte-cheie: *lăcaș de cult, depunere ritualică, fragmente ceramice, ceramică șampilată*

Adrian DEHELEANU

Muzeul Național al Banatului Timișoara
adideheleanu@yahoo.com

Historical themes in Romanian official art between 1966-1989 (painting, sculpture, graphics)

Art with an engaged theme remains a mandatory feature of the Romanian artistic environment, in the period 1966-1989, and participation in "thematic" and "anniversary" exhibitions is a social asset, instead artists become freer dealing with these social commands which I can now perform in a much more personal way. It could be said that,

while the content of the "themed" work still remains under the control of ideological censorship, the form now belongs to the artist. The stylistic rigidity rooted in dogma now gives way to a much greater variety of individual approaches. In the stage of normalization of the socialist societies, when the communist societies pursued „the consolidation of the socialist society”, going from the mid 1960s to the early 1970s, there emerged a new artistic situation as an outcome of the relaxation of the totalitarian regimes. In parallel with the sociopolitical „thaw”, with the growing patriotic-nationalistic requirements and the overture to the West, artistic production diversified in a spectacular way, tending to rejoin local visual traditions and to reconnect with western modern art. Under the circumstances, totalitarian art continued to define the production of official art demanded by the party apparatus, yet alternative art blossomed as well. This art yearned to assimilate as quickly as possible the international artistic trends, opening up to post-war western neo-avant-gardes, though evolving within the field of force of totalitarian culture, immobile in its deep-set idiosyncrasies. Nonetheless, at that time totalitarian culture allowed some living space to this non-official culture, the outcome being a progressive division into two different types of cultures, one official, and the other more or less independent and subversive. In July 1971, Nicolae Ceausescu announced new measures for the “Improvement of the political-ideological activity”, which remained in the history of Romanian communism as the Theses of July, a name reminiscent of the April Leninist theses. The theses of Ceaușescu represented a new guide for all cultural productions in Romania. From an ideological point of view, the theses were rather dogmatic than innovative: concepts long abandoned in the rest of the communist camp, as socialist realism were returned to topical by Ceaușescu, who put an end to all illusions about liberalization of cultural life, maintained at beginning of his leadership. In other words, Romanian intellectuals had to draw inspiration exclusively from domestic sources, more precisely from the realities of socialist Romania. Consequential: after a short period in which the normal relations with the West were resumed, Romanian culture was convicted by the communist regime a second time, following the forced Russianization during Stalin’s era, to years of development in complete isolation from any influence.

Keywords: *official art, communism, Romania, cultural liberalization, Nicolae Ceausescu*

Tematica istorică în arta oficială românească între 1966-1989 (pictura, sculptura, grafica)

Arta cu tematică implicată rămâne o trăsătură obligatorie a mediului artistic românesc, în perioada 1966-1989, iar participarea la expoziții "tematice" și "aniversare" este un atu social, în schimb artiștii devin mai liberi în abordarea acestor expoziții sociale, comenzi pe care acum le pot executa într-un mod mult mai personal. S-ar putea spune că, în timp ce conținutul lucrării „tematice” rămâne încă sub controlul cenzurii ideologice, forma aparține acum artistului. Rigiditatea stilistică înrădăcinată în dogmă lasă acum loc unei varietăți mult mai mari de individualități, abordări. În etapa de normalizare a societăților socialiste, când societățile comuniste au urmărit „consolidarea societății socialiste”, de la mijlocul anilor 1960 până la începutul anilor 1970, a apărut o nouă situație artistică ca urmare a relaxării regimurilor totalitare. În paralel cu „dezghețul” socio-politic, cu cerințele patriotic-naționaliste tot mai mari și cu uvertura către Occident, producția artistică s-a diversificat într-un mod spectaculos, tinzând să se reîntrească cu tradițiile vizuale locale și să se reconecteze cu arta modernă occidentală. În aceste condiții, arta totalitară a continuat să definească producția de artă oficială cerută de aparatul de partid,

dar și arta alternativă a înflorit. Această artă tânjea să asimileze cât mai repede tendințele artistice internaționale, deschizându-se către neoavangarde occidentale postbelice, deși evoluând în câmpul de forță al culturii totalitare, imobil în idiosincraziile sale adânci. Cu toate acestea, la acea vreme, cultura totalitară a lăsat un spațiu de viață acestei culturi neoficiale, rezultatul fiind o împărțire progresivă în două tipuri diferite de culturi, una oficială, iar cealaltă mai mult sau mai puțin independentă și subversivă. În iulie 1971, Nicolae Ceaușescu anunță noi măsuri pentru „Îmbunătățirea activității politico-ideologice”, care au rămas în istoria comunismului românesc ca Tezele din iulie, nume care amintește de tezele leniniste din aprilie. Tezele lui Ceaușescu au reprezentat un nou ghid pentru toate producțiile culturale din România. Din punct de vedere ideologic, tezele au fost mai degrabă dogmatice decât inovatoare: concepte abandonate de mult în restul taberei comuniste, întrucât realismul socialist a revenit la actualitate pentru Ceaușescu, care a pus capăt tuturor iluziilor despre liberalizarea vieții culturale, menținute la începutul conducerii sale. Cu alte cuvinte, intelectualii români trebuiau să se inspire exclusiv din surse interne, mai exact din realitățile României socialiste. În consecință: după o scurtă perioadă în care relațiile normale cu Occidentul au fost reluate, cultura română a fost condamnată a doua oară de regimul comunist, în urma rusificării forțate din epoca lui Stalin, la ani de dezvoltare în deplină izolare de orice influență.

Cuvinte-cheie: *arta oficială, comunism, România, liberalizarea culturală, Nicolae Ceaușescu*

Simona DRĂGAN

Universitatea din București
simonavdragan@yahoo.com

Charity and magnificence as chivalrous virtues. Messer Torello and Saladin, a novella by Boccaccio in fiction and the arts

Starting from the ninth novella told in the tenth day of Decameron, one entirely devoted to stories about generosity and magnificence, the paper will analyze the historical context of the so-called `global Trecento` from the viewpoint of the relations with the religious alterity in Italy. In the wake of some extraordinary events, an improbable friendship comes to connect the hearts of a Christian of low nobility named Torello and of the Muslim sultan Saladin. Is Boccaccio more benevolent regarding the religious liberties of such times, or the story truly reflects the spirit of a more tolerant age? The paper will pursue the historical context of the novella from the viewpoint of the multiculturalism in the central-late Middle Ages in the Mediterranean world and in the history of the crusades, and will eventually include a few visual echoes of this particular story in the art of wedding gifts. I will also attempt to present to what extent the Christian virtue of Charity is here recontextualized as a secular quality only, or as a universal idiom overcoming adversary religions, so that the chivalrous virtues might become a lingua franca in the relations between noble men of different religion or social ranks.

Keywords: *cultural history, Italian literature, Trecento, secular art, religious alterity, virtues, courtesy, friendship, marital fidelity*

Caritate și magnificență ca virtuți cavalierești. Messer Torello și Saladin, o istorie de Boccaccio în text și imagini

Pornind de la a noua povestire din ziua a zecea a *Decameronului*, zi destinată de povestitori istoriilor despre dărnicie și mărinimie, lucrarea analizează contextul istoric al așa-numitului „Trecento global” din perspectiva raporturilor cu alteritatea religioasă în Italia. Între un mic nobil creștin pe nume Torello și sultanul musulman Saladin se leagă, în urma unor întâmplări extraordinare, o prietenie neverosimilă. Este Boccaccio mai binevoitor privind libertățile religioase ale acelei perioade, sau o asemenea istorie reflectă chiar spiritul unei epoci mai tolerante? Lucrarea va urmări contextul istoric al novellei din perspectiva multiculturalității Evului Mediu central și târziu în bazinul Mediteranei, a istoricului cruciadelor și a câtorva ecouri vizuale ale acestei istorii particulare în arta darurilor matrimoniale. Voi arăta, de asemenea, în ce măsură virtutea creștină a Carității este recontextualizată în cheie seculară, într-un limbaj universal ce transcende religiile adversare, astfel încât virtuțile cavalierești devin o lingua franca în relațiile dintre bărbați nobili de religie sau ranguri diferite.

Cuvinte-cheie: *istorie culturală, literatură italiană, Trecento, artă seculară, alteritate religioasă, virtute, curtenie, prietenie, fidelitate conjugală*

Elia FIORENZA

Università della Calabria
elia.fiorenza@unical.it

Judah, the Gospel of Jesus. Discovery, papyrus and archaeology in armed conflicts

The Gospel of Judas was discovered in a cave in Minya (Egypt) in 1978 and took about thirty years to become public and to obtain a critical evaluation. Specifically, it is an interesting archaeological find and is part of that sordid world of the clandestine antiques market and, more generally, of art thefts that, for decades, have endangered the international historical and artistic heritage. The most ancient testimony of this writing is found in the *Adversus Haereses* of Irenaeus, bishop of Lyon. The present study analyzes some conversations between Jesus and the apostle Judas Iscariot, transcribed not by Judas himself, but probably by Christian Gnostic followers of Jesus.

Keywords: *Gospel of Judas, Codex Tchacos, war archaeology, gnosticism, apocrypha*

Giuda, il Vangelo di Gesù. La scoperta, il papiro e l'archeologia nei conflitti armati

Il Vangelo di Giuda fu scoperto in una caverna a Minya (Egitto) nel 1978 e ha impiegato circa trent'anni per diventare di pubblico dominio e per ottenere una valutazione critica. Nello specifico si tratta di un interessante ritrovamento archeologico e si inserisce in quel sordido mondo del mercato antiquario clandestino e, più in generale, dei furti d'arte che, ormai da decenni, mettono in pericolo il patrimonio storico-artistico internazionale. La testimonianza più antica di questo scritto la si rinviene nell'*Adversus Haereses* di Ireneo, vescovo di Lione. Il presente studio analizza alcune conversazioni tra Gesù e l'apostolo Giuda Iscariota, trascritte non da Giuda stesso, ma probabilmente da cristiani gnostici seguaci di Gesù.

Parole chiave: *Vangelo di Giuda, Codice Tchacos, archeologia di guerra, gnosticismo, apocrifi*

Iuliana GALEȘ

Liceul Teoretic „Dositei Obradovici” Timișoara
iulianagales@yahoo.com

Multilingual education in Romania between tradition and modernity

The cultural diversity in the Romanian space is also found in the education system. For the many cultural-linguistic communities in Romania, school was one of the basic institutions through which the linguistic and cultural identity was strengthened. The evolution of education in different languages of the cultural-linguistic communities depended a lot on the political framework. Before 1918, in Transylvania and Banat, the Hungarian authorities tried to limit schools with another teaching language by direct or indirect means. After 1918, the Romanian government allowed the running of schools with teaching in languages other than Romanian as state schools; with certain states there were conventions that encouraged cooperation between countries. During the communist period, education in the mother tongue was restricted, using administrative levers. After 1989, opening to cultural-linguistic diversity in education was very large. Education in the Romany language was in full development. And so other communities have tried as well to have their own institutions. However, multilingual education knew other problems. These schools are bridges of communication between communities, between countries and a sign of opening and modernity of Romanian education.

Keywords: *education, schools, cultural diversity, multilingualism, tradition*

Învățământul plurilingv din România între tradiție și modernizare

Diversitatea culturală din spațiul românesc se regăsește și în sistemul de educație. Pentru numeroasele comunități cultural-lingvistice din România școala a fost una dintre instituțiile de bază prin care se consolida identitatea lingvistică și culturală. Evoluția învățământului în diverse limbi ale comunităților cultural-lingvistice a depins foarte mult de cadrul politic. Înainte de 1918, în Transilvania și Banat, autoritățile maghiare încercau să limiteze prin mijloace directe sau indirecte școlile cu altă limbă de predare. După 1918 statul român a permis funcționarea școlilor cu predare în alte limbi decât româna ca școli de stat, iar cu anumite state au existat convenții care încurajau colaborarea între țări. În perioada comunistă, învățământul în limba maternă s-a restrâns, utilizându-se pârghii administrative. După 1989 deschiderea față de diversitatea cultural-lingvistică în învățământ a fost foarte mare. Învățământul în limba rromani este în plină dezvoltare. La fel și alte comunități au încercat să aibă propriile instituții. Totuși, învățământul plurilingv cunoaște alte probleme. Aceste școli sunt punți de comunicare între comunități, între țări și sunt un semn al deschiderii și modernității învățământului românesc.

Cuvinte-cheie: *educație, învățământ, plurilingvism, școli, diversitate*

"Holy Trinity" Roman Catholic Church, Vinga

In the lands of Banat, where Arad county is preparing to meet Timișul, there is a special locality: Vinga. The old settlement, attested for the first time around 1212, has a special story, being the Roman Catholic church bequeathed by the once majority Bulgarian community. The Roman Catholic Church was built in the Neo-Gothic style, according to the plan of the Viennese architect Eduard Reiter. Day by day, 200 people, craftsmen and volunteer parishioners worked hard to build the Church. Three basic dates must be remembered in the chronology of the beginning of the church: -June 30, 1890- The beginning of the works, -August 14, 1891- mounting the crosses on the towers, -12 July 1892- Consecration of the Church. The building has the format of a double cross, having the following dimensions: the height of the towers is 65 m, the height of the building is 36 m, the length is 63 m, the width is 25 m. Inside, 9 altars, a pneumatic organ, 43 wooden statues, 52 walnut benches and two hardwood chandeliers were installed. This masterpiece of Roman Catholic architecture is an outstanding example of craftsmanship and engineering, and its historical value was recognized by its declaration as a historical monument in 1992, a century after its construction. Today, the Roman Catholic church in Vinga remains an important symbol of the prosperity of the Bulgarian community in the area, their legacy still standing.

Keywords: *Church, Vinga, community, Bulgarians, architecture*

Biserica Romano-Catolică „Sfânta Treime” Vinga

În ținuturile Banatului, acolo unde județul Arad se pregătește de întâlnire cu Timișul, se află o localitate aparte: Vinga. Vechea așezare, atestată pentru prima dată pe la 1212 are o poveste aparte, fiind vorba de biserica romano-catolică lăsată moștenire de comunitatea bulgară, cândva, majoritară. Biserica Romano-Catolică a fost construită în stil neogotic, conform planului arhitectului vienez Eduard Reiter. Zi de zi, 200 de oameni, meseriași și enoriași voluntari munceau din plin pentru ridicarea Bisericii. Trei date de bază trebuie reținute în cronologia de început a bisericii: -30 Iunie 1890- Începutul lucrărilor, -14 August 1891- montarea crucilor pe turle, -12 Iulie 1892- Sfințirea Bisericii. Clădirea are formatul unei cruci duble, având următoarele dimensiuni: înălțimea turnurilor de 65 m, înălțimea clădirii de 36 m, lungimea 63 m, lățimea 25 m. În interior s-au montat 9 altare, o orgă pneumatică, 43 de statui de lemn, 52 de bănci de lemn de nuc și două candelabre din lemn de esență tare. Această capodoperă a arhitecturii romano-catolice este un exemplu remarcabil de meșteșug și inginerie, iar valoarea sa istorică a fost recunoscută prin declararea sa ca monument istoric în 1992, la un secol după construire. Astăzi, biserica romano-catolică din Vinga rămâne un simbol important al prosperității comunității bulgărești din zonă, moștenirea lor rămânând în picioare.

Cuvinte-cheie: *biserică, Vinga, comunitate, bulgari, arhitectură*

Capitalization of museum collections. Collection catalogues

Within Banat Village Museum there is a collection of Banat finery and jewelry. We are talking about dozen of pieces of patrimony with a documentary and artistic value which imposed the apparition of a catalogue achieved under special graphic conditions, bilingual in order to promote the values of Banat patrimony to a wider public. The catalogue entitled: *Sign and Symbol. Banat finery (I) Ceremonial finery* proposing the presentation of ceremonial pieces (used in wedding and funeral ceremonials – two essential stages from man’s life) following that in the future in another catalogue to be included the festive pieces existing in the finery collection of Banat Village Museum. Ceremonial finery, “opreg” with tassels, “conciu” with all his variants and not least the bridal crown (“*mununa*”) represents the object of this catalogue, which consists of a number of 25 pieces. Another valuable collection is the one of pottery, consisting of over 2000 ceramic crockery belonging to the pottery centers of Banat which existed at a certain time (Biniș, Potoc, Socolari, Slatina–Nera, Sasca Romană, Lăpușnicul Mare, Mocerîș, Curtea, Lugoj, Jupânești, Romanești) as well as from the pottery centers neighboring to Banat such as Birchișul, Lipova, Bacaul de Mijloc and Sisești. The object of the catalogue entitled by us: *Jupânești Pottery (I) Ritual Pottery*, is represented by Jupânești pottery with ritual character, used in burial practices, pottery reduced as variety and even as circulation, because the ritual vessel is used only for one sense and for a long period of time, talking even about its preservation and its transmission from one generation to another. The catalogue of the pieces consists of a number of 26 ceramic crockery (respectively, 25 glazed and unglazed pots (*jugs for alms*) and a censer. The second volume of the catalogue in discussion: *Jupânești Pottery (II) Common household pottery. Vessels of great capacity*, which makes the object of the C category in which are divided the ceramic vessels respectively, vessels for preparing the food. The pots for feasts, the great pots and the boilers for boiling plum brandy) represent the object of the catalogue which consists of a number of 15 pieces.

Keywords: *banat finery, opreg, concii, ritual pottery, common household pottery*

Valorificarea colecțiilor muzeale – cataloage de colecție

În cadrul Muzeului Satului Bănăţean se află o colecție de podoabe și bijuterii bănăţene. Vorbim de zeci de piese de patrimoniu cu valoare documentară și artistică care au impus apariția unui catalog realizat în condiții grafice deosebite, bilingv pentru a promova valorile patrimoniului bănăţean către un public mai larg. Catalogul intitulat: *Semn și simbol. Podoaba bănăţeană (I) Podoaba de ceremonie*, își propune prezentarea pieselor de ceremonie (utilizate în ceremoniale de nuntă și înmormântare – două etape esențiale din viața omului) urmând ca pe viitor să fie incluse într-un alt catalog piesele festive existente în colecția de podoabe a Muzeului Satului Bănăţean. Piese de ceremonie, „opregul” cu ciucuri, „conciu” cu toate variantele sale și nu în ultimul rând coroana de mireasă („*mununa*”) reprezintă obiectul acestui catalog, care este format dintr-un număr de 25 de piese. O altă colecție valoroasă este cea de ceramică, formată din peste 2000 de vase ceramice aparținând centrelor de olărit ale Banatului care existau la un moment dat (Biniș, Potoc, Socolari, Slatina–Nera, Sasca Romană, Lăpușnicul Mare, Mocerîș, Curtea, Lugoj, Jupânești, Romanești) precum și din centrele de olărit învecinate Banatului precum

Birchișul, Lipova, Bacaul de Mijloc și Sisești. Obiectul catalogului intitulat de noi: *Ceramica Jupânești (I) Ceramica rituală*, este reprezentat de ceramica de Jupânești cu caracter ritualic, folosită în practicile funerare, ceramică redusă ca varietate și chiar ca circulație, deoarece vasul ritual este folosit doar pentru un singur sens. și pentru o perioadă lungă de timp, vorbind chiar despre conservarea și transmiterea ei de la o generație la alta. Catalogul pieselor este format dintr-un număr de 26 de vesela ceramică (respectiv, 25 de oale smălțuite și nesmălțuite (ulcioare de pomană) și o cădelniță. Al doilea volum al catalogului în discuție: *Ceramica Jupânești (II) Ceramica uzuală de uz casnic. Vase de mare capacitate*, care face obiectul categoriei C în care sunt împărțite vasele ceramice, respectiv, vase pentru prepararea mâncării. pentru sărbători, oalele mari și cazanele pentru fiert țuica de prune reprezintă obiectul catalogului care este format dintr-un număr de 15 piese.

Cuvinte-cheie: podoabe bănățene, opreg, conci, ceramică rituală, ceramică de uz comun

Nicolae HURDUZEU

Universitatea de Vest din Timișoara
nicolae.hurduzeu@e-uvt.ro

Teaching sensitive and controversial issues in history classes

The study of history not only helps us understand particular events of the past but also indicates how we should behave to avoid repeating some reprobable actions of a distant or more recent past. Conventional history teaching singles out one perspective of events as “the truth”, but this approach must be reconsidered in a European continent that aims to be a truly integrated community. It is a known fact that historical truths are not absolute and that historical knowledge is subjective, therefore controversial issues must be approached in a multidisciplinary manner in history classes as their understanding contributes to the understanding of the present. History often generates strong moral reactions, as some events are considered with admiration, others with discontentment, and others only with remembrance. Controversial and sensitive events are present at some point in the history of every nation. They are usually issues considering central aspects of group identity and refer to painful episodes or shameful events from the historic past of nations, which can be sensitive without being explicitly controversial. The reconstruction of the historic past during history classes may generate controversies difficult to manage by the history teacher due to these difficulties and the various facets of the same events given by different researchers. These controversies may also be caused by the inconsistencies between the issues taught in school, the history of the family or the communities, and other histories.

Controversial and sensitive issues must be taught in class by using distancing and compensating, empathic strategies, or by using exploratory strategies which can generate in students the ability to critically analyze evidence and data to avoid the emergence of stereotypes and to offer insight into the possible consequences of present actions.

Keywords: *sensitive issues, controversies, history, stereotype, strategy*

Sensibilități și controverse în predarea istoriei

Studierea istoriei ne arată nu numai ce s-a întâmplat în trecut, ci ne poate învăța și ce trebuie să facem astăzi pentru a preîntâmpina unele acte reprobabile din trecutul mai apropiat sau mai îndepărtat. Predarea istoriei convenționale vizează o singură interpretare a evenimentelor ca fiind „adevărul”, dar această abordare trebuie revizuită într-o Europă care se dorește integratoare. Știm cu toții că adevărurile istorice nu sunt absolute, de altfel cunoașterea istorică are un caracter subiectiv. Este absolut necesară o abordare multiperspectivală la clasă a problemelor asupra cărora planează controverse, iar studiarea lor poate contribui la înțelegerea prezentului. Istoria evocă adesea răspunsuri morale puternice, deoarece privim unele aspecte din trecut cu admirație, alte aspecte le privim cu condamnare iar altele cu simpla amintire. Istoria fiecărui popor se confruntă la un moment dat cu o serie de probleme controversate și sensibile. De obicei problemele sensibile și controversate vizează aspectele centrale ale identității de grup și se referă la episoade dureroase sau evenimentele rușinoase din trecutul unui grup pot fi sensibile fără a fi în mod explicit controversate. Datorită acestor probleme și a interpretărilor diferite a unuia și aceluiași eveniment de către specialiști diferiți, reconstituirea trecutului istoric poate genera la clasă controverse uneori greu de gestionat de către profesorul de istorie. Ele pot fi generate și de neconcordanțele dintre ceea ce se predă în școală, istoria familiei sau a comunității și alte istorii.

Aceste probleme sensibile și controversate trebuie abordate la clasă cu ajutorul strategiilor de distanțare, a celor compensatorii, empatică sau a strategiilor exploratorii, care să ducă la formarea în rândul elevilor a unor competențe de analiză critică a dovezilor pentru a fi evitată apariția stereotipurilor și care pot oferi o perspectivă asupra posibilelor consecințe ale acțiunilor contemporane.

Cuvinte-cheie: *probleme sensibile, controversă, istorie, stereotip, strategie*

George Dan ISTRATE

Universitatea de Artă și Design, Cluj-Napoca
istratemariana@gmail.com

Carrara – the Space Where Linguistic and Cultural Differences are Being Surpassed through Sculpture

We have chosen a meaningful title for our research, because we would like to show that art is a means of communication with no linguistic and cultural barriers. Working in Carrara allows the artist to interact with Italian culture and especially with the art of extracting and processing marble, both famous since antiquity. We also witness in Carrara how a bridge between cultures is being created, as next to local artisans and artists, we find sculptors from all around the world. Chinese, Koreans, Americans, French, Syrians, Romanians, all come here in search of those moments of authentic inspiration and, through sculpted marble forms, which were until not long ago brought to life only with chisel and hammer, perfect their art, so that, by assimilating the local culture, they eventually can be integrated in turn in it. In spite of bringing to Carrara a vast array of ideas, voices and artistic expressions from all geographical latitudes, we paradoxically reach here a syncretic message, conveyed through the universal language of visual art, in our case, through sculpture. Cultural diversity implies promoting an intercultural dialogue, so that this can become a source of mutual enrichment and be able to facilitate

the understanding and acceptance of cultural and linguistic differences. In the Apuan space, the artists foster the themes of tolerance, reconciliation and peace, with consideration towards the value of everyone's identity and diversity. Thus they end up creating a virtual Tower of Babel, where the multitude of languages does not represent, as in the Biblical story, the end, but the beginning of any human enterprise. Because the language of art is not limited by words, spoken, in our case, by the locals of Carrara, it is able to become a means of communication for all, redefining the respect given to a different language or culture. The inherent conclusion of our endeavour is that Italian sculpture, famous throughout the world, especially due to the works in Carrara marble of Michelangelo, receive a strong anthropological and cultural dimension and determine our ability to evaluate the specific cultural aspects of urban places and spaces, where people have lived and worked stone for the last two thousand years.

Keywords: *communication, art, sculpture, universal language, dialogue.*

Carrara – spațiul în care prin sculptură se depășesc limitele diversității lingvistice și culturale

Am ales pentru cercetarea noastră un titlu grăitor, întrucât vrem să arătăm că arta este un tip de comunicare fără bariere lingvistice și culturale. Desfășurarea activității la Carrara permite unui artist contactul cu cultura italiană și mai ales cu arta extragerii și a prelucrării marmurei, faimoase începând din antichitate. La Carrara asistăm și la crearea unei punți între culturi, pentru că artizanilor și artiștilor locali li se alătură sculptori din lumea întreagă. Chinezi, coreeni, americani, francezi, sirieni, români, în căutarea momentelor de inspirație autentică, vin aici și, prin intermediul formelor cioplite în marmură, până nu demult lucrate doar cu dalta și ciocanul, se perfecționează în arta sculpturii, pentru ca, în final, să se integreze și să se identifice cu cultura locului, pe care o asimilează și în care se integrează. Culegând cele mai variate idei, voci și expresii artistice din cele mai disparate latitudini geografice, la Carrara se ajunge, în mod paradoxal, la un mesaj sincretic, transmis prin limbajul universal al artei vizuale, în cazul nostru al sculpturii. Diversitatea culturală presupune promovarea dialogului intercultural, astfel încât acesta să devină o sursă de îmbogățire reciprocă și să favorizeze înțelegerea și acceptarea diferențelor lingvistice și culturale. În spațiul apuan, artiștii cultivă tema toleranței, a reconcilierii și a păcii, cu considerație față de valorile diversității și identității celorlalți. Ei ajung să creeze un fel de Turn virtual al lui Babel, unde multitudinea limbilor nu reprezintă, ca în povestea biblică, finalul, ci începutul oricărei întreprinderi omenești. Pentru că limbajul artei nu este îngrădit de idiomul vorbit, în cazul nostru de carrarini, ci devine unul al tuturor, în care se redefinește respectul pentru cel de o altă limbă sau cultură. Concluzia inerentă a demersului nostru este aceea că sculptura italiană, faimoasă în lumea întreagă, îndeosebi prin operele din marmură de Carrara ale lui Michelangelo, capătă o puternică dimensiune antropologico-culturală și determină capacitatea lumii întregi de a evalua specificul cultural al unor locuri și spații urbane, în care oamenii locuiesc și lucrează piatra de două mii de ani.

Cuvinte-cheie: *comunicare, arta, sculptura, limbaj universal, dialog.*

The Church of the Franciscan Convent from Lugoj

The Region of Banat has always enjoyed a rich cultural, ethnic and linguistic diversity. With the release of Banat from the Ottoman rule, the Habsburg Empire started the process of building and modernizing the province. One of the most important allies of the Habsburgs in the implementation of this process was the Order of Franciscan friars, who, in turn, were supported by the Habsburgs in their mission to promote their values and implicitly, to promote the Catholic Church. The contribution brought by the Franciscan Order to the modernization of Banat is indisputable, because, in addition to founding strong Catholic communities in various settlements in Banat, they were the promoters of the late Baroque style, with the idea of counteracting the simplicity of the Protestant architectural style. The present study answers two questions – who are the Friars Minor and what art did they promote in Banat, related to the church of the monastery from Lugoj. As a case study, will be analyzed the elements of Baroque architecture, sculpture and painting existing in the church of the monastery, which was built between 1733-1735. Over time, the church was renovated and modernized. Between 1932-1933, were added two towers that frame the church on the exterior facade. Since 1992, after the death of the last Franciscan monk, Father Elmer Kroner, the church has been under the administration of the Roman Catholic Diocese of Timisoara.

Keywords: *Banat, Lugoj, Baroque style, Franciscan Order, Habsburg Empire*

Biserica mănăstirii călugărilor franciscani minoriți de la Lugoj

Provincia Banat s-a bucurat dintotdeauna de o bogată diversitate culturală, etnică și lingvistică. Odată cu eliberarea Banatului de sub dominația otomană, Imperiul Habsburgic a demarat procesul de construcție și de modernizare al provinciei. Unul dintre cei mai importanți aliați ai habsburgilor în implementarea acestui proces, a fost Ordinul călugărilor franciscani, care la rândul lor au fost susținuți de habsburgi în misiunea lor de a-și promova valorile și implicit, de a promova Biserica Catolică. Aportul adus de Ordinul Franciscan în modernizarea Banatului este de necontestat, deoarece, pe lângă întemeierea unor comunități catolice puternice în diverse localități din Banat, au fost promotorii stilului baroc târziu, în ideea de a contracara simplitatea stilului arhitectural protestant. Studiul de față răspunde la două întrebări: cine sunt franciscanii minoriți și ce artă au promovat în Banat, raportate la biserica mănăstirii de la Lugoj. Ca studiu de caz vor fi analizate elementele de arhitectură, sculptură și pictură baroce existente în biserica mănăstirii, care a fost ridicată între anii 1733-1735. De-a lungul timpului, biserica a fost renovată și modernizată, între 1932-1933, adăugându-se două turnuri care încadrează biserica pe fațada exterioară. Din anul 1992, după decesul ultimului călugăr franciscan, Pater Elmer Kroner, biserica se află în administrarea Diezezei romano-catolice de Timișoara.

Cuvinte-cheie: *Banat, Lugoj, arta barocă, ordin Franciscan, Imperiul Habsburgic*

University education and scientific research among Romanians in Serbia

Within the didactic activity in the Romanian language on the territory of the Serbian Banat, and, more broadly, the Autonomous Province of Vojvodina and the Republic of Serbia, higher education is also present, in several cities functioning, in the past and today, institutions at this level (Belgrade, Novi Sad, Zrenianin, Vârșeț). In Serbia, there are schools with the Romanian language of instruction at all levels, from preschool, over elementary and secondary, to higher. The paper briefly presents the activity of these higher education institutions, namely the Serbian-Romanian Clerical Institute in Vârșeț, the only one of its kind in the 19th century, and in the second half of the 20th century the Higher School of Pedagogy in Novi Sad, Higher School of Pedagogy in Zrenianin, Romanian Language Group within the Faculty of Philology in Belgrade, Department of Romanian Language and Literature within the Faculty of Philosophy in Novi Sad, Pedagogical Academy in Vârșeț, Higher School for Educators, School of Higher Studies for Educators and the Vârșeț Department of the Faculty of Teachers in Belgrade. Scientific work has achieved significant results since the sixties of the 20th century until today, in which numerous scientists, presented in this work, have stood out.

Keywords: *higher schools, faculties, Romanian language, scientific researchers, scientific conferences*

Învățământ universitar și cercetări științifice la românii din Serbia

În cadrul activității didactice în limba română pe teritoriul Banatului Sârbesc, și, mai larg, a Provinciei Autonome Voivodina și a Republicii Serbia, este prezent și învățământul superior, în mai multe orașe funcționând, în trecut și azi, instituții la acest nivel (Belgrad, Novi Sad, Zrenianin, Vârșeț). În Serbia funcționează școli cu limba de predare română la toate nivelurile, de la cel preșcolar, peste cel elementar și secundar, până la cel superior. În lucrare este prezentată, pe scurt, activitatea acestor instituții de învățământ superior, și anume Institutul Clerical Sârbo-Român din Vârșeț, unicul de acest fel în secol al XIX-lea, iar în jumătatea a doua a secolului al XX-lea Școala Superioară de Pedagogie din Novi Sad, Școala Superioară de Pedagogie din Zrenianin, Grupa de Limba Română din cadrul Facultății de Filologie din Belgrad, Departamentul de Limba și Literatura Română din cadrul Facultății de Filozofie din Novi Sad, Academia Pedagogică din Vârșeț, Școala Superioară pentru Educatori, Școala de Studii Înalte pentru Educatori și Departamentul din Vârșeț al Facultății pentru Învățători din Belgrad. Munca științifică a obținut rezultate semnificative începând cu anii șaizeci ai secolului al XX-lea și până azi, în care s-au evidențiat numeroși oameni de știință, prezentați în această lucrare.

Cuvinte-cheie: *școli superioare, facultăți, limba română, cercetători științifici, conferințe științifice*

Romanian-French relations in the second half of 1931, reflected in the pages of the Banat daily "The West"

Deeply affected by the economic crisis, Romania, a state with a predominantly agricultural profile, but with a fairly stable democratic regime, because the sovereign's „dreams of dictatorship” had not yet become a reality, will try, successfully, to resist, also in this period, the economic and political pressures exerted by the European revisionist states. In the period 1931-1932, the Little Entente, a regional alliance made up of Romania, Yugoslavia and Czechoslovakia, represented a single voice, listened to, not just heard by the Great Powers and feared by the revisionist states in Eastern Europe. The main objective of Romania's foreign policy, throughout the interwar period, was to maintain the borders drawn at the end of the First World War, shared by all political formations, with the exception of the Communist Party, affiliated to the Third International. The transformation of the League of Nations into a reliable defender of peace and stability, as well as the promotion of regional alliances (the Little Understanding and the Balkan Entente) will aim to discourage revisionism in Eastern Europe. Our country's participation in the Disarmament Conference proved the interest of Romanian diplomacy in this „burning” problem, in the conditions in which the defeated states claimed to obtain the right to arm themselves within the same limits as the victorious Great Powers in the First World War. The resumption of relations with the Soviet Union, the Little Understanding in corpore, Romania's participation in the Disarmament Conference, the rescheduling of war reparations for the states defeated in the First World War influenced, to a certain extent, the coordinates of Romanian foreign policy in this period, but its guidelines remained the same: peace, collective security, maintaining the territorial status quo, disarmament, friendly relations with the neighbors and, first of all, with the great Western allies (France and Great Britain). In the pages of the newspaper, the main aspects of Romanian-French relations between April 1931 and May 1932 were presented and analyzed, with great competence and objectivity, insisting on the economic projects advanced by France to save the states with an agricultural profile in the central area and Eastern European. At the same time, some asperities in the relations between the two countries were highlighted, determined by the tendency of some governmental circles, coordinated by Constantin Argetoianu, to establish privileged economic relations with Germany. Political, cultural, technical-scientific or other relations were not omitted either, which continued to be maintained at a very high level.

Keywords: *Romania, France, Banat, cooperation*

Relațiile româno-franceze în a doua jumătate a anului 1931, reflectate în paginile cotidianului bănățean „Vestul”

Afectată, în mod profund, de criza economică, România, stat cu profil preponderent agricol, însă cu un regim democratic destul de stabil, deoarece „visele de dictatură” ale suveranului nu deveniseră, încă, realitate, va încerca, cu succes, să reziste, și în această perioadă, presiunilor economice și politice exercitate de statele revizioniste europene. În perioada 1931-1932, Mica Antantă, alianță regională alcătuită din România, Iugoslavia și Cehoslovacia, a reprezentat o singură voce, ascultată, nu doar auzită de Marile Puteri și temută de statele revizioniste din răsăritul Europei. Obiectivul principal al politicii

externe a României, pe tot parcursul perioadei interbelice, a fost menținerea frontierelor trasate la sfârșitul Primului Război Mondial, împărțit de toate formațiunile politice, cu excepția Partidului Comunist, afiliat Internaționalei a III-a. Transformarea Ligii Națiunilor într-un apărător de nădejde al păcii și stabilității, precum și promovarea unor alianțe regionale (Mica Înțelegere și Antanta Balcanică) vor avea, ca scop, descurajarea revizionismului în estul Europei. Participarea țării noastre la Conferința Dezarmării dovedea interesul diplomației românești pentru această problemă „arzătoare”, în condițiile în care statele învinse pretindeau să obțină dreptul de a se înarma în aceleași limite cu Marile Puteri învingătoare în Primul Război Mondial. Reluarea raporturilor cu Uniunea Sovietică, a Micii Înțelegeri în corpore, participarea României la Conferința Dezarmării, reeșalonarea reparațiilor de război ale statelor învinse în Primul Război Mondial au influențat, într-o anumită măsură, coordonatele politicii externe românești în această perioadă, însă liniile sale directe au rămas aceleași: pace, securitate colectivă, menținerea statu-quo-ului teritorial, dezarmare, relații amicale cu vecinii și, în primul rând, cu marii aliați occidentali (Franța și Marea Britanie). În paginile ziarului Vestul au fost prezentate și analizate, cu multă competență și obiectivitate, principalele aspecte ale relațiilor româno-franceze în intervalul aprilie 1931-mai 1932, insistându-se asupra proiectelor economice avansate de Franța pentru salvarea statelor cu profil agricol din zona central și est-europeană. În același timp, au fost evidențiate și unele asperități apărute în raporturile dintre cele două țări, determinate de tendința unor cercuri guvernamentale, coordonate de către Constantin Argetoianu, de stabilire a unor relații economice privilegiate cu Germania. Nu au fost omise nici relațiile politice, culturale, tehnico-științifice sau de altă natură, care se mențineau, în continuare, la un nivel foarte ridicat.

Cuvinte-cheie: *România, Franța, Banat, cooperare*

Eusebiu-Marcel NARAI*, Marius-Laurențiu BRODAC**

Universitatea de Vest din Timișoara

*eusebiu.narai@yahoo.com

**marius.brotac99@e-uvt.ro

The activity of the Communist Party in Arad County in the year 1945

A delegation of Romanian communists, received in Moscow in January 1945, obtained Stalin's approval for the establishment of a cabinet of so-called „broad democratic concentration”, led by Dr. Petru Groza, formed, in reality, from the F.N.D. and from the „companions on the road” (the National Liberal Party-Gheorghe Tătărescu and the National Peasant Party-Anton Alexandrescu), which will impose itself, under Soviet pressure, on March 6, 1945. Meanwhile, the ranks of the Communist Party were massively thickening, penetrating, in addition to those convinced of the justice of communist ideals, otherwise few in number, and numerous profiteers, opportunists or collaborators of the former authoritarian and dictatorial regimes from 1938-1944, who feared the anger and revenge of the new authorities. The number of instructors also increased, the ethnic (Romanians gaining an increasing weight), social and confessional composition of the rank-and-file members changed, a special emphasis was placed on the press and propaganda, it was focused on strengthening ties with the social democrats within the Single Workers' Front (made up of the two parties, on May 1, 1944) and on the

improvement of relations within the National Democratic Front. Also in the same year, the monthly report of the Agitation and Propaganda Section of the P.C.d.R. County Committee from Arad, to the Banat Regional Committee, presents the organization of this section in several areas: the cadre school, the propaganda school for agitators and orators, culture and art, the media section, the technical section. The work of each department was aimed at fulfilling the following tasks: raising production, supporting the government of Petru Groza, popularizing the People's Court, completing sowing and agrarian reform, popularizing machine centers and collecting tools for workshops.

Keywords: *Communist Party of Romania, National Democratic Bloc, National Democratic Front, Banat, Arad county*

Activitatea Partidului Comunist în județul Arad în anul 1945

O delegație a comuniștilor români, primită la Moscova, în ianuarie 1945, obținea girul lui Stalin pentru instaurarea unui cabinet de așa-zisă „largă concentrare democratică”, condus de dr. Petru Groza, format, în realitate, din F.N.D. și din „tovarășii de drum” (P.N.L.-Gheorghe Tătărescu și P.N.Ț.-Anton Alexandrescu), care se va impune, la presiunile sovietice, în 6 martie 1945. Între timp, rândurile Partidului Comunist se îngroșau masiv, pătrunzând, pe lângă cei convinși de justetea idealurilor comuniste, de altfel puțini la număr, și numeroși profitori, oportuniști sau colaboratori ai fostelor regimuri autoritare și dictatoriale din anii 1938-1944, care se temeau de furia și răzbunarea noilor autorități. A crescut și numărul instructorilor, s-a modificat componența etnică (românii căpătând o pondere tot mai mare), socială și confesională a membrilor de rând, s-a pus un accent deosebit pe presă și propagandă, s-a mizat pe strângerea legăturilor cu social-democrații în cadrul Frontului Unic Muncitoresc (format din cele două partide, la 1 mai 1944) și pe îmbunătățirea raporturilor din sânul F.N.D. Tot în același an, raportul lunar al Secției de Agitație și Propagandă a Comitetului Județean P.C.d.R. din Arad, către Comitetul Regional Banat, ne prezintă organizarea acestei secții pe mai multe resorturi: școala de cadre, școala de propagandă pentru agitatori și oratori, cultura și arta, secția presei, secția tehnică. Munca fiecărui resort era pusă în vederea îndeplinirii următoarelor sarcini: ridicarea producției, sprijinirea guvernului Petru Groza, popularizarea Tribunalului Poporului, desăvârșirea înșămânțărilor și reformei agrare, popularizarea centrelor de mașini și colectarea sculelor pentru ateliere.

Cuvinte-cheie: *Partidul Comunist din România, Blocul Național Democrat, Frontul Național Democratic, Banat, județul Arad*

Laurențiu NISTORESCU

Centrul de Studii DacoRomanistice Lucus Timișoara
laur.nistorescu@yahoo.com

The ethno-linguistic equation of the Lower Danube, at the beginning of the establishment of the Hunocracy

After defeating the kingdom of the Ostrogoths in the previous year, the Huns attack the territories west of the Dniester, under the political-military control of the Visigoths. Despite the resistance put up by the troops of judex Athanaric, the Visigoths are overwhelmed by the Huns and an impressive number of them – 200,000, according to the

sources - hastily take refuge on the right bank of the Danube, where they will cause the first European refugee crisis recorded in history. Relatively well known in its essential data, however, event history is of less interest to us here, our analysis going to emphasize the background ethno-linguistic equation, as critical analysis of the sources reveals.

Keywords: *the Lower Danube region, Daco-Romans, Goths, Huns, ethno-linguistic equation*

Ecuția etno-lingvistică de la Dunărea de Jos, în debutul instituirii huncroației

Anul 376, toamna: După ce au înfrânt în anul precedent regatul ostrogoților, hunii atacă teritoriile de la vest de Nistru, aflate sub controlul politico-militar al vizigoților. În pofida rezistenței opuse de trupele judex-ului Athanaric, vizigoții sunt copleșiți de huni și un număr impresionant dintre ei – 200.000, potrivit izvoarelor – se refugiază în grabă pe malul drept al Dunării, unde vor provoca cea dintâi criză europeană a refugiaților consemnată de istorie. Relativ bine cunoscută în datele sale esențiale, istoria evenimentială ne interesează însă mai puțin aici, analiza noastră urmând să pună accentul pe ecuația etno-lingvistică de fundal, așa cum analiza critică a izvoarelor o relevă.

Cuvinte-cheie: *regiunea Dunării de Jos, daco-romani, goți, huni, ecuație etno-lingvistică*

Atalia ONIȚIU*, Mariana BALACI**

Universitatea de Vest din Timișoara

*atalia.onitiu@e-uvt.ro

**mariana.balaci@e-uvt.ro

Students' perception on preventive archaeological research in Timișoara

The preventive archaeological research that has been carried out in recent years in the historical area of Timișoara constituted the context for conducting a sociological study regarding the perception of permanent residents and visitors to the city of Timișoara, on these researches, both in terms of the legislative framework in which preventive archaeological investigations are carried out, their way of organization, but especially regarding their impact on the cultural heritage of the city. A separate category of subjects, individualized within the target group of the research, is the students. Our analysis follows the perception of a number of 360 students, highlighting both their level of information and knowledge regarding the archaeological research carried out in Timișoara, but also their opinions regarding the impact and usefulness of this type of investigation for the cultural heritage and for the city of Timișoara. After analyzing the results, we could find that the majority of students expressed themselves in favor of this type of archaeological investigation, perceived as necessary and useful, with an impact especially on local history, which should be restored and valued. The conclusions of the study are important in our opinion, as they reflect the perception of a significant category of the population, namely students (mostly young people, aged between 18-28).

Keywords: *cultural heritage, preventive archaeology, students, Timișoara, perception*

Percepția studenților asupra cercetărilor arheologice preventive din Timișoara

Cercetările arheologice preventive care s-au desfășurat în ultimii ani în zona istorică a Timișoarei au constituit contextul derulării unui studiu sociologic privind percepția,

deopotrivă a locuitorilor stabili și a vizitatorilor orașului Timișoara asupra acestor cercetări, atât în ceea ce privește cadrul legislativ în care se desfășoară, modul lor de organizare, dar mai ales privind impactul acestora asupra patrimoniului cultural al orașului. O categorie aparte de subiecți, individualizată în cadrul grupului țintă al cercetării, o constituie studenții. Analiza noastră urmărește percepția unui număr de 360 de studenți, evidențiind atât nivelul lor de informare și cunoaștere în ceea ce privește cercetările arheologice desfășurate în Timișoara, dar și opiniile acestora cu privire la impactul și utilitatea acestui gen de investigație pentru patrimoniul cultural și pentru orașul Timișoara. În urma analizei rezultatelor am putut constata că majoritatea studenților s-a exprimat în favoarea acestui tip de investigație arheologică, perceput ca necesar și util, cu un impact în special asupra istoriei locale, care ar trebui restaurate și puse în valoare. Concluziile studiului sunt importante în opinia noastră, întrucât reflectă percepția unei categorii semnificative de populație, și anume studenții (majoritar tineri, cu vârste cuprinse între 18-28 ani).

Cuvinte-cheie: *patrimoniu cultural, arheologie preventivă, studenți, Timișoara, percepție*

Radu PĂIUȘAN

Universitatea de Vest din Timișoara
radu.paiusan@e-uvv.ro

The communist activity in south-western Romania in November 1944

More and more frequent attacks are published against the Peasant National Party. The Banat communist press attacks the Timisoara party organ of the Peasant National Party, which had published the list of members of the press commission of the national-peasants. The Romanian citizens who helped the German prisoners are also criticized. Now, the main concern of the communists, including those from Banat, was the fall of the Sănătescu government. The communists from Banat also protested against the increase in the price of printing paper, accusing the government of being an enemy of culture. In order to attract the peasants to their side and strike at the Peasant National Party, the communists from Banat insist on the idea of appropriating the peasants. The communists wanted to confiscate the agricultural inventory of the big owners and distribute it to the poor peasants. The communists tried to attract, especially the less educated youth, to their side. It is also the case for the young apprentices from Banat. They highlighted that, by extending the apprenticeship period to four years, the fascist regime threw the young workers into the clutches of exploitation. The Banat communists had already managed to have some influence in certain Banat towns. The communists wanted to infiltrate and even rule the country's higher education. The communists from Banat were not interested in cultural or student issues, but in the politicization of the university environment, in the way they wanted, i.e. the communist one. In November 1944, communist activity continued along the same lines, infiltrating or organizing new methods of action. P.C.d.R. it remains, in this area of the country, in the background, proposing to coordinate, from the shadows, certain institutions, although, at the regional level, it remains an insignificant political organization.

Keywords: *Communist Party, United Workers' Front, National Democratic Front, National-Peasant Party, Banat*

Activitatea comunistă în sud-vestul României în noiembrie 1944

Sunt publicate atacuri tot mai dese la adresa P.N.Ț. Presa comunistă bănățeană atacă organul de partid timișorean al P.N.Ț., care publicase lista membrilor comisiei de presă a național-țărăniștilor. Sunt criticați și cetățenii români care ajutau pe prizonierii germani. Acum, principala preocupare a comuniștilor, inclusiv a celor bănățeni, era căderea guvernului Sănătescu. Comuniștii bănățeni au protestat și împotriva scumpirii hârtiei de tipar, acuzând guvernul că este dușman al culturii. Pentru a-și atrage țărani de partea lor și a lovi în P.N.Ț., comuniștii bănățeni insistă pe ideea împrumutării țăranilor. Comuniștii doreau să confişte inventarul agricol al marilor proprietari și să îl repartizeze țăranilor săraci. Comuniștii încercau să atragă, de partea lor, mai ales tineretul mai puțin educat. Este cazul și tinerilor ucenici bănățeni. Ei reliefau că, prin lungirea timpului de ucenicie la patru ani, regimul fascist a aruncat tinerii muncitori în ghearele exploatării. Comuniștii bănățeni reușiseră, deja, să aibă o oarecare influență în anumite plăși bănățene. Comuniștii doreau să se infiltreze și chiar să conducă și învățământul superior din țară. Pe comuniștii bănățeni nu-i interesau nici problemele culturale, nici cele studentești, ci politizarea mediului universitar, aceasta în felul dorit de ei, adică cel comunist. În luna noiembrie 1944, activitatea comunistă continuă pe aceleași coordonate, de infiltrare sau organizare a unor noi modalități de acțiune. P.C.d.R. rămâne, și în această zonă a țării, în plan secund, propunându-și să coordoneze, din umbră, anumite instituții, deși, la nivel de regiune, rămâne o organizație politică insignifiantă

Cuvinte-cheie: *Partidul Comunist, Frontul Unic Muncitoresc, Frontul Național Democrat, Partidul Național-Țărănesc, Banat*

Vasile RĂMNEANȚU

Universitatea de Vest din Timișoara
vasile.ramneantu@e-uvt.ro

Aspects of the state of mind of the population of Timis County in the year 1985

Due to the austerity measures taken by the communist regime in order to completely pay off the foreign debts, the living standards of the population in Timis County continued to decline during 1985. The population was faced with the lack of heat and hot water in the apartments (in the harsh winter), of basic supplies of food, medicines, etc., which created a state of discontent among the inhabitants of the county.

Keywords: *1985, state of mind, population, crisis, discontent*

Aspecte privind starea de spirit a populației județului Timiș în anul 1985

Datorită măsurilor de austeritate luate de către regimul comunist în vederea achitării integrale a datoriilor externe, nivelul de trai al populației din județul Timiș a continuat să scadă în cursul anului 1985. Populația se confrunța cu lipsa căldurii și a apei calde din apartamente (în condițiile unei ierni grele), a produselor alimentare de primă necesitate, a medicamentelor etc. fapt ce a creat o stare de nemulțumire în rândul locuitorilor județului.

Cuvinte-cheie: *1985, stare de spirit, populație, criză, nemulțumiri*

Simona REGEP
Universitatea de Vest din Timișoara
simona.regep@e-uvt.ro

**Considerations on the diversity of the material culture of the *Tibiscum* castrum.
Lamps**

The archaeological discoveries carried out over the years in the *Tibiscum* castrum have brought to light rich archaeological material, among which the oil lamps stand out. The vast majority of the oil lamps were made of clay, and comprise several categories of pieces, with only a small number made of metal (bronze and iron). The oil lamps arrived in the castrum with the soldiers stationed here, either by trade from other provinces of the Roman Empire, or from local workshops in Dacia, or from workshops in *Tibiscum*. Chronologically, the presence of lighting pieces spans the presence of the military in the castrum on the banks of the Timiș river.

Keywords: *lamps, castrum, military, lighting, Tibiscum*

**Considerații privind diversitatea culturii materiale din castrul de la *Tibiscum*.
Lămpile**

Descoperirile arheologice desfășurate de-a lungul anilor în castrul de la *Tibiscum* au scos la iveală un bogat material arheologic, între care se remarcă și piesele de iluminat. Marea majoritate a lămpilor au fost realizate din lut, și cuprind mai multe categorii de piese, doar un număr redus sunt produse din metal (bronz și fier). Lămpile au ajuns în castru odată cu militarii staționați aici, fie pe cale comercială, din alte provincii ale Imperiului roman, fie sunt produse ale atelierelor locale din Dacia, ori provin din ateliere de la *Tibiscum*. Cronologic prezența pieselor de iluminat se întinde pe parcursul prezenței militarilor în castrul de pe malul Timișului.

Cuvinte-cheie: *lămpi, castru, militari, iluminat, Tibiscum*

Wilhelm TAUWINKL
Universitatea din București
wilhelm.tauwinkl@g.unibuc.ro

How to translate taboo words from the Bible. A case study on Romanian translations

Currently, the problems of Bible translations into Romanian language are topical because, after a period of stagnation in the field, in recent years various translations have appeared that oscillate between the use of an archaizing language and the attempt to render the sacred text in the current spoken language. The euphemistic translations into Romanian of some biblical expressions or passages considered by translators unsuitable for a sacred text have experienced an evolution. Sometimes, euphemism rendering also occurs in places where the original does not contain obscene terms or other terms that one might think scandalous for the pious reader, and we will try to analyse the reasons for this effort.

In addition to moving away from the original meaning, sometimes the selected solution does a disservice to the intention to have a beautiful text of the Bible in translation. An example of this could be the 'latrine', which appears in Mt 15:17 and Mk 7:19. The term is rendered exactly in the translations from the end of the XIX century and the beginning of the XX century. Previously, translators have preferred a loan of the Greek original *aphedrōn* or the analytical version with *șezut* ('sitting', but also 'bottom') and more recently the euphemistic rendering was used: *afară* ('outside'), *loc ascuns* ('hidden place') or even *pe calea sa* ('on its way'). Although there are some studies about the translation of taboo words from the Bible into other languages and about taboo words generally used in the Romanian religious language, there are no specific studies about euphemisms and taboo words in Romanian translations of the Bible, and this communication would like to contribute to the development of this field.

Keywords: *taboo words, euphemisms, translation, Bible, religious language*

Traducerea cuvintelor tabu din Biblie. Studiu de caz asupra traducerilor în limba română

În prezent, problematicile traducerilor Bibliei în limba română sunt de actualitate fiindcă, după o perioadă de stagnare în domeniu, în ultimii ani au apărut diferite traduceri care oscilează între folosirea unui limbaj arhaizant și încercarea de a reda textul sacru în limba vorbită curent. Traducerile românești eufemizante ale unor expresii sau pasaje biblice considerate de traducători improprii pentru un text sacru au cunoscut o evoluție. Uneori, redarea prin eufemisme apare și în locuri unde originalul nu conține termeni obsceni sau alți termeni despre care s-ar putea crede că-l scandalizează pe cititorul pios și vom încerca să analizăm care sunt motivele acestui demers. Pe lângă îndepărtarea de sensul original, uneori soluția găsită aduce un deserviciu intenției de a avea un text frumos al Bibliei în traducere. Un exemplu în acest sens ar putea fi „latrină”, care apare în Mt 15, 17 și Mc 7, 19. Termenul este redat exact în traducerile de la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX. Mai înainte se prefera utilizarea unui împrumut al originalului grecesc „*aphedrōn*” sau redarea analitică prin „*șezut*”, iar mai recent s-a preferat redarea eufemistică: „*afară*”, „*loc ascuns*” sau chiar „*pe calea sa*”. Deși există studii despre traducerea cuvintelor tabu din Biblie în alte limbi și despre acestea în limbajul religios românesc, în general, nu avem studii specifice despre eufemisme și cuvinte tabu în traduceri românești ale Bibliei, iar această comunicare ar dori să contribuie la dezvoltarea acestui domeniu.

Cuvinte-cheie: *cuvinte tabu, eufemisme, traducere, Biblie, limbaj religios*

Mihaela VLĂȘCEANU

Universitatea de Vest din Timișoara

mihaela.vlasceanu@e-uvv.ro

The ceiling painting of the church of St. Nepomuc in Timișoara – a reconstruction based on the document images

In a period in which painting was gradually freed from old compositional constraints, the new vision of the role of the image in the education of Catholics in the province is part of a program aimed at mediating between the sacred and the profane, the baroque being for

Banat the first international style in which it is observed this communication. If in central Europe the baroque manifested itself fully against the iconoclastic and rationalist spirit of the Reformation, in the imperial Banat the followers of this stylistic expression transposed the artistic language in order to legitimize before the faithful the sacred function of the image, the importance of divine revelation and even the function of miracles. Artists were looking for formulas to penetrate the spirit of the faithful, visual education being promoted by the Catholic orders that arrived in the province after its annexation to the Habsburg Empire. In the history of baroque art from Banat, the genre of ceiling mural painting is the least represented, through the search for the hermeneutics of visual elements and a stylistic analysis of the painting fragment preserved in the form of black and white photographs taken by Konrad Baitz, a student of the Piariste school in Timișoara in 1908 , we will attempt a reconstruction of the theological doctrines promoted by the Franciscan order in the Banat of the first half of the Eighteenth century.

Keywords: *Banat, mural painting, Heavenly Jerusalem, the Franciscan order*

Pictura plafonantă a bisericii Sf. Nepomuc din Timișoara – o reconstituire pe baza imaginilor document

Într-o perioadă în care pictura a fost treptat eliberată de constrângerile compoziționale vetuste, noua viziune asupra rolului imaginii în educarea catolicilor din provincie este parte a unui program direcționat către medierea dintre sacru și profan, barocul fiind pentru Banat primul stil internațional în care se observă această comunicare. Dacă în plan central european barocul s-a manifestat plenar împotriva spiritului iconoclast și raționalist al Reformei, în Banatul imperial adepții acestei exprimări stilistice au transpus limbajul artistic pentru a legitima în fața credincioșilor funcția sacră a imaginii, importanța revelației divine și chiar funcția miracolelor. Artiștii erau în căutarea unor formule pentru a pătrunde spiritul credincioșilor, educația vizuală fiind promovată de ordinele catolice sosite în provincie după anexarea acesteia la Imperiul Habsburgic. În istoria artei baroce din Banat genul picturii murale plafonante este cel mai slab reprezentat, prin căutarea hermeneuticii elementelor vizuale și o analiză stilistică a fragmentului de pictură păstrat sub formă de fotografii alb-negru realizate de Konrad Baitz, elev al școlii Piariste din Timișoara în 1908, vom încerca o reconstituire a doctrinelor teologale promovate de ordinul franciscan în Banatul primei jumătăți a sec. XVIII.

Cuvinte-cheie: *Banat, pictura murală, Ierusalimul ceresc, ordinul franciscan*

MUZICĂ ȘI TEATRU

Roxana Sorana ARDELEANU

Universitatea de Vest din Timișoara
roxana.ardeleanu@e-uvt.ro

Music, a sound character in the theater show

Whether as a discreet background or in the foreground, music accompanies the acting performance, composes and recomposes whole moments, participates in defining the depth of the stage space and, at the same time, integrates into the development of the theatrical creation. Musical moments can be integrated into the role of the actors, by introducing certain replicas that they have to sing, can accompany the dramaturgical evolution or appear as interludes, which separate and at the same time connect the fragments of the play. This last hypostasis is present in the performance *Henry IV* by Luigi Pirandello, staged by the Hungarian State Theatre “Csiky Gergely” in Timisoara, directed by Victor Ioan Frunză, a performance whose premiere took place on March 2, 2019. Composer Cári Tibor has written independent musical pieces, introduced in the form of interludes in the interpretation of an eclectic instrumental ensemble, whose sound evolution is conducted by the composer and takes place live, in front of the audience, at each performance. The composition of the orchestra, consisting of 15 instrumentalists, was established by the composer and includes a double string quartet, wooden and brass wind instruments, piano and percussion instruments. The effect of combining the sound variety of all these instruments increases the drama of the show, and the unfolding of musical moments exposes the conclusion of each act of the performance and provides the context of the next scenes.

Keywords: *Theater performance, musical moment, orchestra, piano, conductor*

Muzica, personaj sonor în spectacolul de teatru

Fie ca fundal discret sau în prim plan, muzica însoțește jocul actoricesc, compune și recompune momente întregi, participă la definirea profunzimii spațiului scenic și, în același timp, se integrează în desfășurarea creației teatrale. Momentele muzicale pot fi integrate în rolul actorilor, prin introducerea anumitor replici pe care aceștia trebuie să le cânte, pot acompania evoluția dramaturgică sau apar sub formă de interludii, care separă și, în același timp, fac legătura între fragmentele piesei de teatru. Această ultimă ipostază este prezentă în spectacolul *Henric al IV-lea* de Luigi Pirandello, pus în scenă de Teatrul Maghiar de Stat „Csiky Gergely” din Timișoara, în regia lui Victor Ioan Frunză, spectacol a cărui premieră a avut loc în data de 2 martie 2019. Compozitorul Cári Tibor a realizat lucrări de sine stătătoare, introduse sub formă de interludii în interpretarea unui ansamblu instrumental eclectic, a cărui evoluție sonoră este dirijată de compozitor și se desfășoară în direct, în fața publicului, la fiecare reprezentație. Componenta orchestrei, alcătuită din 15 instrumentiști, a fost stabilită de compozitor și cuprinde un dublu cvartet de coarde, instrumente de suflat de lemn și de alamă, pian și instrumente de percuție. Efectul combinării varietății timbrale a tuturor acestor instrumente sporește dramatismul

spectacolului, iar desfășurarea momentelor muzicale expune concluzia fiecărui act al piesei de teatru și oferă contextul scenelor următoare.

Cuvinte cheie: *Spectacol de teatru, moment muzical, orchestră, pian, dirijor*

Karin Bianca ASULTANI-HANSMANN

Universitatea de Vest din Timișoara
bianca.asultani@e-uvt.ro

***Woyzeck* – social current drama and its reception on Romanian the stages**

This study wants to highlight the peculiarities of the play *Woyzeck*, written by the German author Georg Büchner, a visionary and trailblazer to modern social theatre who is not afraid to theme taboo subjects. The peculiarities concern the theme, but also the composition, Büchner being considered one of the founders of the open drama, but also the forerunner of Expressionism. In this endeavor, real events will be analyzed, which inspired the German playwright for the elaboration of this masterpiece of universal literature. The second part focuses on the production / staging of the play: the absolute world premiere in 1913, then analyzing *Woyzeck's* reception and staging in Romania.

Keywords: *anti-hero, open play / drama, modern social play, psychological approach, reception*

***Woyzeck* – teatrul social de actualitate și receptarea sa pe scenele din România**

Acest studiu dorește să sublinieze particularitățile piesei de teatru *Woyzeck*, concepută de scriitorul german Georg Büchner, un vizionar și deschizător de cale spre teatrul social modern, care nu s-a temut să tematizeze subiecte tabu. Particularitățile vizează tematica, însă și compoziția, autorul fiind considerat atât unul din întemeietorii dramei cu final deschis, cât și premergătorul expresionismului. În acest demers, se vor analiza evenimente reale, care l-au inspirat pe scriitorul german pentru elaborarea acestei capodopere a literaturii universale. Cea de-a doua parte se concentrează asupra montării piesei: premiera mondială absolută din 1913, analizând apoi receptarea și punerea în scenă a lui *Woyzeck* în România.

Cuvinte-cheie: *antierou, drama formei deschise, teatru social modern, abordare psihologică, receptare*

Nicolae Mihai BRÂNZEU

Universitatea de Vest Timișoara
nicolaie.branzeu@e-uvt.ro

The identity of the director in the opera performance. *The Human Voice* by Francis Poulenc

The work aims to detect the instruments that are the basis of staging an opera performance. Considered a sacred object, the musical score contains a lot of information the director needs to mount the proposed title.

Musical dramaturgy is encoded in the heights of the notes, in the values, in the timbre colors of the instruments, in the dynamic and agogic elements, in musical themes and motifs, and more importantly, in the opera's leitmotiv system. The director's aim is not to illustrate the music, which would demonstrate the lack of inspiration and would also represent a tautological act, but to (re)create, following the data imposed by the music, a new, very personal, aesthetically interpreted universe imbued with themes, subtexts, truths, and emotions.

The indissoluble link between the text and the score must be considered a way to support the director's vision, not as imprisonment in a strict and hard-to-describe world. The musical reflexivity, not accidental in the case of Poulenc, enhances the meaning of the words and provides support to the directorial concept when the correct decryption has been achieved. To better understand how one can follow the route from the text to the score and then to the performance, we will introduce the stages of the mise-en-scène of the performance *The Human Voice* by Francis Poulenc.

Keywords: *director, musical dramaturgy, opera, linguistic diversity, Poulenc*

Identitatea regizorului în spectacolul de operă. Vocea umană de Francis Poulenc

Lucrarea își propune a decela instrumentele ce stau la baza montării unui spectacol de operă. Privită ca un obiect sacru, partitura muzicală conține multiple informații de care are nevoie regizorul pentru a monta titlul propus.

Dramaturgia muzicală este încriptată în înălțimile notelor, în valori, în culorile timbrale ale instrumentelor, în elementele de dinamică și agogică, în teme și motive muzicale, dar mai cu seamă, în sistemul leit-motivic al operei. Scopul regizorului nu este de-a ilustra muzica, fapt care ar demonstra lipsa de inspirație și ar reprezenta totodată un act tautologic, ci de a (re)crea, în concordanță cu datele impuse de muzică, un univers nou, foarte personal, talmăcit estetic și impregnat de teme, subtexte, adevăruri și emoții.

Legătura indisolubilă dintre text și partitură, trebuie privită ca o modalitate de a susține viziunea regizorală, nu ca o închistare într-o lume strictă și greu descriptibilă. Reflexivitatea muzicală, deloc fortuită în cazul lui Poulenc, potențează sensul cuvântului și oferă sprijin conceptului regizoral atunci când decriptarea corectă a fost realizată. Pentru a înțelege mai bine cum se poate urmări traseul de la text la partitură și apoi la spectacol, vom face cunoscute etapele mizanscenei spectacolului *Vocea umană* de Francis Poulenc.

Cuvinte-cheie: *regizor, dramaturgie muzicală, operă, diversitate lingvistică, Poulenc*

Ani Rafaela CARABENCIOV

Universitatea de Vest din Timișoara
ani.carabenciov@e-uvv.ro

Damian Vulpe – 60 years of music chronicle

Taking on the responsibility of formulating aesthetic judgments, Damian Vulpe - the well-known personality of Banat as a musicologist, music critic, choir master, conductor, pedagogue, PhD university Professor – he has written over more than six decades musical chronicles at premieres and opera performances, symphonic concerts, portraits,

medallions of soloists, conductors, composers, first auditions, festivals from Timișoara, opera in concert, historical landmarks related to cultural institutions, not omitting the avanchronical or the presentation of remarkable cultural events related to the tradition of choral singing, especially. Damian Vulpe's chronicles are distinguished as an important page in the history of the musical life of Banat, they are a pleasant reading for both connoisseurs and music lovers, the tone approached being that of a fine connoisseur of the art of sounds.

Keywords: *Music chronicle, Banat, opera performances, symphonic concerts, choral singing*

Damian Vulpe – 60 de ani de cronică muzicală

Asumându-și responsabilitatea de a formula judecăți estetice, Damian Vulpe - binecunoscută personalitate a Banatului în calitate de muzicolog, critic muzical, maestru de cor, dirijor, pedagog, prof. univ. dr. – a scris de-a lungul a mai mult de șase decenii cronici muzicale la premiere și spectacole de operă, concerte simfonice, portrete, medalioane ale unor soliști, dirijori, compozitori, prime audiții, festivaluri timișorene, opere în concert, repere istorice legate de instituții de cultură, neomițând avancronica sau prezentarea unor evenimente culturale remarcabile ce țin de tradiția cântului coral, în special. Cronicile lui Damian Vulpe se disting ca o importantă pagină în istoria vieții muzicale a Banatului, ele constituind o lectură plăcută atât pentru cunoscători cât și pentru melomani, tonul abordat fiind acela al unui fin cunoscător al artei sunetelor.

Cuvinte-cheie: *Cronică muzicală, Banat, spectacole de operă, concerte simfonice, cânt coral*

Irina Zamfira DĂNILĂ

Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași
dzamfira@yahoo.com

Evidence of the bilingualism of Orthodox pew music practice in the psaltic manuscripts from the "Dumitru Stăniloae" Ecumenical Library of the Metropolitan Church of Moldavia and Bucovina in Iași

On the Romanian territory, in the first millennium, Latin and Greek were used as languages of worship, while after the Christianization of the Southern Slavs (9th century), Slavonic became the language of official documents and of the Church. In parallel, Greek was used too as fully proven by the manuscripts of the musical school at the Putna Monastery (the 15th-16th centuries). During the 18th century and at the beginning of the 19th century, as a result of the government of the Romanian Principalities by rulers from Phanar of Greek origin, loyal to the Ottoman court, a prevalence of Greek culture is observed. For the religious music, this tendency is manifested in the predominant use of Greek as cult language, alongside Romanian, while for the secular music, in city environment, by the inclusion of the repertoire of Greek lay songs, transposed and adapted into Romanian, in the form of "lay songs", marked by Anton Pann. Musical bilingualism is also illustrated by the Psalter manuscripts from the collection of the "Dumitru Stăniloae" Ecumenical Library of the Metropolitan Church of Moldavia and Bucovina in Iași. Thus, out of the 32 codices written, most of them, in the first half of the

19th century, by copyists of Romanian origin, 15 contain bilingual, Romanian-Greek repertoires, in different proportions. It is very interesting that in some manuscripts the Greek versions of a song appear written down first, followed by the adaptation in Romanian, which confirms the practice of bilingual interpretation in an antiphonic manner: in the right pew in Greek, and in the left pew in Romanian.

Keywords: *interculturality, cult music of Byzantine tradition, bilingualism, Greek culture, Phanariote period*

Dovezi ale bilingvismului practicii muzicale ortodoxe de strănă în fondul de manuscrise psaltice de la Biblioteca Ecumenică „Dumitru Stăniloae” a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei din Iași

Pe teritoriul țării noastre au fost utilizate ca limbi de cult, în primul mileniu, latina și greaca, iar după încreștinarea slavilor de sud (secolul IX), slavona devine limba documentelor oficiale și cea a bisericii. În paralel, a fost utilizată și limba greacă, manuscrisele școlii muzicale de la Mănăstirea Putna (secolele XV-XVI) dovedind din plin acest lucru. În decursul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, ca urmare a preluării conducerii Țărilor Române de către domnitori de origine greacă, originari din Fanar, fideli curții otomane, se observă o predominanță a culturii grecești. În planul muzicii religioase, această tendință se manifestă prin utilizarea preponderentă a limbii grecești în cult, alături de limba română, iar în cel al muzicii laice, prin preluarea în mediul urban al repertoriului de cântece lumești de limbă greacă, transpus și adaptat și în limba română, sub forma „cântecelor de lume”, notate de către Anton Pann. Bilingvismul muzical este ilustrat și de manuscrisele psaltice din fondul Bibliotecii Ecumenice „Dumitru Stăniloae” a Mitropoliei Moldovei și Bucovina din Iași. Astfel, din cele 32 de codexuri redactate, majoritatea, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, de către copiiști de origine română, 15 conțin repertorii bilingve, româno-grecești, în diferite proporții. Foarte interesant este faptul că în unele manuscrise apar notate mai întâi variantele grecești ale unei cântări, urmată de adaptarea în limba română, ceea ce confirmă practica interpretării bilingve în manieră antifonică – în strana din dreapta – în grecește, iar în cea din stânga – în românește.

Cuvinte-cheie: *interculturalitate, muzică de cult de tradiție bizantină, bilingvism, cultură greacă, perioadă fanariotă*

Ioana Mia IUGA

Universitatea de Vest din Timișoara
ioana.iuga@e-uvvt.ro

Soprano Virginia Zeani – "prima donna assoluta"

Romanian-born soprano Virginia Zeani was one of the most famous and respected opera sopranos of the 1950s, 1960s and 1970s, being for 25 years the "prima donna assoluta" of the Rome Opera, with the most famous tenors of her time, from Beniamino Gigli and Ferruccio Tagliavini to Luciano Pavarotti and Plácido Domingo.

Since 1991, famed soprano Virginia Zeani has embraced a teaching career as Distinguished Professor of Singing at the Indiana University School of Music in Bloomington, Indiana, launching at least half of America's great voices of the 1990s.

In her autobiographical book *Canta che ti passa, Cântă, che ti passa* - Virginia Zeani in dialogue with Sever Voinescu, the celebrated soprano opened up about her artistic career and reiterated the great moments of her long artistic career, leaving advice and guiding principles for young generations of opera artists. "A talent is a great responsibility - you have to work for it, serve it faithfully, be ready to sacrifice yourself to it", said Virginia Zeani.

Keywords: *Virginia Zeani, soprano, opera role, career, interpretation.*

Soprana Virginia Zeani – "prima donna assoluta"

Soprana de origine română Virginia Zeani a fost una din cele mai cunoscute și respectate soprane lirice din anii '50, '60 și '70 ai secolului XX, fiind timp de 25 de ani "prima donna assoluta" a teatrului de Operă din Roma, având ca parteneri de scenă pe cei mai renumiți tenori ai vremii sale, de la Beniamino Gigli și Ferruccio Tagliavini până la Luciano Pavarotti și Plácido Domingo.

Din 1991 faimoasa soprană Virginia Zeani a îmbrățișat cariera didactică în calitate de profesoară de canto (Distinguished Professor) la Indiana University School of Music din Bloomington, Indiana, lansând cel puțin jumătate dintre marile voci ale Americii anilor '90.

În cartea sa autobiografică ***Canta che ti passa, Cântă, că-ți trece*** – Virginia Zeani în dialog cu Sever Voinescu, celebra soprană și-a destăinuit trăirile artistice și a reiterat marile momente ale îndelungatei sale cariere artistice, lăsând sfaturi, principii călăuzitoare pentru tinerele generații de artiști lirici . „Un talent reprezintă o mare responsabilitate – trebuie să muncești, să-l slujești cu credință, să fii gata să i te sacrifici.” spunea Virginia Zeani.

Cuvinte-cheie: *Virginia Zeani, soprană, rol de operă, carieră, interpretare.*

Simona NEGRU

Universitatea de Vest Timișoara
simona.negru@e-uvt.ro

Portraits of great singers from Banat (III)

Margareta Zsizsik was one of the leading names of the Timisoara opera scene, which she served with dedication and passion for 25 years (1960-1985). Endowed with a versatile, falcon voice, she tackled the dramatic mezzo-soprano repertoire with the same ease with which she performed operetta prima donna repertoire, which calls for a soprano's voice, as well as two extremely difficult roles in the opera repertoire intended for the spinto-dramatic soprano voice: Floria Tosca from Giacomo Puccini's *Tosca* and Santuzza from Pietro Mascagni's *Cavalleria rusticana*. The personal charm, the scenic and musical intelligence, the impeccable vocal technique, acquired during her studies at the Music Lyceum in Cluj-Napoca, under the guidance of Maestro D'Andre, have marked the exceptional value of her interpretations. Adored by the Timisoara audience, she was greeted with a loud round of applause when she appeared on stage. In the same way, some of her creations, especially from the operetta repertoire, have remained linked to her name over time. We refer to Hanna Glavari from Franz Lehár's *Merry Widow*, Countess Maritza from Emmerich Kálmán's operetta of the same name or Cecilia from the operetta *Silvia* by the same composer.

Keywords: *Margareta Zsizsik, mezzo-soprano, Romanian National Opera Timișoara , D'Andre, romanian school of singing after the second XX*

Portrete de mari cântăreți bănățeni (III)

Margareta Zsizsik a fost unul dintre numele de primă mărime ale scenei lirice timișorene, pe care a slujit-o cu abnegație și pasiune, vreme de 25 de ani (1960-1985). Înzestrată cu o voce versatilă, falcon, a abordat repertoriul de mezzosoprană dramatică cu aceeași ușurință cu care a interpretat un repertoriu de primadonna de operetă, care reclamă o voce de soprană spintă, dar și două roluri extrem de dificile din repertoriul de operă destinat vocii de soprană spinto-dramatică: Floria Tosca din opera *Tosca* de Giacomo Puccini și Santuzza din opera *Cavalleria rusticana* de Pietro Mascagni. Farmecul personal, inteligența scenică și muzicală, tehnica vocală impecabilă, dobândită de-a lungul studiilor la Liceul de Muzică din Cluj-Napoca, sub îndrumarea maestrului D'Andre, au amprentat valoarea excepțională a interpretărilor sale. Adorată de publicul timișorean, era întâmpinată la simpla apariție pe scenă, cu ropote îndelugate de aplauze. Așa cum, anumite creații ale sale, în special, din repertoriul de operetă, au rămas legate peste timp de numele său. Ne referim la Hanna Glavari din *Văduva veselă* de Franz Lehár, Contesa Maritza din opereta omonimă de Emmerich Kálmán sau Cecilia din opereta *Silvia* de același compozitor.

Cuvinte-cheie: *Margareta Zsizsik, mezzosoprană, Opera Națională Română Timișoara, D'Andre, școala românească de canto postbelică*

Lavinia RĂDUCAN (căș. MUZICAȘ)
Universitatea de Vest din Timișoara
lavinia.muzicas@e-uvt.ro

Orpheus and the secret of music

According to the poet Pindar, Orpheus is the son of Apollo and the muse Calliope. At birth, he would have received an enchanted lyre from Apollo, and his mother would have put "three drops of dew" on his tongue, endowing him with the gift of composing and singing wonderful verses.

His tragic love story with the nymph Eurydice is an archetypal model of the comic value of music. The music of the legendary singer enchants even Hades, the lord of the underworld. Orpheus is a magician of the sung word, harmony and rhythm. The song of Orpheus is not a simple song, but a ceremonial ritual of a shamanic nature. Through his song, Orpheus brings the wild flowers, the birds, makes the mountains and rocks dance ecstatically.

In the song of Orpheus, the poetic and melodic rhythm is so sublime that the melody turns into a cosmic incantation that sets the whole creation in motion. As a sign of admiration for the beauty of his music, the gods place them in the sky, forming the constellation of the lyre.

Keywords: *lyre, song, incantation, music, shamanism*

Orfeu și taina muzicii

După poetul Pindar, Orfeu este fiul lui Apollo și a muzei Calliope. La naștere, ar fi primit de la Apollo o liră fermecată, iar mama sa, i-ar fi pus pe limbă "trei stropi de rouă", înzestrându-l cu darul de a compune și cânta minunate versuri. Tragica lui poveste de dragoste cu ninfa Euridice, este un model arhetipic asupra valorii comice a muzicii. Muzica legendarului cântăreț îl vrăjește până și pe Hades, stăpânul lumii de dincolo. Orfeu este un magician al cuvântului cântat, al armoniei și al ritmului. Cântul lui Orfeu nu este un simplu cânt, ci un ceremonial ritualic de factură șamanică. Prin cântul său, Orfeu aduce cu sine fiarele sălbatice, păsările, face ca munții și stâncile să danseze extatic.

În cântul lui Orfeu, ritmul poetic și cel melodic este atât de sublim, încât melodia se transformă într-o incantație cosmică, care pune în mișcare întreaga creație. În semn de admirație pentru frumusețea muzicii sale, zeii îi așează pe cer, formând constelația lirei.

Cuvinte-cheie: *liră, cântec, incantație, muzică, șamanism*

Mariana Irina ȘARBA

Universitatea de Vest din Timișoara
mariana.sarba@e-uvt.ro

Analysis of the role of Rosina in Gioachino Rossini's *The Barber of Seville*

Gioachino Rossini's opera *Il Barbiere di Siviglia* is a paraphrase of Beaumarchais' comedy *Le Barbier de Seville*, with a libretto by Cesare Sterbini. The first performance took place on 20 February 1816 in the Teatro di Torre Argentina in Rome, but under the original, less incisive title, *Almaviva ossia L' inutile precauzione*.

This performance is distinguished from all the other operas by its libretto, which is of exceptional quality and has the wonderful virtue of being of the same quality as the musical discourse. This perfect symbiosis between 'music' and 'words' has ensured the undeniable success of *The Barber of Seville*, which has lasted for centuries, without diminishing with the passage of time. Any opera house's artistic collective will be happy to have this famous Rossini opera in its current repertoire.

By interpreting the role of Rosina in Gioachino Rossini's opera *The Barber of Seville* in the extremely alert vision of director Constantin Kartaloff, I found that the physical effort, sometimes overly alert, did not alter my interpretative performance, on the contrary I realized that the scenic play and the resulting good mood, augments and can bring added value even in moments of vocal bravura.

Keywords: *Rosina, opera, The Barber of Seville (Il Barbiere di Siviglia), Gioachino Rossini, vocal agility*

Analiza rolului Rosina din opera *Bărbierul din Sevilla* de Gioachino Rossini

Opera *Bărbierul din Sevilla (Il Barbiere di Siviglia)*, compusă de Gioachino Rossini este o parafrază a comediei *Le Barbier de Seville* a lui Beaumarchais, libretul fiind scris de către Cesare Sterbini. Premiera absolută a avut loc la 20 februarie 1816 în Teatro di Torre Argentina din Roma însă sub titlul inițial, mai puțin incisiv: „*Almaviva ossia L' inutile precauzione*”.

Acest spectacol se deosebește de toate celelalte opere lirice, prin libretul său de o calitate excepțională și care are minunata virtute de a se ridica la același nivel calitativ cu cel al

discursului muzical. Această perfectă simbioză între „muzică” și „cuvânt” asigurându-i operei *Bărbierul din Sevilla* succesul de netăgăduit care durează de secole, fără ca acesta să se atenueze cu trecerea timpului. Orice colectiv artistic al unui teatru de operă va fi fericit să aibă în repertoriul său curent, această celebră operă rossiniană.

Prin interpretarea rolului *Rosina* din opera *Bărbierul din Sevilla* de Gioachino Rossini în viziunea extrem de alertă a regizorului Constantin Kartaloff, am constatat că efortul fizic, uneori peste măsură de alert, nu mi-a alterat prestația interpretativă, din contră am realizat că jocul scenic și buna dispoziție rezultată, mă mărește și poate aduce un plus valoare și în momentele de bravura vocală.

Cuvinte-cheie: *Rosina, operă, Bărbierul din Sevilla, Gioachino Rossini, agilitate vocală*

Violeta-Simona ZONTE

Universitatea de Vest din Timișoara
violeta.zonte@e-uvv.ro

The identity of opposites God - Devil in Lucian Blaga's dramaturgy

The idea of divine polarity, of the identity of substance between God and the Devil is present in traditional mythologies and in the religious folklore of peoples.

In Iranian Zurvanism, Hormuz (good) and Ahriman (evil) are the sons of Zurvan, the God of endless Time. The consanguinity of the representatives of Good and Evil is illustrated in the Gnostic myth of Christ's brotherhood with Satan, as well as in popular cosmogonic legends. The problem of the divine polarity God and Mephistopheles is also present in Goethe in "Faust". There is a subtle solidarity between God and the Devil present since "Prologue in Heaven".

In Lucian Blaga's dramaturgy, the mystery of the identity of the opposites is present. In "The Master Manole", Bogumil claims that "the good God and the evil Satan" are brothers from eternity. The change of masks and "misleading faces" happens so quickly that "You don't know when it's one and when it's the other". In "Noah's Ark", the relationship between God and the Devil is a consanguineous relationship, the two being brothers. Satan calls God "Father - Grandfather", in while he is called by the high one, "Iniquity". In conclusion, good cannot be separated from evil, just as light can only arise from darkness.

Keywords: *God - Devil, the identity of opposites, divine polarity, good - evil, divine consanguinity.*

Identitatea contrariilor Dumnezeu - Diavol în dramaturgia lui Lucian Blaga

Ideea polarității divine, a identității de substanță dintre Dumnezeu și Diavol este prezentă în mitologiile tradiționale și în folclorul religios al popoarelor. În zurvanismul Iranian, Ormuz (binele) și Ahriman (răul) sunt fii lui Zurvan, Zeul Timpului fără de sfârșit. Consangvinitatea reprezentanților Binelui și Răului, este ilustrată în mitul gnostic al fraternității lui Christos cu Satana, precum și în legendele cosmogonice populare. Problema polarității divine Dumnezeu și Mefistofel e prezentă și la Goethe în „Faust”. Există o solidaritate subtilă între Dumnezeu și Diavol prezentă încă din „Prolog în cer”. În dramaturgia lui Lucian Blaga este prezent misterul identității contrariilor. În „Meșterul Manole”, Bogumil susține că „bunul Dumnezeu și crâncenul Satana” sunt frați din

eternitate. Schimbarea măștilor și a „obrazarelor înșelătoare” se petrece atât de repede, încât „nu mai știi când e unul și când e celălalt”. În „Arca lui Noe”, relația dintre Dumnezeu și Diavol este o relație consangvină, cei doi fiind frați. Satana îl numește pe Dumnezeu „Fârtate – Moșule”, în timp ce el e numit de cel înalt „Nefirtate”. În concluzie, binele nu poate fi despărțit de rău, așa cum lumina nu poate să răsară decât din întuneric.

Cuvinte-cheie: *Dumnezeu – Diavol, identitatea contrariilor, polaritate divină, bine - rău, consangvinitate divină*

Vasile DOCEA

Universitatea de Vest din Timișoara
Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” Timișoara
vasile.docea@e-uvv.ro

Monarchic multilingualism. Case study: the languages of the publications from the library of Prince Carol I of Romania

During the period of the constitutional monarchy (1866-1947), the royal court of Romania was a place where different languages and cultures met. Their bearers were, above all, the very members of the dynasty. Prince Carol I, the founder of the dynasty, was German with French ancestry, while his wife Elizabeth was a German princess with English, Dutch, and Russian ancestry. German, French, Romanian, sometimes English were spoken at court, music was created by composers from different European countries and art objects from different cultures were collected. One read in all these languages and several others. The library established by Prince Carol I, that we analyze here and that contains documents published in Germany, France, Italy, Russia, Romania, Spain, etc., is proof of this multilingualism.

Keywords: *multilingualism, Carol I of Romania, the royal court, library*

Multilingualism monarchic. Studiu de caz: limbile publicațiilor din biblioteca principelui Carol I al României

În perioada monarhiei constituționale (1866-1947), curtea regală a României a fost un loc în care s-au întâlnit limbi și culturi diverse. Purtătorii lor au fost, înainte de toate, chiar membrii dinastiei. Principele Carol I, fondatorul dinastiei, era german, cu înrudiri franceze, în timp ce soția sa, Elisabeta, era o prințesă germană, cu înrudiri engleze, olandeze și ruse. La curte se vorbea germana, franceza, româna, uneori engleza, se făcea muzică de compozitori din diferite țări europene și se colectau obiecte de artă provenind din diferite culturi. Se citea în toate aceste limbi și alte câteva. Biblioteca înființată de principele Carol I, pe care o analizăm aici și care conține publicații apărute în Germania, Franța, Italia, Rusia, România, Spania etc., este o dovadă a acestui multilingvism.

Cuvinte-cheie: *multilingvism, Carol I al României, curtea regală, bibliotecă*

Culture and ideology in interwar Romania: the role of books as means of propaganda

In recent historiography as well as for the general public, the interwar period represents an attractive terrain and a relatively easy scholarly objective. Beyond the systematic analyses of the broad phenomena in that period (society, culture, politics, economy), there are still many under-researched aspects, especially those relating to the micro-levels of everyday life. The country project after the Great Union of 1918 entailed major structural transformations which were internalized in different ways by the society: on the one hand in accordance with legitimate aspirations articulated at community level, on the other as a result of the increasingly deteriorated socio-political climate.

This paper aims to investigate a slightly more particular context, which has not often found itself in the middle of historiographical macro-narratives, at least in the Romanian scientific literature. We will try to analyze the scenario of various political instrumentalization attempts of the relationship between ideology and culture and, as a subsidiary, we will highlight the propagandistic potential of written materials, especially those of books. Without aiming at exhaustive interpretations of a complex and multi-layered historical context such as the interwar period, we will insist both on the internal socio-political conditions and on the external geo-political pressures in an attempt to obtain a more veracious radiography of those times.

Keywords: *interwar Romania, ideology, propaganda, books, culture*

Cultură și ideologie în România interbelică: Rolul cărților ca mijloace de propagandă

În istoriografia recentă dar și pentru publicul larg perioada interbelică reprezintă un teren atractiv și totodată o miză științifică relativ facilă. Dincolo de analizele sistematice făcute la nivelul unor fenomene cuprinzătoare din acea perioadă (societate, cultură, politică, economie) există încă numeroase ipostaze insuficient cercetate, în special cele care țin de micro-planuri ale cotidianului acelei epoci. Proiectul de țară de după Marea Unire din 1918 a presupus transformări structurale majore pe care societatea le-a internalizat în maniere diferite: pe de o parte conform aspirațiilor legitime articulate la nivel comunitar, pe de altă parte ca urmare a deteriorării climatului socio-politic general. Această lucrare își propune să investigheze un context ceva mai particular, care nu s-a aflat de prea multe ori în sâmbul macro-narațiunilor istoriografice, cel puțin în spațiul românesc. Vom încerca să analizăm scenariul instrumentalizării politice a relației dintre ideologie și cultură iar, în subsidiar, vom evidenția potențialul propagandistic al producțiilor publicistice, în special al celor de carte. Fără a viza interpretări exhaustive ale unui context istoric complex și multicausal precum cel interbelic, vom insista deopotrivă pe condiționările socio-politice interne și pe presiunile geopolitice externe în încercarea de a obține o radiografie cât mai veridică a acelor vremuri.

Cuvinte-cheie: *România interbelică, ideologie, propagandă, cărți, cultură*

Arina STOENESCU
Lund University, Sweden
Department of Arts and Cultural Sciences
arina.stoenescu@kultur.lu.se

The Politics of Typography and Linguistic Diversity in Romania during Twentieth Century

Typography is not only the materiality of text that conveys politics and history, but it also creates meaning through its letter design, their arrangement and connection to language. Typography can also offer new perspectives on how diversity in linguistics is visualized and perceived. The plurilingualism (the use of several languages by a person) and multilingualism (the coexistence of more languages in a social group) in twentieth century Romania will be explored through typography and a book history perspective.

The paper will focus on the use of Cyrillic and Latin alphabet with its variations in the design of the latter (Blackletter and Roman) on the Romanian lands during the twentieth century. The territories of Transylvania, Wallachia and Moldavia belonged to three different empires (Austro-Hungarian Empire, Ottoman Empire and Russian Empire) until 1918 when the modern state Romania was created. The local typographic development and the Romanian typographic landscape followed the plurilingualism predominant in Transylvania and Banat as well as the multilingualism of Walachia and Moldavia. After the WWII the Socialist Romania belonged to the Soviet Union's sphere of influence and Soviet standards were imposed to the Romanian printing industry, significantly affecting typography and its quality. Nevertheless, the *tehnoredactors* from the *Kriterion* publishing house applied (multi)cultural competence in their typographic work.

Some of the questions addressed in this paper are: How did different alphabets, printed type, and politics on the Romanian territories shaped the local Romanian (type) history? Which are the consequences of the linguistic diversity and its impact on the local typography? What story can Romanian type history tell us about linguistic diversity and identity?

Keywords: *typography and politics in Romania, text materiality, book history, type history, transition alphabet, tehnoredactor, polygraphy, Cyrillic, Latin, Blackletter*

Politica tipografierii și diversității lingvistice în România în secolul al XX-lea

Tipografierea nu reprezintă doar materialitatea textului în care sunt înglobate elemente de politică și istorie, ci generează semnificații atât prin designul literelor cât și prin aranjamentul și conexiunea acestora cu limbajul. Tipografierea poate oferi, de asemenea, noi perspective asupra modului în care diversitatea lingvistică este vizualizată și percepută. Plurilingvismul și multilingvismul în România secolului al XX-lea vor fi explorate prin studiul tipografierii dintr-o perspectivă teoretică și metodologică specifică istoriei cărții.

Lucrarea se va concentra pe studiul utilizării alfabetului chirilic și latin cu variațiile sale în designul acestuia din urmă (Gotic și Anticva) în spațiul românesc din prima jumătate a secolului al XX-lea. Teritoriile Transilvaniei, Țării Românești și Moldovei au făcut parte din trei imperii diferite (Imperiul Austro-Ungar, Imperiul Otoman și Imperiul Rus) până în 1918 când a fost creat statul modern România. Dezvoltarea tipografică locală și peisajul tipografic românesc au urmat plurilingvismul predominant în Transilvania și Banat precum și multilingvismul din Țara Românească și Moldova. După cel de-al Doilea Război

Mondial, România Socialistă a aparținut sferei de influență a Uniunii Sovietice iar standardele sovietice au fost impuse industriei tipografice românești, afectând semnificativ designul tipografic, tipografierea și calitatea tipăriturilor. Cu toate acestea, tehnoredactorii de la editura Kriterion au folosit competența (multi)culturală în opera lor tipografică.

Întrebările la care această comunicare încearcă să răspundă sunt: Care a fost rolul diferitelor alfabete și al literei de tipar în conexiune cu politica și cum au contibuit acestea la istoria tipografiei din România? Care sunt consecințele diversității lingvistice și impactul acesteia asupra tipografiei locale? Ce povești ne poate spune istoria tipografiei românești despre diversitatea și identitatea noastră lingvistică?

Cuvinte-cheie: *tipografie și politică în România, materialitatea textului, istoria cărții, istoria tipografiei, alfabetul de tranziție, tehnoredactor, poligrafie, alfabet chirilic, alfabet latin, litera gotică*

Manuela ZĂNESCU

Biblioteca Centrală Universitară „Eugen Todoran” Timișoara
manuela.zanescu@bcut.ro

Library collections in a multi-ethnic environment. Libraries from Timisoara: case study

Timisoara is a city characterized by plurilingualism, ethnically mixed families, and a multicultural landscape. The multilingualism manifested in the western part of the country, especially in the capital city of the county, has direct effects on informational deposits.

We are planning an update and development of the signal brochure, made several years ago. This work aims to map the state and private libraries of Timișoara and traces how the cultural diversity of the city is reflected in the collections of documents existing in these institutions.

The structure of book collections, the way they were formed over time, were determined by different political, social, demographic, cultural, economic factors. What we propose to track is the relationship between the multicultural environment and book acquisition in city libraries. The research method we used is the case study, starting from the data held in the inventory registers. The comparative analysis of the information gathered from the mentioned sources only covers certain aspects of procurement policies and not an exhaustive interpretation of these decisions. Such a presentation of data can also be useful to library managers to determine and prioritize how to develop their collections.

Keywords: *cultural diversity, library collections, libraries from Timișoara, multilingualism, specific library register*

Colecțiile bibliotecilor într-un mediu multiethnic. Biblioteci din Timișoara: studiu de caz

Timișoara este un oraș caracterizat prin plurilingvism, familii mixte din punct de vedere etnic și un peisaj multicultural. Plurilingvismul manifestat în zona de vest a țării, cu precădere în județul Timiș și, mai cu seamă în orașul capitală de județ, are efecte directe asupra depozitelor informaționale.

Intenționăm o actualizare și o dezvoltare a broșurii semnal realizate cu mai mulți ani în urmă. Această lucrare își propune să cartografieze bibliotecile de stat și pe cele private din Timișoara și urmărește modul în care diversitatea culturală a orașului este reflectată în colecțiile de documente existente în aceste instituții.

Structura colecțiilor de carte, modul în care acestea s-au constituit de-a lungul timpului, au fost determinate de diferiți factori politici, sociali, demografici, culturali, economici. Ceea ce urmărim este relația dintre mediul multicultural și achiziția de carte în bibliotecile orașului. Metoda de cercetare la care am apelat este studiul de caz, pornind de la datele deținute în registrele de inventar. Analiza comparativă a informațiilor culese din sursele menționate vizează doar anumite aspecte ale politicilor de achiziții și nu o interpretare exhaustivă a acestor decizii. O astfel de prezentare a datelor poate fi utilă și managerilor de biblioteci pentru a-și stabili și prioritiza modul de dezvoltare a colecțiilor.

Cuvinte-cheie: *bibliotecile din Timișoara, colecții de bibliotecă, diversitate culturală, plurilingvism, registrul de mișcare a fondurilor*

Maria MICLE*, Elena TÂRZIMAN**

*Universitatea de Vest din Timișoara, **Universitatea din București

*maria.micle@e-uvt.ro

**elena.tarziman@unibuc.ro

Research and specialized education in the field of Library and information Studies in Romania

The field of Library and information Studies (LIS), through the institution of the library, is at the very center of contemporary manifestations of informational expansion unprecedented in human history, and is also at the confluence of the plurality of sciences and the diversity of cultures. LIS professionals contribute to the organization of scientific and cultural informational content and mediate the dissemination of knowledge for all fields of research. But often, by focusing on the supporting component of documentation in general, they risk neglecting research in their own field.

In our paper, we analyze as a case study the Romanian perspective of the components of initial education, continuing education and, in particular, research, with the aim of highlighting the extent to which librarians are supported in the use of research methods by professional associations and doctoral schools that librarians choose to follow when they are at a certain professional maturity.

Keywords: *Librarian career development – Romania, LIS, Education and research – Romania, Training in specific LIS research methodology*

Cercetare și educație de specialitate în domeniul Biblioteconomiei și Științelor Informării din România

Domeniul LIS (Library and information Studies), prin instituția bibliotecii, se află chiar în centrul manifestărilor contemporane de expansiune informațională fără precedent în istoria omenirii și se află, de asemenea, la confluența pluralității științelor și a diversității culturilor. Profesioniștii LIS contribuie la organizarea conținutului informațional științific și cultural și mediază diseminarea cunoștințelor pentru toate domeniile de cercetare. Dar

adesea, concentrându-se pe componenta de susținere a documentării în general, ei riscă să neglijeze cercetarea în domeniul propriu.

În lucrarea noastră analizăm ca studiu de caz perspectiva românească a componentelor educației inițiale, educației continue și în mod deosebit a cercetării cercetării, cu scopul de a evidenția măsura în care bibliotecarii sunt sprijiniți în utilizarea metodelor de cercetare de către asociațiile profesionale și școlile doctorale pe care bibliotecarii aleg să le urmeze atunci când se află deja la o anumită maturitate profesională.

Cuvinte-cheie: *Dezvoltarea carierei de bibliotecar – România, LIS, Educație și cercetare – România, Formare în Metodologia de cercetare specifică LIS*

Ivona OLARIU

Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” Iași
ivona.olariu@uaic.ro

Romanian Perspectives on the future of open access publishing (transformative agreements)

cOAlition S, a group of national research funding organisations, launched Plan S on September 4, 2018. This initiative enjoyed the support of the European Commission and the European Research Council, its aim being to promote and sustain open access publication of all scientific articles resulting from public or private grants. Plan S introduced the concept of transformative agreements as a first step to full open access, gradually giving up the subscription-based model of scientific publishing (pay to read). The most recent role of the Romanian consortium is to negotiate transformative agreements and open access publishing agreements with important scholarly publishers, making it easy for Romanian scientists to publish their articles in open access in the journals of their choice, article processing charging – APCs payment being included in the agreement at the national level. In this way the authors are exempt from paying APCs and the consortium encourages the university libraries to re-orient their financial investments towards open access publishing and contribute sharing the scientific output all over the world. The university libraries and its professionals also have a well-defined role in implementing the concept of read and publish. The collaboration between the consortium and the libraries of the universities which are members in the consortium will provide agreement and eligibility information for the authors, optimize OA publishing workflows for them, and mediate publishers' communication with authors. Finding solutions to prepare for a fully OA is a new experience for university libraries, but this is a condition to keep their place and role in the informational environment of the future.

Keywords: *cOAlition S, transformative agreements, open access, article processing charging – APC*

Perspective românești asupra viitorului publicării în acces deschis (acorduri transformative)

cOAlition S, un grup de organizații naționale de finanțare a cercetării, a lansat, pe 4 septembrie 2018, Planul S. Inițiativă a beneficiat de sprijinul Comisiei Europene și al Consiliului European pentru Cercetare, scopul ei fiind de a promova și susține publicarea

în acces deschis a tuturor articolelor științifice rezultate din finanțare publică sau privată. Planul S a introdus conceptul de acorduri transformatoare, ca prim pas către accesul complet deschis, renunțând treptat la modelul de publicare științifică bazat pe abonament (pay to read).

Rolul cel mai recent al consorțiului din România este de a negocia acorduri transformatoare și acorduri de publicare cu acces deschis cu importante edituri academice, facilitând publicarea articolelor în acces deschis pentru cercetătorii români în revistele selectate, plata taxelor (article processing charging – APC) fiind inclusă în acordul realizat la nivel național. În acest fel, autorii sunt scutiți de la plata APC-urilor, iar consorțiul încurajează bibliotecile universitare să-și reorienteze investițiile financiare către publicarea în acces deschis și să contribuie la diseminarea rezultatelor cercetării științifice în întreaga lume. Bibliotecile universitare și specialiștii din sistem au, de asemenea, un rol bine definit în introducerea conceptului read and publish. Prin colaborarea dintre consorțiu și bibliotecile universitare membre în consorțiu se vor furniza autorilor informații privind acordurile încheiate și eligibilitatea, se vor optimiza, pentru ei, fluxurile de lucru pentru publicarea OA și va fi intermediată comunicarea editorilor cu autorii. Găsirea de soluții în vederea pregătirii pentru un OA complet este o experiență nouă pentru bibliotecile universitare, dar reprezintă o condiție pentru a-și păstra locul și rolul în mediul informațional al viitorului.

Cuvinte-cheie: *cOAliția S, acorduri transformative, acces deschis, taxa de publicare a articolului – APC*

NORME DE TEHNOREDACTARE A LUCRĂRILOR PENTRU *Quaestiones Romanicae XI*

Indicații generale

- Textul integral al lucrării va fi trimis până la data de 15 noiembrie 2023, la adresele ciccre@e-uvv.ro și valy.ceia@e-uvv.ro.
- Lucrarea va fi trimisă în format docx (dacă pentru redactare s-a folosit Microsoft Word, versiunea 2010 sau mai nouă) sau doc (dacă s-a folosit o versiune mai veche de Microsoft Word sau un alt editor de text).
- Lucrarea va fi scrisă în limba în care a fost susținută comunicarea și va avea între 5 și 13 pagini (inclusiv ilustrații și anexe).
- Formatul paginii va fi A4, cu margini de dimensiune standard, spațiat la 1 rând.
- Paginile lucrării nu se vor numerota.
- Pentru întreaga lucrare se va folosi caracterul Times New Roman (TNR).
- Cuvintele **Abstract**, **Keywords**, **Rezumat**, **Cuvinte-cheie** etc. vor fi scrise cu caractere aldine (*Bold*).

Titlul

- Titlul comunicării va fi scris folosind stilul *Heading 1*.
- Titlul va fi așezat central, utilizând caractere aldine (*Bold*), 12 pct.

Autorul lucrării

- Prenumele și numele autorului lucrării vor fi trecute imediat sub titlu, numele autorului (nu și prenumele) fiind scris cu majuscule (*UPPERCASE*).
- Afilierea instituțională va fi scrisă între paranteze rotunde, imediat sub prenumele și numele autorului.

Rezumatele

- Lucrarea va avea rezumat în două limbi, în limba engleză și în limba în care a fost comunicată lucrarea.
- Rezumatele (cuprinzând aprox. 200-250 de cuvinte) vor fi scrise la două rânduri sub afilierea instituțională.
- Se va folosi stilul *Normal*, TNR, 11 pct.

Cuvintele-cheie

- Se vor indica 5 cuvinte-cheie (*Keywords*), în limba engleză și în limba lucrării.
- Cuvintele-cheie vor fi scrise folosind stilul *Normal*, TNR, 11 pct., la un rând sub rezumat.

Text

- Textul lucrării va fi scris folosind stilul *Normal*, TNR, 12 pct.
- Pentru titlurile capitolelor și ale subcapitolelor vor fi folosite stiluri începând de la *Heading 2*, *Heading 3*, *Heading 4* etc.
- Caracterele cursive (*Italic*) vor fi utilizate pentru a marca:
  - cuvinte străine sau cuvinte aparținând unui anumit dialect, limbaj, stil;
  - grafeme, cuvinte, expresii etc. care fac obiectul unei anumite analize;
  - cuvintele și expresiile utilizate emfatic.
- Caracterele aldine (*Bold*) se folosesc pentru titlu, subtitluri, secțiunile lucrării.
- *Sublinierea (Underline)* nu se întrebunțează deloc.
- Imaginile, tabelele, diagramele vor fi numerotate și inserate la sfârșitul textului.

Note

- Trimiterile vor fi inserate în text, după modelul: (Durand 2000, 15).
- Comentariile, explicațiile etc. vor fi scrise la subsol, folosind formatarea implicită a editorului. Notele se vor numerota de la 1 la *n*.
- Citatele vor fi trecute între ghilimelele specifice limbii utilizate:
  - „xxx” – pentru lucrările în limba română,
  - «xxx» – pentru lucrările în limba franceză,
  - "xxx" – pentru lucrările în limba italiană,
  - "xxx" – pentru lucrările în limba portugheză,
  - "xxx" – pentru lucrările în limba spaniolă,

- "xxx" – pentru rezumatele în limba engleză.
- La sfârșitul citatului se va pune semnul de punctuație cu care acesta se încheie, iar dacă citatul este intercalat într-un enunț sau este urmat de o trimitere, se va pune punct și la sfârșitul enunțului respectiv sau după trimitere, după modelul: Text: „Citat.”. sau Text: „Citat?”, respectiv „Citat.” (Trimitere).
- Citatul în citat se marchează astfel: „xxx <xxx> xxx”.
- Dacă citatul este mai amplu de două rânduri, acesta se separă de text, folosindu-se tehnica „îngropării în text” (1 cm la stânga, 1 cm la dreapta), mărimea fontului rămânând 11.

Sigle

- Se utilizează sigle pentru dicționare, gramatici, volume-sursă, care sunt frecvent citate în text.
- Siglele vor fi trecute în ordine alfabetică la sfârșitul lucrării, fără a se numerota, la 1 rând sub textul propriu-zis al lucrării.
- Se va folosi stilul *Normal*, TNR, 11 puncte, aliniere *Heading*, distanță implicită.
- Structura siglelor este următoarea:
REW – W. Meyer-Lübke. 1911. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.

Referințe bibliografice

- Referințele bibliografice vor fi trecute în ordine alfabetică la sfârșitul lucrării, fără a se numerota, la 1 rând sub textul propriu-zis al lucrării.
- Se va folosi stilul *Normal*, TNR, 11 puncte, aliniere *Heading*, distanță implicită.
- Se va folosi stilul Chicago (https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-2.html).
- Modele de indicare a referințelor bibliografice:

Carte de unic autor:

Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.

Carte de unic autor tradusă :

Curtius, Ernst Robert. 1970. *Literatura europeană și Evul Mediu latin*. În românește de Adolf Armbruster. Cu o introducere de Alexandru Dușu. București: Editura Univers.

Carte scrisă de mai mulți autori:

Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca. L. 1970. *Traité de l'argumentation*. Bruxelles: Editions de l'Institut de Sociologie de l'Université Libre de Bruxelles.

Articol:

García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in „Thesaurus”. Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.

Webografie:

<http://www.intratext.com/>, ultima actualizare la 1 martie 2012.

Pavarani, Cecilia. 2012. *La représentation des banquets dans la poésie latine officielle de l'antiquité impériale et tardive*, in „Camenuae”, nr. 8, janvier, revue en ligne: <http://www.paris-sorbonne.fr/article/camenuae-no-8-janvier-2012>, ultima accesare: 25. VII. 2017.

PROTOCOLE DE RÉDACTION

- Date limite de l'envoi par mail (ciccre@e-uvvt.ro, valy.ceia@e-uvvt.ro) : le 15 novembre 2023.
- L'article ne doit pas dépasser 51000 caractères (espaces inclus), mais le minimum est 17000 caractères.
- Il ne faut pas numéroté les pages de l'article.
- Mise en page : marges de l'article – dimensions standard.
- À commencer par : Prénom Nom de l'auteur en Times New Roman, taille 14, alignement à gauche, sans alinéa (uniquement le nom sera écrit avec majuscules).
- L'affiliation institutionnelle sera marquée entre parenthèses sous le nom et le prénom de l'auteur.
- Titre de l'article : Times New Roman, taille 14, avec majuscules, centré.
- Résumé en français : en caractères gras, suivi du point, Times New Roman, taille 10, interligne 1. Ne pas sauter de ligne entre les paragraphes, sauf pour marquer les grandes articulations. Alignement gauche et droite (justify). Retrait (Indentation) 0.
- Mots-clés : 5, délimités par virgule, suivis du point.
- Résumé en anglais (Abstract) : titre de l'article en anglais, en caractères gras, suivi du point, Times New Roman, taille 10, interligne 1. Ne pas sauter de ligne entre les paragraphes, sauf pour marquer les grandes articulations. Alignement gauche et droite (justify). Retrait (Indentation) 0.
- Keywords: 5, délimités par virgule, suivis du point.
- Corpus du texte : Times New Roman, taille 12, interligne 1. Ne pas sauter de ligne entre les paragraphes, sauf pour marquer les grandes articulations. Alignement gauche et droite (justify). Retrait (Indentation) 0.
- Toutes les références des livres cités dans les notes en bas de pages doivent se retrouver dans la bibliographie à la fin de l'article.
- Bibliographie mise à la fin de l'article : Times New Roman, taille 10, interligne 1, ne pas numéroté les titres. Séparer la bibliographie en trois :
  - Texte(s) de références,
  - Ouvrages critiques,
  - Sitographie.
- Bibliographie selon le modèle :
  - volume: Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.
  - García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in « Thesaurus ». Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.
  - Mathias Graul, « [Jacques Prévert. l'esprit anti-intellectuel et la raison ambiguë dans l'éducation publique](http://www.reformation.to/prevert.htm) » [En ligne]. 2002. URL : <<http://www.reformation.to/prevert.htm>> (Consulté le 14 juillet 2010).
- Citations courtes : entre guillemets (français : « »).
- Citations longues (plus de trois lignes) :
  - police Times New Roman, taille 10, interligne simple
  - à séparer du corps du texte par une ligne blanche (Enter) avant et après.
  - en retrait de deux centimètres seulement à gauche.
  - sans guillemets au début et à la fin
- Pour les citations insérées dans le texte de l'article, utiliser les abréviations selon le modèle. Exemple : « ..... » (TM, 167).
- Attention : dans la structure de l'article, utilisez les titres en toutes lettres en italiques; exemple : Dans *Tobie des marais*, le personnage se présente.... (les abréviations risqueraient de compliquer la compréhension).
- Paragraphes : la première ligne de chaque paragraphe (l'alinéa) est présentée avec un retrait d'un centimètre. Il n'y a pas de distance supplémentaire entre les paragraphes (Spacing 0).
- Sous-titres : si le texte est subdivisé, on utilisera pour les sous-titres, numérotés, des caractères gras, sans alinéa. Le texte suit avec alinéa.
- Les apostrophes sont uniformément comme : « ' » (et non « ´ » ou « ' »)
- Les majuscules sont accentuées : À l'époque, [...]. Écoutant ses conseillers, [...]: À, É, Ê, Ë, È, Ô, Â, etc.
- Le trait d'union (-) est distinct du tiret (-)
- Tout mot étranger est *en italiques*.

- On écrit œuvre en début de phrase : Œuvre (et non Oeuvre), sœur (et non soeur), etc.
- Les chiffres et les nombres (dates exceptées) sont à donner en toutes lettres : cinquante ans, quinze chevaux, etc.
- Le titre des livres/des revues cités seront en italiques. Les chapitres cités des livres seront entre guillemets (« »)
- Entre deux mots distincts, soient-ils abrégés ou non, chiffres ou italiques, mettez toujours un espace (attention surtout aux notes en bas de pages, comme dans les exemples qui suivent)
- Les notes en bas de page (à recommencer de 1 à x pour l'article en entier) sont en Police Times New Roman, taille 10, interligne simple, texte justifié droite et gauche, suivi d'un point final.

NORME DI REDAZIONE

- Il testo integrale del lavoro sarà inviato entro il 15 novembre 2023 ai seguenti indirizzi: ciccre@e-uvt.ro e valy.ceia@e-uvt.ro.
- Il documento verrà inviato in formato docx (se per la redazione del testo si usa il Microsoft Word, versione 2010 o successiva), oppure doc (se si usa una versione precedente di Microsoft Word o un altro editor di testo).
- Il lavoro verrà redatto nella lingua in cui è stato presentato durante il convegno e avrà fra 5 e 13 pagine (incluse illustrazioni e allegati).
- Il formato della pagina sarà A4 con bordi di dimensioni standard, distanziati di un'interlinea.
- Le pagine del foglio non saranno numerate.
- Il carattere Times New Roman (TNR) verrà utilizzato per l'intero lavoro.
- Le parole **Abstract**, **Parole-chiave**, **Riassunto** ecc. saranno scritte in grassetto.

Titolo

- Centrale, in grassetto, corpo 12, interlinea singola.
- Il titolo della comunicazione verrà scritto utilizzando lo stile *Heading 1*.

Nome e Cognome dell'autore: Times New Roman, sotto il titolo del lavoro; solo il cognome dell'autore verrà scritto con maiuscole.

Afferenza istituzionale: fra parentesi tonde sotto il nome ed il cognome dell'autore.

Riassunti:

- Il lavoro va corredato da due abstracts (200-250 battute): in inglese e nella lingua della comunicazione sotto l'afferenza istituzionale,
- Normal, Times New Roman, corpo 11.

Parole-chiave

- Saranno indicate 5 parole-chiave in inglese e nella lingua del lavoro.
- TNR, corpo 11, interlinea singola sotto il riassunto.

Testo

- Il testo sarà scritto utilizzando TNR, corpo 12.
- Titoli dei capitoli e sottocapitoli adopereranno lo stile *Heading 2*, *Heading 3*, *Heading 4*.
- Il *corsivo* verrà utilizzato per contrassegnare:
  - parole straniere o appartenenti ad uno specifico dialetto, linguaggio, stile;
  - grafemi, parole, espressioni ecc. che fanno l'oggetto di una specifica analisi;
  - parole ed espressioni utilizzate enfaticamente;
- *Il grassetto* si usa per: titolo, sottotitolo, sezioni del lavoro.
- La sottolineatura non verrà adoperata.
- Immagini, tabelle, diagrammi, verranno numerati e inseriti alla fine del lavoro.

I richiami

- Saranno inseriti nel testo, per es.: (Durand 2000, 15).
- Se uno degli autori ha lo stesso cognome di un altro autore citato, sarà messo fra parentesi non solo il cognome dell'autore, ma anche la sua iniziale davanti al nome.
- I commenti, le spiegazioni ecc. a piè di pagina, e saranno numerati da 1 a n.

Le citazioni saranno racchiuse tra virgolette specifiche per la lingua utilizzata:

- "xxx" - per opere in romeno,
- «xxx» - per opere in francese,
- "xxx" - per opere in italiano,
- "xxx" - per opere in portoghese,
- "xxx" - per opere in spagnolo,
- "xxx" - per opere in inglese.

- Alla conclusione del citato si mette un segno di interpunzione con il quale ciò termina, e se il citato è inserito in un enunciato o è seguito da un richiamo, si procede come nel seguente modello: **Testo:** „Citato.” oppure **Testo:** „Citato?”, rispettivamente „Citato.” (**Richiamo**).
- Una citazione compresa a sua volta dentro una citazione principale viene segnata: „xxx <xxx> xxx”.
- Le citazioni di una certa lunghezza verranno redatte con stacchi rispetto al testo principale (1 cm a sinistra, 1 cm a destra),

Sigle

- Si adoperano le sigle per dizionari, grammatiche, risorse bibliografiche spesso citate nel testo. Le sigle saranno elencate in ordine alfabetico alla fine del testo, senza numerazione, sotto il testo del lavoro, in TNR, corpo 11, capoverso *Heading*.
- La struttura delle sigle è: REW – W. Meyer-Lübke. 1911. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.

I riferimenti bibliografici saranno in ordine alfabetico in conclusione del testo, senza numerazione, interlinea singola sotto il testo del lavoro, in TNR, corpo 11, capoverso *Heading*. Si vedano i modelli sotto:

Libro d'autore:

Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.

Libro d'autore tradotto:

Curtius, Ernst Robert. 1970. *Literatura europeană și Evul Mediu latin*. În românește de Adolf Armbruster. Cu o introducere de Alexandru Dușu. București: Editura Univers.

Libri con più autori:

Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca. L. 1970. *Traité de l'argumentation*. Bruxelles: Editions de l'Institut de Sociologie de l'Université Libre de Bruxelles.

Articoli:

García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in „Thesaurus”. Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.

Webografia:

Pavarani, Cecilia. 2012. *La représentation des banquets dans la poésie latine officielle de l'antiquité impériale et tardive*, in „Camenulae”, nr. 8, janvier, revue en ligne: <http://www.paris-sorbonne.fr/article/camenulae-no-8-janvier-2012>, ultima accesare la 25 iulie 2017.

GUIA DO AUTOR. NORMAS DE REDAÇÃO

Indicações gerais

- O texto integral do trabalho será enviado até 15 de novembro 2023, para o endereço ciccre@e-uvvt.ro e para os endereço valy.ceia@e-uvvt.ro.
- O trabalho será enviado em formato docx (se para a redação foi utilizado Microsoft Word, versão 2010 ou outra versão mais recente) ou em formato doc (se foi utilizada uma versão anterior do Microsoft Word ou outro editor de texto).
- O trabalho será escrito no idioma em que a comunicação foi feita e terá entre 5 e 13 páginas (incluindo ilustrações e anexos).
- O formato das páginas será A4, com margens de tamanho standard e espaçamento entre linhas de 1 cm.
- As páginas do trabalho não serão numeradas.
- Para todo o trabalho deve ser utilizada a fonte Times New Roman (TNR).
- As palavras Abstract, Keywords, Resumo, Palavras-chave etc. vão ser escritas em negrito (*Bold*).

Título

- O título da comunicação será escrito usando o estilo *Heading 1*.
- O título será colocado centralmente, utilizando caracteres em negrito (*Bold*), 12 pontos.

Autor do trabalho

- O nome e o sobrenome do autor do trabalho serão colocados imediatamente abaixo do título, o sobrenome do autor (mas não o nome) sendo escrito com maiúsculas (*UPPERCASE*).
- A afiliação institucional será escrita entre parênteses ( ), imediatamente abaixo do nome e sobrenome do autor.

Resumos

- O trabalho terá dois resumos, em inglês e no idioma da comunicação.
- Os resumos (contendo aproximadamente 200-250 palavras) serão escritos a dois espaços abaixo da afiliação institucional.
- Será utilizado o estilo *Normal*, fonte TNR, 11 pontos.

Palavras-chave

- Serão indicadas 5 palavras-chave (*Keywords*), em inglês e no idioma do trabalho.
- As palavras-chave serão escritas usando o estilo *Normal*, em fonte TNR, 11 pontos, a um espaço abaixo do resumo.

Texto

- O texto do trabalho será escrito usando o estilo *Normal*, fonte TNR, 12 pontos.
- Para os títulos dos capítulos e dos subcapítulos serão utilizados estilos a partir de *Heading 2*, *Heading 3*, *Heading 4* etc.
- Os caracteres em *itálico (Italic)* serão utilizados para marcar:
  - palavras estrangeiras ou palavras pertencentes a um determinado dialeto, linguagem ou estilo;
  - grafemas, palavras, expressões etc. que fazem o objeto de uma determinada análise;
  - as palavras e as expressões utilizadas enfaticamente.
- Os caracteres em *negrito (Bold)* utilizam-se para o título, os subtítulos, as seções do trabalho.
- O *sublinhado (Underline)* não será utilizado.
- As imagens, as tabelas, os diagramas serão numerados e inseridos no texto.

Notas

- As referências serão inseridas no texto, segundo o modelo (Durand 2000, 15).
- Os comentários, as explicações etc. serão escritos no rodapé, usando o formato padrão do editor. As notas serão numeradas de 1 a *n*.
- As citações serão inseridas entre as aspas específicas do idioma utilizado:
  - „xxx” – para os trabalhos em romeno,
  - «xxx» – para os trabalhos em francês,
  - "xxx" – para os trabalhos em italiano,
  - "xxx" – para os trabalhos em português,
  - "xxx" – para os trabalhos em espanhol,

- "xxx" – para os resumos em inglês.
- No final da citação será colocado o sinal de pontuação correspondente, e se a citação estiver intercalada em uma frase ou seguida por uma referência, será utilizado também o ponto no final do respectivo enunciado ou após a referência, segundo o modelo: Texto: "Citação.". ou Texto: "Citação?", respectivamente "Citação." (Referência).
- A citação dentro de uma outra citação é marcada da seguinte forma: "xxx <xxx> xxx".
- Se a citação tiver mais de duas linhas, deve ser separada do texto num parágrafo independente, sem aspas, com um espaço de 1 cm à esquerda, 1 cm à direita, com o tamanho da fonte 11.

Siglas

- Utilizam-se siglas para dicionários, gramáticas, volumes-fontes, que são frequentemente citados dentro do texto.
- As siglas serão escritas em ordem alfabética no fim do trabalho, sem numeração, com espaço simples abaixo do corpo do texto.
- Utilizar-se-á o estilo *Normal*, TNR, 11 pontos, alinhamento *Heading*, distância implícita.
- A estrutura das siglas é a seguinte:
REW – W. Meyer-Lübke. 1911. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.

Referências bibliográficas

- As referências bibliográficas serão escritas em ordem alfabética no fim do trabalho, sem numeração, com espaço simples abaixo do corpo do texto.
- Utilizar-se-á o estilo *Normal*, TNR, 11 pontos, alinhamento *Heading*, distância implícita.
- Utilizar-se-á o estilo Chicago (https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-2.html).
- Modelos para indicar as referências bibliográficas:

Livro de autor único:

Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.

Livro de único autor traduzido:

Curtius, Ernst Robert. 1970. *Literatura europeană și Evul Mediu latin*. În românește de Adolf Armbruster. Cu o introducere de Alexandru Duțu. București: Editura Univers.

Livro escrito por mais autores :

Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca. L. 1970. *Traité de l'argumentation*. Bruxelles: Editions de l'Institut de Sociologie de l'Université Libre de Bruxelles.

Artigo:

García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in „Thesaurus”. Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.

Webografie:

<http://www.intratext.com/>, última consulta a 1 de março de 2012.

Pavarani, Cecilia. 2012. *La représentation des banquets dans la poésie latine officielle de l'antiquité impériale et tardive*, in „Camenuae”, nr. 8, janvier, revue en ligne: <http://www.paris-sorbonne.fr/article/camenuae-no-8-janvier-2012>, última consulta: 25. VII. 2017.

GUÍA DEL AUTOR. NORMAS DE PUBLICACIÓN

Indicaciones generales

- El texto integral del trabajo será enviado hasta el 15 de noviembre 2023 de cada año a los siguientes correos electrónicos: ciccre@e-uvt.ro y valy.ceia@e-uvt.ro.
- Fecha aproximativa de la publicación de cada número (junio-julio de cada año).
- El trabajo se enviará en formato docx (si para su redacción se ha utilizado Microsoft Word, versión 2010 o una versión más reciente) o doc (si se ha utilizado una versión más antigua de Microsoft Word u otro editor de texto).
- El trabajo se escribirá en la lengua en la que fue presentada la comunicación y tendrá entre 5 y 13 páginas (inclusivamente ilustraciones y anexos). El artículo no debe exceder 51000 caracteres (espacios incluidos); el mínimo es de 17000 caracteres.
- El formato de las páginas será A4, con márgenes de dimensión estándar, espaciados a 1 línea.
- Las páginas del trabajo no serán numeradas.
- Para todo el trabajo se utilizará el tipo de letra Times New Roman (TNR).
- Las palabras **Abstract**, **Keywords**, **Resumen**, **Palabras clave** etc. se escribirán en negrita (*Bold*).

Título

- El título de la comunicación se escribirá en estilo *Heading 1*.
- El título será centrado y en negrita (*Bold*), 12 puntos.

Autor del trabajo

- El nombre y los apellidos del autor del trabajo se escribirán inmediatamente bajo el título. Se escribirán en mayúsculas solo el/los apellido/s del autor (*UPPERCASE*).
- La afiliación institucional será escrita entre paréntesis redondos, inmediatamente bajo el nombre y los apellidos del autor.

Resúmenes

- El trabajo tendrá dos resúmenes, en inglés y en la lengua de la comunicación.
- Los resúmenes (que tendrán unas 200-250 palabras) se escribirán a dos espacios debajo de la afiliación institucional.
- Se utilizará el estilo *Normal*, TNR, 11 puntos.

Palabras clave

- Se indicarán 5 palabras clave (*Keywords*), en inglés y en la lengua del trabajo.
- Las palabras clave se escribirán en estilo *Normal*, TNR, 11 puntos, a un espacio debajo del resumen.

Texto

- El texto del trabajo se escribirá en estilo *Normal*, tipo de letra Times New Roman, 12 puntos.
- Para los títulos de los capítulos y subcapítulos se utilizarán los estilos desde *Heading 2*, *Heading 3*, *Heading 4*, etc.
- Las cursivas se utilizarán para marcar:
  - las palabras extranjeras o pertenecientes a un dialecto, lenguaje, estilo;
  - grafemas, palabras, expresiones, etc. que forman parte del objeto de cierto análisis;
  - palabras y expresiones utilizadas con énfasis.
- Los caracteres en negrita (*Bold*) se utilizan para el título, subtítulos, las secciones del trabajo.
- *No se utilizará el subrayado (Underline)*.
- *Las imágenes, los cuadros, los esquemas se numerarán y se insertarán en el texto.*

Notas

- Las referencias se insertarán en el cuerpo del texto según el modelo: (Durand 2000, 15).
- Los comentarios, las explicaciones, etc. se escribirán a pie de página, empleando el formato implícito del editor. Las notas a pie de página se numerarán desde 1 hasta *n*.
- Las citas se escribirán entre las comillas específicas de la lengua utilizada:
  - „xxx” – para los trabajos en rumano,

- «xxx» – para los trabajos en francés,
- "xxx" – para los trabajos en italiano,
- "xxx" – para los trabajos en portugués,
- "xxx" – para los trabajos en español,
- "xxx" – para los trabajos en inglés.
- Al final de la cita se empleará el signo de puntuación correspondiente, y, si la cita está intercalada en una oración o seguida por una referencia, se usará también el punto al final de la respectiva oración o referencia, según el modelo: Texto: "Cita.". o: Texto: "Cita?", respectivamente "Cita". (Referencia).
- La cita dentro otra cita se escribirá según el ejemplo: "xxx <xxx> xxx".
- Si la cita supera dos líneas, se presentará en un párrafo independiente, sin comillas, con un espacio de 1 cm a la izquierda, 1 cm a la derecha), y letra en cuerpo 11.

Siglas

- Se utilizan siglas para diccionarios, gramáticas, volúmenes utilizados como fuentes que están citados con frecuencia en el cuerpo del trabajo. Las siglas se escribirán en orden alfabético al final del trabajo, sin numeración, a un espacio bajo el cuerpo del trabajo.
- Se utilizará el estilo *Normal*, TNR, 11 puntos, alineación *Heading*, distancia implícita.
- La estructura de las siglas es la siguiente:
REW – W. Meyer-Lübke. 1911. *Romanisches etymologisches Wörterbuch*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.

Referencias bibliográficas

- Las referencias bibliográficas se escribirán en orden alfabético al final del trabajo, sin numeración, a 1 espacio bajo el cuerpo del trabajo.
- Se utilizará el estilo *Normal*, TNR, 11 puntos, alineación *Heading*, distancia implícita.
- Ejemplos para indicar las referencias bibliográficas:

Libro de único autor:

Vianu, Tudor. 1982. *Studii de filozofia culturii*. Ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană. Studiu introductiv de George Gană. București: Editura Eminescu.

Libro de único autor traducido:

Curtius, Ernst Robert. 1970. *Literatura europeană și Evul Mediu latin*. În românește de Adolf Armbruster. Cu o introducere de Alexandru Duțu. București: Editura Univers.

Libro escrito por más autores:

Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca. L. 1970. *Traité de l'argumentation*. Bruxelles: Editions de l'Institut de Sociologie de l'Université Libre de Bruxelles.

Artículo:

García Page-Sánchez, Mario. 1990. *Los nombres de colores y el sustantivo «color»*. *Morfología y sintaxis*, in "Thesaurus". Boletín del Instituto Caro y Cuervo, tomo XLV, número 2, Mayo-Agosto, p. 305-331.

Webografía:

Pavarani, Cecilia. 2012. *La représentation des banquets dans la poésie latine officielle de l'antiquité impériale et tardive*, in "Camenulae", nr. 8, janvier, revista en línea: <http://www.paris-sorbonne.fr/article/camenulae-no-8-janvier-2012>, última consulta el 25 de julio de 2017.

Organizatori și parteneri:

ISSN 2344-3170
ISSN-L 2344-3170